

Almanaque Agrícola

ano
LXIX

Ano 2021

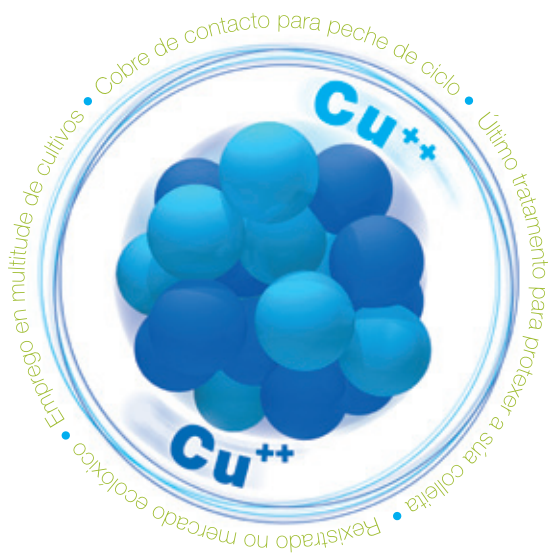
Campamento romano
de *Aquís Querquennis*
en Bande (Ourense)

syngenta

Cuprantol Duo

Protección combinada

Cuprantol Duo

syngenta®

© 2020 Syngenta. Todos os dereitos reservados.

™ y ® son marcas comerciais do Grupo Syngenta.

Use os produtos fitosanitarios de maneira segura.

Lea sempre a etiqueta e a información sobre o produto antes de uso.

®

Índice

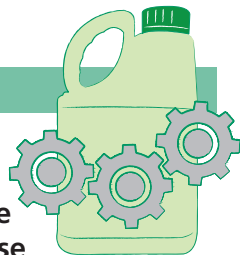
Beneficios de ter un sistema de xestión de seguridade en Syngenta	4		
Rescatando anacos do noso pasado: O Érbedo	8		
Rescatando un anaco da nosa cultura: "O oficio de Cabaqueiro"	12		
Convocatoria novo certame: "O oficio de Cesteiro"	24		
As nosas castes de vide: A variedade "Castañal"	26		
Xaneiro	30	Santiago	42
Febreiro	32	Agosto	44
Marzo	34	Setembro	46
Abril	36	Outubro	48
Maio	38	Novembro	50
San Xoán	40	Nadal	52
Guieiro de malas herbas mundiais	55		
Guía de tratamentos viñedos galegos	58		
Outros males da viña	60		
Consellos para os coidados da viña	62		
Tratamentos das froiteiras de carabuña	65		
Tratamentos a facer nas maceiras e pereiras	66		
Tratamentos de invernadoiros e hortas	68		
Tratamentos das patacas	70		
Tratamentos do millo e outros cereais	72		
O Parque Natural: Baixa Limia / Xures	73		
Feiras gastronómicas	80		
Catálogo xeral de produtos fitosanitarios	87		
Contos	114		
Valor dos ferrados galegos en metros cadrados	116		
Rodenticidas	119		
Enderezos dos nosos colaboradores	122		

a nosa fábrica

Beneficios de ter un sistema de xestión

apoiado pola cultura de seguridade e saúde en Syngenta en tempos de crise

No momento en que se está a escribir este texto -setembro de 2020- é difícil saber se será interesante no momento da publicación. Neste intre todas as novas son sobre a pandemia Covid-19. Tampouco é posible adiviñar cando poderemos dedicar parte da nosa atención a outros temas.

Entón creo que, independentemente da situación en Galicia e España cando se publique este texto, será interesante dar a coñecer as vantaxes que está a supoñer no centro de traballo do Porriño ter ben implantado un sistema de xestión de seguridade e saúde para afrontar esta crise.

Na fábrica Syngenta do Porriño está implantado un sistema de xestión de seguridade e saúde dende o 2012. Comezouse coa implantación da especificación OHSAS 18001, que se converteu na norma certificable ISO 45001: 2018, da que se pasou a última auditoría de seguimento en febreiro de 2020. Noutras palabras, temos experiencia de 8 anos de implantación de normas de seguridade e saúde no traballo definidas e auditadas anualmente.

Máis alá, en Syngenta a seguridade e saúde de todos os traballadores é sempre unha prioridade. Isto quere dicir que, ademais de contar co apoio e os recursos necesarios, existe unha cultura que implica todos os traballadores a todos os niveis para alcanzar este obxectivo.

A combinación destes dous feitos -a robusta implantación dun sistema de xestión no lugar de traballo e unha forte cultura da seguridade e a saúde en Syngenta- están a axudar a superar esta situación.

Os beneficios que estamos a observar nestes tempos de crise pódense agrupar en catro tipos:

- Recursos dispoñibles.
- Procedementos de xestión implantados.
- Coñecementos técnicos.
- Cultura de seguridade e saúde en todos os traballadores.

A continuación explícanse cada un deles:

Recursos dispoñibles:

Para garantir a seguridade e a saúde no traballo, son necesarios tanto recursos humanos como materiais. Grazas a ter recursos no noso lugar de traballo, somos capaces de xestionar esta situación excepcional. Por unha banda, os recursos persoais, como é o servizo de prevención, tanto propio como alleo, ou o acceso ao servizo médico que nos axuda a comprender o risco e cal é a mellor maneira de xestionalo dende o punto de vista médico. Por outra banda, os recursos materiais, como foi o acceso rápido a especialistas en limpeza e desinfección de instalacións que xa traballan de maneira habitual nas nosas instalacións. Esta sección tamén contén os equipos de protección individual (EPI).

Procedementos de xestión implantados:

Hai empresas que ven como un inconveniente a obriga de ter procedementos de traballo e xestión definidos para conseguir a certificación. Aínda que é certo que ás veces se cae nun exceso de burocracia, normalmente por inexperiencia, en momentos difíciles é cando se aprecia dedicarlle con anterioridade un tempo a procesar as formas de traballo. No momento de urxencia, ter estudado as diferentes opcións e cal é a mellor forma de resposta evita caer na improvisación e permite tomar unha decisión baseada en criterios correctos.

Algúns exemplos que estamos a aplicar nesta situación:

Existencia dun procedemento para a recepción de persoal externo nas nosas instalacións que inclúe un curso de indución coas normas de seguridade e saúde que se deben seguir. Adaptouse ampliando o contido coa normativa de prevención relacionada coa Covid-19.

Dispoñibilidade de plans de limpeza en todas as instalacións: adaptáronse para aumentar a frecuencia nas zonas máis transitadas.

Disponibilidade de plans de resposta de emerxencia e plans de continxencia para garantir a continuidade empresarial: creáronse hai uns anos en resposta á posibilidade de estenderse a gripe A e a gripe porcina. Agora actualizáronse considerando os posibles escenarios da Covid-19.

Información médica: coñecemento por parte dos médicos do servizo de vixilancia da saúde do persoal que puidese ter máis risco en caso de contaxio e aplicación de medidas específicas.

Coñecementos técnicos:

Aínda que a situación é nova, neste caso tamén se aplican coñecementos técnicos sobre medidas de prevención.

Dous exemplos sinxelos:

Tipos de EPI, nivel de protección que ofrecen e forma de uso e conservación: para manexar produtos fitosanitarios, é preciso dispoñer de EPI de diferentes niveis de protección segundo as tarefas. Avaliouse a idoneidade dos EPI dispoñibles para este novo risco e definíronse cales son os máis adecuados. Un coñecemento adquirido ao longo dos anos por todos os traballadores na correcta utilización e colocación dos EPI é unha gran vantaxe.

Syngenta conta con persoal cualificado nas áreas de medicina e seguridade e saúde no traballo. Se ben aínda non se dispón de coñecementos suficientes sobre o virus, os recursos médicos de Syngenta elaboraron unhas pautas básicas de acción para previr infeccións nas nosas instalacións.

Cultura de seguridade e saúde:

Aínda que se menciona no último lugar, este é probablemente o punto máis importante dos catro porque é o único que non se adquire rapidamente nin se pode subcontratar.

A base está no convencemento por parte de todo o persoal de Syngenta de que a prioridade é a seguridade e a saúde de todos os que traballamos aquí.

Isto fixo que a reacción por parte da empresa no seu conxunto fose rápida. Como exemplo, antes de se declarar o estado de alarma en España xa estábamos a actualizar os plans de emerxencia e continxencia e revisamos a lista de medidas de prevención para implementar segundo o nivel de risco no que nos atopásemos.

Un punto importante da cultura do HSE é promover que todos os traballadores detecten e comuniquen observacións no seu lugar de traballo que poidan supoñer un risco para si mesmos ou para os seus compañeiros. Dende aquí

aproveito para agradecer a todos aqueles que detectaron e comunicaron situacións que se poderían mellorar para reducir o risco de contaxio.

Esta sensibilidade e responsabilidade tampouco se limita ao interior da fábrica. Unha verdadeira cultura de HSE non se mantén só dentro do lugar de traballo, senón que se debe ampliar á vida persoal.

Ata o de agora mencionáronse os beneficios que están a ter na fábrica do Porriño -e creo que os meus compañeiros doutros centros de traballo de Syngenta estarán de acordo- a implantación dun sistema e unha cultura de seguridade e saúde.

Tamén houbo e segue habendo dificultades para atravesar esta crise e mencionareinas a continuación porque un aprende tamén das dificultades.

Esta pandemia obrigounos a cambiar moi rapidamente as nosas formas de traballar. E aínda que tamén temos procedementos de xestión do cambio, a natureza dos cambios e a velocidade están fóra do que estabamos afeitos.

Na fábrica do Porriño, un dos factores de éxito é o traballo en equipo e a sensación de pertenza a un proxecto común. O distanciamento social, o traballo remoto ou a incapacidade de atoparse cara a cara fan necesario atopar formas alternativas que non sempre acadan o mesmo resultado.

A comunicación clara, correcta e a tempo é sempre importante. Coa evolución da situación dun xeito tan rápido e imprevisible, a xestión das comunicacións está sendo un reto.

Obviamente, a xestión diaria da produción viuse afectada, especialmente nos primeiros momentos en que había grandes incertezas sobre se a loxística das materias primas continuaría. Grazas ao traballo de todos os departamentos, dentro e fóra da fábrica, a produción mantívose sen parar un só día.

E finalmente a parte máis humana: o manexo das emocións. É difícil xestionar as emocións en tempos de crise, é máis difícil cando a crise pode afectar a saúde persoal ou os que nos rodean.

Como conclusión deste artigo, quero subliñar que, aínda que non temos a poción máxica para a Covid-19, desde a fábrica do Porriño e de Syngenta en xeral, estamos encantados de seguir fabricando produtos para garantir-lle a subministración de alimentos á poboación. E facémolo navegando por esta pandemia buscando as mellores solucións posibles para os traballadores, para os nosos socios externos e para os nosos clientes.

ÁRBORES SINGULARES OU EMBLEMÁTICAS DE GALICIA

O Érbedo (*Arbutus unedo*, L.)

"No concello de Vinhais (Portugal), lindeiro co da Mezquita (Ourense) dise que a noite da consoada (Noiteboa) algunhas persoas van ao monte coller érbedos (medroñeiros, erbedros, esbedros, erbedeiras, morroteiros, morongueiros, morodoeiros, amoroqueiros ou albedros) e logo déixanos ao orballo da noite a ver se vén o demo catalos. Non se recomenda comer máis dun froito cada vez, pois teñen moito alcol e son alucinóxicos; na Fonsagrada chámanlles "borrachións"

Flores (arriba) e froitos (abaixo) do érbedo

Descrición e ecoloxía

Orixinario do sur de Europa, está distribuído sobre todo na rexión mediterránea. Ocupa zonas de matogueira seca e de maquis, mais non é raro atopar érbedos ao longo da costa atlántica até Irlanda. Tamén nos bordos de bosques e ladeiras pedregosas de montañas. Espontánea nas zonas cálidas de Galicia (provincia de Ourense e o sur da de Lugo) e nas concas dos ríos.

Pequena árbore de até 10 metros de altura, que mantén as follas durante todo o ano. De crecemento moi lento. Copa apertada de desenvolvemento redondeado e bastante regular. As pólas son retortas e dobradas sobre un tronco que raramente é recto. A cortiza nos exemplares novos é de cor parda aver-

mellada, mais coa idade torna gris, agretada, áspera e moi escamenta.

Follas simples elípticas, duns 10 centímetros de lonxitude, marxe enteira finamente dentada e un pouco corréudas. Flor de cor branca coa corola en forma de globo, agrupadas en panículas, péndulos que aparecen sobre a árbore no outono ou a comezos do inverno. O froito é unha baga globosa, verrugosa, pasando do verde ao amarelo e escarlata, ata o vermello escuro ao final. Madura no outono do ano seguinte coincidindo coa nova floración, aparecendo simultaneamente flores do ano e froitos do ano anterior.

Usos

Os amorodos ou morotes, cando están maduros, conteñen un 10 % de alcol, polo que antigamente adoitaban utilizar este froito para elaborar bagazos e vinagres. Os seus usos son moitos, pero quizais o máis coñecido sexa o uso que se lle dá na cociña.

Érbedo Señeiro, Pazo de Mariñan, Bergondo (A Coruña)

Érbedo Señeiro, Pazo de Mariñan, Bergondo (A Coruña)

Malia que teñan pouco sabor, son ricos en azucre, pectina e acedo málico, polo que adoitan empregarse para elaborar xelatinas, marmeladas e confeituras, aínda que tamén poden consumirse crus. Teñen propiedades antiinflamatorias, antirreumáticas e diuréticas. Unha vez elaborado, é ideal para aderezar carnes, caza e, sobre todo, froitas exóticas.

As follas e a cortiza son adstrinxentes e, como tal, combaten diarreas e a disentería; as follas tamén teñen propiedades antisépticas.

A madeira tense utilizado en tornaría. Tamén arde moi ben, mantendo moito tempo a brasa e dando calor; o carbón obtido é moi bo para as forxas.

A árbore e moi apreciada como uso ornamental en parques e xardíns polas follas sempre verdes e a tonalidade vermella dos froitos que, cando están maduros, lle confiren unha grande vistosidade.

Outras curiosidades

- Segundo a mitoloxía grega o érbedo xermolou do sangue vertido por Xerión, o monstro de tres corpos que matou Hércules. En Roma este arbusto, símbolo da inmortalidade, estaba consagrado á ninfa Cardea.
- O érbedo coñécese en Galicia por moitos outros nomes: albedro, ambrolo, amorote, borta, caraxeta, caraxiqueiro, erbedeiro, erbedo, morodeiro, morodo, morogueira, morote, moroteiro, vedreiro. Tamén o seu froito: amorote, borra-chís, caraxica, fartabellacos, morodo, morote, murogo.
- O érbedo é, xunto a unha osa, o símbolo do escudo da cidade de Madrid. Así mesmo, é a árbore que lle dá nome ao aeroporto da Coruña, no municipio de Culleredo.

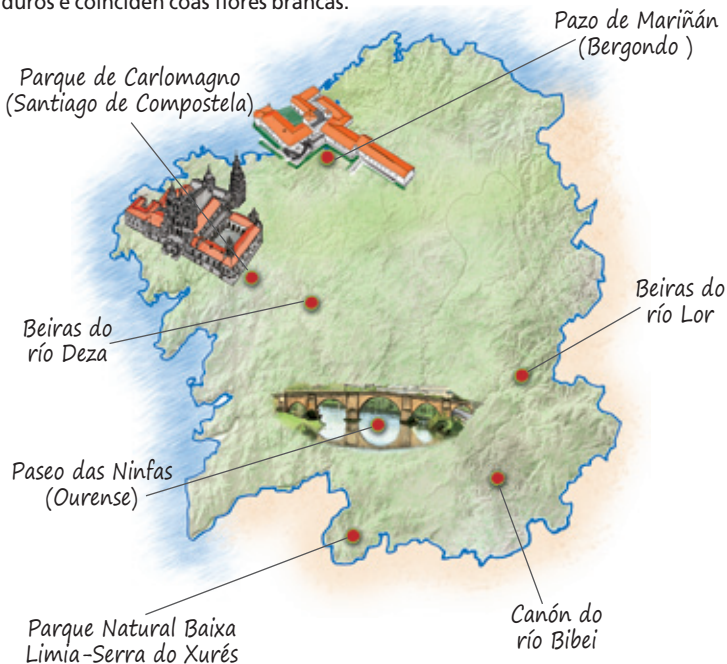
Erbedais ou erbededos

Os érbedos forman no Parque Carlomagno (Santiago de Compostela) unha pequena agrupación (erbedal) na aba do Monte de San Lázaro ou Alto da Canteira, en dirección sur cara á rúa da Agra do Vieiro. Son doados de recoñecer debido a que mostran os seus característicos froitos durante todo o ano.

Nas beiras do río Deza, na zona do mosteiro de Carboeiro, no concello pontevedrés de Silleda, é frecuente atopar moitas destas árbores pódolle cor á fin do verán e sobre todo ao outono, cando os froitos están maduros e coinciden coas flores brancas.

Tamén se poden ver no Paseo das Ninfas, ás beiras do río Miño, en Ourense; en toda a beira de Mende a carón do río Miño, no norte de Lugo; nas beiras do río Lor, no sur de Lugo; tamén no canón do río Bibei, preto das Ermidas, en Ourense, e no Parque Natural Baixa Limia-Serra do Xurés.

Un exemplar de gran porte está catalogado dentro dos Árbores señeiros de Galicia e atópase no Pazo de Mariñán en Bergondo provincia da Coruña.

O CABAQUEIRO

Autor: Xosé Lois Iglesias

Historia do oficio do cabaqueiro

Cheminea dunha antiga telleira no Rosal

Un cabaqueiro era un telleiro que se dedicaba a facer tellas e ladrillos a man, é dicir, de maneira tradicional. Habitualmente eran campesiños que se dedicaban ós labores agrícolas e gandeiros, pero durante cinco meses se dedicaban profesionalmente á elaboración de tellas para obter un complemento salarial co que poder sobrevivir naquela época de miseria. De feito, un 90 % dos homes do Rosal e da Guarda ocupábase, de

maneira temporal, a este oficio. Non se trataba de ganancias moi altas, senón máis ben todo o contrario, ben humildes, que ían entre as 2.000 pesetas ás 3.000 (dependía do posto) por temporada (anos corenta) para posteriormente chegar ás 30.000 pesetas (épocas posteriores).

As telleiras (cabaqueiras) xurdiron coa chegada dos romanos á Península Ibérica, aló polo século I a. C., que foron os que trouxeron a tégula,

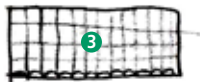
que era unha peza de barro cocido con forma rectangular que se usaba para substituír a palla dos tellados castrexos. Máis adiante, coa chegada dos árabes á península, comézase a utilizar tamén a forma ímbrice. De feito, a este tipo de tella chámaselle tella curva do país ou árabe. A pesar de que conviviron as dúas formas de tellas, foi a partir de aquí cando se impuxo definitivamente a forma ímbrice debido ao tipo de construcións da época, tales como castelos, igrexas, mosteiros etc. O motivo foi que esta peza era máis curta e delgada que a tégula e, ademais, era máis fácil a súa subida e manexo nos tellados.

As cabaqueiras adoitaban situarse preto das poboacións, sempre e cando contasen cos tres elementos básicos: auga, barro e leña. Esta loca-

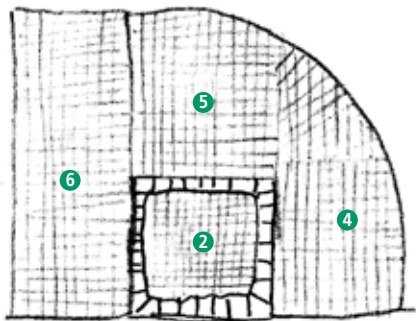
lización debíase a que unha telleira estaba en función e ao servizo da poboación, e deste xeito evitábase tamén o transporte distante. Non obstante, tamén se erguían naquelas zonas en que nacía unha vila, ou cando esta entraba nunha fase de desenvolvemento industrial, sempre o máis próximo a unha zona de arxila. Non só se crearon en zonas de interior, senón que algunhas telleiras se montaron nas ribeiras dos ríos e nas beiras do mar debido a que estas zonas eran ricas en barro de moi boa calidade e, ademais, facilitaba o transporte do material pola vía marítima.

Esta industria de elaboración de tellas estaba integrada por unha rudimentaria caseta (chufana), que era o lugar en que se comía e durmía. Mentres non se fabricaba material,

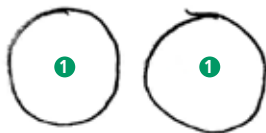
PLANTA DUNHA TELLEIRA

7

- 1.- Pías
- 2.- Forno
- 3.- Caseta
- 4.- Cuberto
- 5.- Praza
- 6.- Leñeira
- 7.- Eira

Pieiro amasando o barro co cabalo

esta facíase de terróns e cubríase con palla, ramas, canas, xunco. Durmíase sobre palla e as necesidades había que facelas ao aire libre, posto que non había auga corrente. Outro lugar era o xacemento do barro, que se lle chamaba barreiro. Outro lugar clave era a eira (costaneira), onde se deixaba o material a secar. Preto de aquí estaba sempre a pía, que era o espazo en que se amasaba o barro, moitas veces coa axuda dun cabalo. A peza clave de calquera telleira era o forno. Nalgunhas ocasións xa estaba feito, pero outras veces inda o había que construír. Polo xeral, eran de pedra, e cunha forma que tanto podía ser circular como cadrado, e o seu interior estaba forrado con ladrillos. E, finalmente, e pegado a a esta, situábase o cuberto, que era a dependencia en que se gardaba o material para protexelo das inclemencias meteorolóxicas ou incluso como almacén.

A cuadrilla de cabaqueiros estaba formada polos seguintes membros: o buxa, o oficial, o tendedor, o pieiro, o carretilleiro e o cociñeiro. O buxa era o amo, quen se encargaba de contratar os membros do equipo e de arrendar unha telleira para poder

traballar nela, salvo que a tivese en propiedade. O oficial era quen amasaba o barro dentro da gradilla para establecer as medidas da futura tella. O tendedor era quen recollía a tella que facía o oficial e a tendía na eira, e así dáballe a forma acanalada. Polo xeral era un mozo duns quince anos, unha persoa áxil para que puidese colocar o maior número de tellas por xornada. O oficial e o tendedor constituían a alma da cabaqueira e nunha día podían facer entre 2500 e 3000 tellas. O pieiro encargábase de amasar o barro na pía, cos pés, inda que na maioría dos casos contaba coa axuda dun cabalo (belbo). O carretilleiro (chioneiro) encargábase de transportar o barro da pía á eira. Ademais, era tamén o encargado de preparar a mudada (monte de barro) e deixarlle lista ao oficial, que lla deixaba sempre á súa dereita. E, finalmente, o cociñeiro, que era un cativo duns dez anos, ou incluso menos, que ía por primeira vez á telleira. Á parte de preparar o caldo (choco), tamén se encargaba de realizar os diversos recados da cuadrilla.

Para formar unha cuadrilla antes tiña que realizar o amo o axuste, que era a contratación. Este realizábase sempre de maneira oral e deixábase constancia a través dun apertón de mans. Nunca quedaba nada por escrito, tanto do acordo como das súas condicións. A operación popular de contratación verbal levábase a cabo en lugares moi concretos. De feito, realizábase nas tabernas da zona, nos domingos á saída da misa maior das 12.00 h no adro da igrexa e os

días que coincidía coa feira na vila. Un día especial era o 18 de abril, coñecido como feira do virachaquetas, xa que nesta data se pechaba definitivamente os tratos, pero, nalgunhas ocasións, algúns telleiros deixaban plantados un amo para marchar con outro porque lle ofrecía un beneficio maior. Moitos buxas, para evitar perder a algún dos seus membros, optaba por comezar a temporada se-

manas antes de que chegase a data do virachaquetas.

Unha vez pechado o acordo co amo, e logo de superar o 18 de abril, todo telleiro tiña que prepararse para a súa ida. Gardaba nunha maleta de madeira a súa pouca equipaxe e despedíase da súa familia. Polo normal, estes homes emprendían a viaxe a pé, en tren ou en cabalo, e xa en épocas máis próximas en moto, e algúns en

Daorde de lurio (amigo de pedra) na praza do Rosal

coche. A modalidade de a pé e a caballo adoitaba empregarse cando as telleiras se atopaban no interior de Galicia, inda que se documentaron casos en que se desprazaron así ata León e municipios da zona. En cambio, a segunda forma de desprazamento dábase cando ían traballar a terras de Castela ou a calquera outro punto da xeografía española.

A temporada duraba aproximadamente cinco meses, dende maio ata setembro, aínda que en ocasións se prolongaba ata outubro. Esta actividade non era de sol a sol, senón de estrela a estrela, xa que se erguían en plena noite (sobre as 06.00 h) e culminaban a xornada xa coa lúa no ceo (case medianoite).

Calquera escusa era válida para os amos para prolongar a estadia dos cabaqueiros, inda que iso non implicaba un aumento de soldo. Porén, os buxas moitas veces non pagaban coa puntualidade acordada, e poñían como escusa a dificultade en vender o material.

Unha vez completada a temporada, os cabaqueiros recollían as súas cousas na maleta e tomaban o tren de regreso á casa. Na viaxe de volta, para evitar que calquera ladrón intentase roubarlle os cartos (lerxes) gañados durante a temporada, coñían a bolsiña de diñeiro na roupa interior como medida de seguridade. O diñeiro da temporada tiña un destino premeditado. Por un lado, para pagar as débedas da casa durante a súa ausencia; por outro lado, para mercar algunha leira; e xa finalmente, para a compra doutros elemen-

Demostración de tender tellas no Rosal

tos, tales como un animal, unha bicicleta, roupa nova, un reloxo, un anel de compromiso etc. O neno, polo xeral, nunca cobraba nada ao ser a súa primeira temporada, salvo unhas zapatillas.

As cuadrillas que iniciaran a temporada antes do 18 de abril tiñan a oportunidade de regresar ós seus fogares o 29 de setembro, día de San Miguel. Mais a maioría dos cabaqueiros non regresaba á casa (Ghalleira) ata pasado setembro. Na primeira metade do século XX creouse a festa de todo daorde: a Pilarica, que se celebra tódolos 12 de outubro. Na actualidade, nesta data celébrase no Rosal a Romancha do cabaqueiro en honor deste oficio tradicional desaparecido e das súas xentes que, durante séculos, saíron da súa terra na procura duns cantos duros para poder sobrevivir na miseria.

Materials e ferramentas usadas polos cabaqueiros

Os cabaqueiros, logo de arrincar o barro e de amasalo na pía, formaban a mudada, que era o material que ían usar definitivamente para facer tellas e ladrillos. E para cortalo en pañóns empregábase o coitelo ou sable.

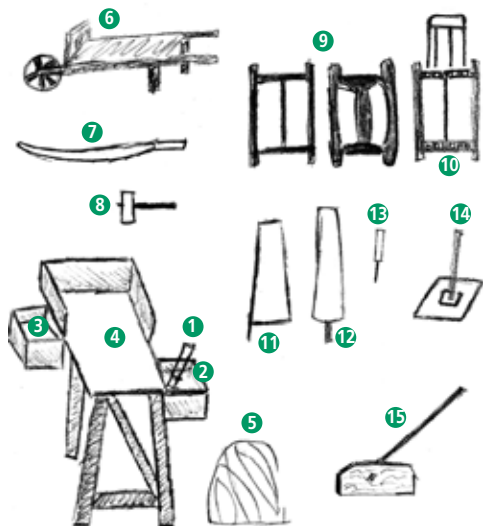
Para iso servíanse dunha serie de aparellos e ferramentas vitais. O banco era o espazo en que o oficial preparaba as tellas. Para iso botaba man da gradilla, que era unha unha especie de molde co que facer as tellas (había distintos tamaños. Nela introducía o barro e co raseiro eliminaba e alisaba a peza. A continuación deitaba a lámina de barro no formal, que era o elemento que lle ía dar forma curva á tella (podían ser tanto metálicas como de madeira).

Para facer os ladrillos había distintos tipos de marcos. Se se ían facer ladrillos perforados, entón empregábase o peine para facer eses buracos. E tanto nos macizos como nos perforados empregábase a agulla para separar o material do marco.

Outros elementos empregados foron o carretillo, que se usaba para transportar tanto o barro como as pezas. O rodo permitía deixar libre de impurezas a eira. Coa plantilla ou plantillón deixábase ao mesmo nivel os ladrillos, e en ocasións a eira.

Ademais destas ferramentas tamén se empregaban outros elementos máis xenéricos como a aixada, o pico e a peneira.

FERRAMENTAS DO TELLEIRO

- 1.- Raseiro
- 2.- Pía do raseiro
- 3.- Pía do baño
- 4.- Banco de tres patas
- 5.- Mudada
- 6.- Carretillo
- 7.- Coitelo ou sable
- 8.- Mazo
- 9.- Marcos de facer ladrillos
- 10.- Peine para facer ladrillos perforados
- 11.- Gradilla
- 12.- Formal
- 13.- Agulla
- 14.- Plantilla ou plantillón
- 15.- Rodo

Espazos comúns para achegar o material das tellas

Nas zonas do interior, é dicir, sen costa ou río, o barro transportábase desde a barreira á cabaqueira en carros tirados por bois, burros ou cabalos, ou mesmo transportábase en carretas. En ocasións, mesmo o traían os propios telleiros en cuncos de madeira, se se encontraba o xacemento de barro próximo. En cambio, nas zonas do Salnés utilizaban un barco para transportar o barro da barreira mariña.

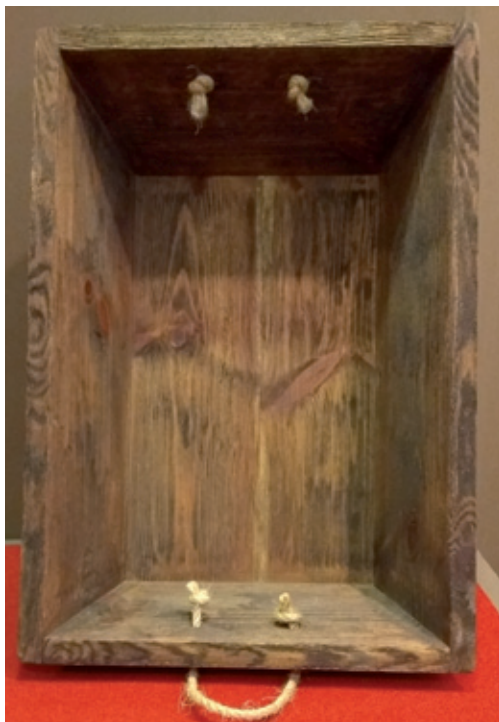
Para sacalo de alí, os lancheiros aproveitaban a seca e cunha aixada limpaban a broza e amuraban o espazo para arrincar o barro en pañóns. Uns cavaban e outros levábano ao barco, de maneira organizada, antes de que volvese subir a marrea. Algunhas veces había que facer un caixón no espazo da barreira, con táboas, para protexela da subida do mar.

E ao chegar á telleira botábase unha prancha, desde o barco á terra para carrexar o barro, á cabeza, en tinas cadradas de madeira, con corenta ou máis quilos de peso.

Despois o barro deixábase estendido na praza para pos-

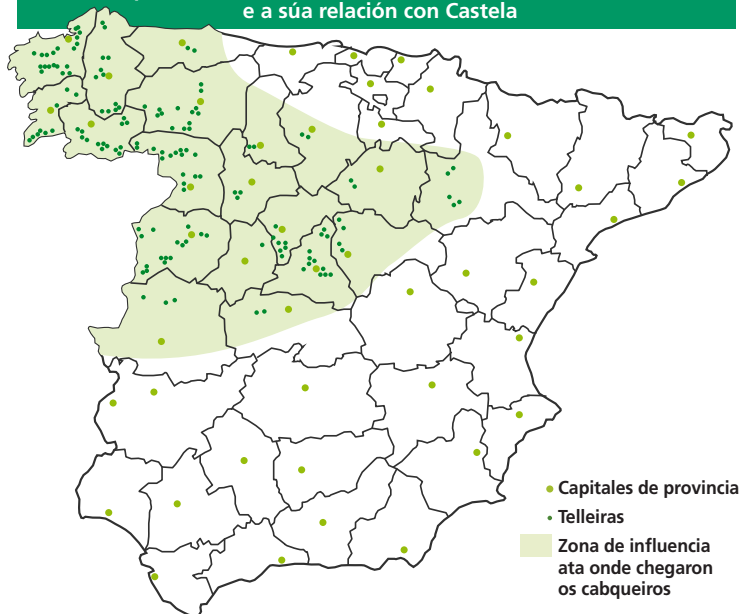
teriormente picalo coas aixadas en tonas de dous ou tres centímetros de grosor para que logo amolecese ben cando se fose botar na pía e, deste xeito, non se fixese terrón.

E, xa por último, botábase na pía e deixábase amolecer medio día ou unha noite. Despois entraba na pía o pieiro co cabalo a pisar o barro ata que este ligase.

Cunco de madeira para transportar barro

Importancia económica e social dos telleiros en Galicia e a súa relación con Castela

Emigraban cinco ou seis meses ao ano para realizar a temporada cabaqueira ao longo da xeografía española, fuxindo da miseria. Tanto era así que na aldea de orixe só quedaban mulleres e nenos menores de trece anos.

Os telleiros tamén realizaban labores no campo ou retazaban sargazo da costa. Cando acontecía isto, non había xente suficiente para as necesidades existentes e buscaban man de obra noutras zonas, e aí foi onde comezou a emigración no Baixo Miño. Nas zonas en que máis emigración se produciu foron nas parroquias de Salcidos (A Guarda) e na de Santa

Mariña (O Rosal), aínda que tamén houbo en Tomiño e Oia.

A mobilidade dos mestres telleiros foi constante no período que vai desde a segunda metade do século XVIII ata mediados do XX, momento en que a xa potente estrutura febril dos procesos de produción das tellas e dos ladrillos era xeneralizada en toda España, con fábricas permanentes. Os destinos preferentes ao longo deste tempo foron Galicia e Castela, unha área extensa e diversa que ocupa todo o noroeste, as dúas mesetas e a parte máis occidental de Andalucía.

O vínculo que o telleiro establecía no seu lugar de traballo era estritamente

te profesional. Isto debíase ao tipo de vida que se desenvolvía nos centros de traballo. Todo xiraba arredor da propia telleira, que era ao mesmo tempo o lugar de traballo e de residencia. Mais, naqueles lugares aos que ían máis dunha temporada as relacións cos seus habitantes ían máis aló do profesional.

Tradicionalmente dicíase que os telleiros eran antisociais, e máis aínda co uso do verbo diante deles, pero o certo é que algúns acabaron relacionándose coas persoas da zona e mesmo chegaron a formar a súa propia familia por Galicia adiante, e mesmo pola península.

Tellóns con marcas

Novos métodos de facer tellas, novos materiais e tecnoloxías

A partir dos anos sesenta do século XX comeza a desaparecer a fabricación artesanal para pasar á mecanización ou directamente xa á creación de fábricas. O barro, ao chegar á fábrica, bótase nun desmenizador para que circule ben pola tolva. De aí pasa a un muiño, onde se tritura ata que o barro acade a finura desexada. A continuación ese po pasa á amasadora e mestúrase con outros compoñentes, como auga e carbonato de bario, ata que a mestura quede ben preparada. Despois este barro pasa pola galleteira, que é onde se lle dá o último amasado, extráese o aire ao barro, compáctase e dásele a forma desexada. Unha vez conformada a tella, esta vai a un secadoiro, onde se lle extrae a porcentaxe de auga que contén. Nesta fase tamén se po-

den pintar e decorar. E, finalmente, de aí xa pasan ao forno para cocelas. Antes as tellas unicamente estaban feitas con barro. A día de hoxe temos variedade de materias. As máis representativas son: de vidro, traslúcidas e de formigón. Coas de vidro pódese conseguir un teito funcional, ademais de eficiente e atractivo, xa que aproveitan a enerxía solar fotovoltaica para transformala en enerxía que se poida empregar na propia vivenda. As traslúcidas permiten o paso da luz, pero non dos raios directos. Fábranse con plásticos resistentes á exposición solar e ao impacto. E, finalmente, as de formigón presentan unha resistencia mecánica máis alta que a tella cerámica e non absorben auga.

Cantigas

- Anda, rapás,
que unhas tortas
e outras sen orellas,
todas son tellas.
- Uns foron polos muíños,
outros foron pola leira,
e os que aquí non viñeron
pasaron pola telleira.
- De onde vés, María?
Veño do regueiro
de lavar a roupa
ó meu telleireiro.
- As tellas do teu tellado
verten auga sen chover;
tamén os meus ollos choran
cando non te podo ver.
- Ábreme a porta, rapaza,
senón entro polas tellas;
teño un rapaz empezado
e fáltanmelle as orellas.
- Pola costiña das Neves
velaí veñen os telleiros,
ponde a caldeira ao lume,
lavai as pernas, mulleres.
- Santiago xa pasou,
Nosa Señora tamén.
Alégrate telleiro
que San Miguel logo vén.
- O oficio de telleiro
é un oficio cruel:
meter barro, sacar barro
e se chove a recoller.
- Sei cantar e sei bailar,
todo se me dá na man,
menos o de facer tellas
que se me aplastan no chan.
- O orgina está mosca
porque se lle acaba o burel,
os ferretes están contentes
porque lle vén San Miguel.
- Murce, murcelán,
tamborilazo no cazón.
O burel e ximarras pros daordes
e pro cata que pariña
zouza de tisco.

Supersticións

Se un cativo tiraba un dos seus dentes de leite a un tellado tiña asegurado unha boa dentición.

Para librarse da dor de oídos era recomendable dar voltas arredor da igrexa cunha tella na cabeza.

Se unha moza tiraba unha pedra ao tellado, tiña asegurado un bo noivado ou casamento.

Para remediar os problemas do par-

to, o marido debía ir ao tellado e revirar unha das tellas.

Mentres os nenos que acababan de nacer non se bautizasen, a nai non podía saír da vivenda sen levar unha tella na cabeza.

Cando alguén falecía retirábase a tella do punto máis alto do tellado para facilitar o paso da alma do finado ao outro mundo.

Refráns

- ↻ A mellor tella, a máis vella
- ↻ A tella, preto da orella
- ↻ Tella de igrexa, ouro gotexa
- ↻ En tellado vello todas son pingadas

Ditos

- ↻ Se algunha cousa compras vella, compra tella!
- ↻ O banco parado na cabaqueira, esta é unha fumeghadeira!
- ↻ O buxa plantou o salgheiro e deixou o cardeño a fumegar!
- ↻ O oficial que non enche a eira é unha fumeghadeira!
- ↻ Cabaqueiro co banco parado, fumegha polos catro costados!
- ↻ Sol metido, amo fodido
- ↻ Brota o salgheiro, para a fóra o cabaqueiro
- ↻ Florece o salgheiro, alixe o cabaqueiro
- ↻ Os salgheiros florar, os cabaqueiros a marchar
- ↻ Empezan os merlos a cantar, os cabaqueiros a alambrar
- ↻ Os cabaqueiros a alambrar, as nenzas a jaitear
- ↻ Florciñas no eido, á casa o cabaqueiro
- ↻ Florciñas no terreiro, á ciba o cabaqueiro
- ↻ Florciñas na eira, daordes á ghalleira

Conto

Nunha ocasión, hai xa moitos anos, achegouse a unha telleira en Castela un home, tamén natural de Castela, que quería comprar unha carrada de tellas para tellar unha casa. Foi falar co amo e rapidamente chegaron a un acordo sobre o prezo. Xa estaban os telleiros a cargar o carro rapidamente de tellas cando o paisano lles di: no me pongáis de esas tejas que les chamaís «da noca¹». Ponedme de esas que vosotros les chamaís «xidas²».

Estaba un telleiro cargando o carro con brazados de tellas e o outro que llas levantaba dicíalle: «da noca, da noca, da noca, da noca...» e para tapar por detrás «da xida». Ata que o comprador, que non entendía nada, lles di: Caramba! Que me estás mandando de la noca muchas y de la xida solo me estás mandando una!

¹ Mala.

² Boas.

Xerga (o verbo)

Os cabaqueiros, ao igual ca outros oficios, crearon e desenvolveron a súa propia xerga gremial, coñecida como o verbo. Descoñécese en que momento histórico se puido crear. O motivo da súa aparición radica na necesidade que tiveron estes traballadores de se protexeren, e mesmo defenderen, do resto da sociedade, xa que se trataba dun oficio estacional e ambulante en que estaban condenados a emigrar tanto dentro de Galicia como na península. Ademais, cando se atopaban con algún descoñecido, empregaban o verbo para que non os entendesen. Actuou tamén como un elemento de cohesión grupal, social e profesional.

Segundo os diversos estudos realizados, esta xerga conta con máis de tres mil vocábulos. Toma como base o galego para a súa construción sintáctica. O seu vocabulario está integrado por formas galegas, castelás, portuguesas e mesmo vascas, pero a maioría son formas orixinais, froito da creación; o resto guíanse polo uso de afixos recorrentes e da adaptación de termos doutras falas gremiais, coma a dos canteiros, afiadores, albaneis etc.

Con todo, publicáronse en dous semanarios guardeses, primeiro no Heraldo Guardés e despois no Nuevo Heraldo, unha serie de cartas ou mentiras, coñecidas como «Follecas da jalleira», que non eran máis que anécdotas da vida dos telleiros escritas no verbo. Moito se ten falado sobre se estas cartas eran reais ou pura ficción, mais amosábano a dureza do traballo e a desconfianza constante na poboación á que ían traballar.

Un exemplo no verbo sería: os catas do bellorrio da Marcela pariñan quillados. Enterban nexo as jaluancias dos daordes, que quere dicir que «os habitantes da aldea de Castela están amolados. Non entenden nada do que están a dicir os telleiros».

Cabaqueiros do Rosal en Castela

NOVO CERTAME CONVOCATORIA ANO 2021

TEMA: “O oficio de Cesteiro”

SYNGENTA, continuando coa tradición deste “Almanaque” de rescatar anacos da cultura Noroeste, establece para este ano un novo certame dotado cun **PREMIO DE 750 €** ao mellor traballo sobre “O oficio de Cesteiro”.

O traballo gañador publicárase na próxima edición do “Almanaque agrícola ZZ”.

BASES DO CERTAME

- 1) Poderán participar todas as persoas que o desexen, agás os distribuidores e da compañía e os seus familiares directos.
- 2) Os concursantes deberán enviar os seus traballos a **Syngenta España SAU, A Relva, s/n, 36400 O Porriño (Pontevedra)**. Referencia “CONCURSO” antes do 15 de Outubro de 2021. Os traballos achegados non serán devoltos e a compañía poderá empregarlos para outras publicacións da mesma.
- 3) Os traballos han de estar redactados no idioma galego normativo, cunha extensión máxima de seis follas con letra e espazo normal, sendo tamén necesario remitilos á empresa nalgún soporte informático (CD, memoria portátil,...). Admitiranse traballos informáticos, que serán enviados á ligazón contacto. marketing@syngenta.com, e deberán versar sobre os seguintes aspectos.
 - A cestería en Galicia: zonas históricas de produción.
 - Materiais e ferramentas usadas polos cesteiros.
 - A cestería e o comercio de cestas no rural.
 - Tipos de cestas, as súas orixes e usos .
 - Importancia social e económica do oficio.
 - Novas tecnoloxías na produción de cestas.
 - Refráns, ditos, cantigas, lendas ou pequenos contos relativos a esta actividade.

Nota: no apartado gráfico valoráranse só gráficos ou debuxos inéditos, non admitíndose fotografías baixadas de internet.
- 4) O xurado que outorgará o premio ao mellor traballo estará composto por persoal de SYNGENTA coñecedor da cultura galega, e o seu veredicto darase a coñecer a partir do 1º de novembro de 2021.

Novo Karate Zeon Plus

fixate ben, porque agora é 1.5 CS

PLUS

sensiblemente
mellor

Máis seguro,
máis práctico
e máis rendible.

 Karate Zeon+[®]
1.5 CS

syngenta.

Un pequeno detalle. Unha gran diferenza.

As novas Castes de Vide

A variedade "Castañal"

1. Antecedentes

García de los Salmones (1914) cítala na localidade de Tui, Pontevedra, e Freijanes e Alonso (1997) cítana como cultivada na zona do Rosal.

2. Situación actual

Localizada na subzona do Rosal da DO Rías Baixas. Non está contemplada como variedade autorizada para a elaboración de viños en ningunha das DD.OO., aínda que recentemente se incluíu no Rexistro de variedades comerciais.

3. Valoracións sobre o seu cultivo

Variedade de brotación media e maduración precoz. Moi sensible ao oídio e de sensibilidade media ao mildeu e á botrite.

4. Descrición morfolóxica

Pámpano novo

O pámpano novo presenta a extremidade aberta con peluxe tombada de densidade media. A cara dorsal e ventral dos entrenós e nós é verde. As xemas non presentan pigmentación antociánica.

Folla nova

A folla nova é verde con peluxe tombada de densidade alta.

Folla adulta

A folla adulta de cor verde media presenta tamaño medio e forma pentagonal, con cinco lóbulos; peluda, con densidade media de pelos tombados entre os nervios principais, baixa sobre os nervios principais do envés do limbo; perfil plano; limbo con avultamento e inchazón débil; dentes con lados rectilíneos, de lonxitude media en relación á súa anchura; seo peciolar con lóbulos lixeiramente superpostos e coa base en V; seos laterais superiores abertos coa base en forma de V; peciolo lixeiramente máis curto que o nervio principal.

Acio

O acio cilíndrico, de lonxitude, anchura e compacidade media e con presenza de 1 ou 2 ás.

O pedúnculo é de lonxitude curta.

Bago

O bago de cor azul negra presenta forma elíptica curta.

Agradecimiento:

Agradecemos á adega Valmiñor e ao seu viño Castañaal 100 pola súa disposición para a realización desta reportaxe gráfica.

Descrición tomada da:

A colección de vides da estación de viticultura e enoloxía de Galicia
Consellería do medio rural – Xunta de Galicia.

Boa uva, **bo** viño

O teu mellor aliado fronte á botrite e asperxilo

Ao final, o que de verdade importa é a calidade

syngenta.

© 2018 Syngenta. Todos os dereitos reservados.
™ y ® son marcas comerciais do Grupo Syngenta.
Use os produtos fitosanitarios de maneira segura.
Lea sempre a etiqueta e a información sobre o produto antes de uso.

O TEMPO

No enceto do ano ventos ve-laíños non impedirán que haxa días escentilantes de sol e noites de estrelas. Malia segundo o mes avance aparecerán buzarrs moi mestos que agocharán o sol. Os ventos procedentes do Atlántico, cangados de golfor, ao enfriarse poderán traer algunha que outra chuvia en determinados puntos do país con certa intensidade. As xiadas non faltarán ao lumbrigar os días. O estado do mar será picado.

"San Xulian garda o viño e garda o pan"

"O que queira comer morriña, coma carneiro en xaneiro e en maio galiña"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	13,06	2,13	7,17	17	153,98
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	11,40	4,02	7,26	14	201,03
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	10,61	1,12	5,12	13	83,30
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	12,40	6,30	9,20	15	118,90
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	10,00	2,80	6,10	7	90,70
	Ourense (2005-2020)	12,10	1,30	5,40	6	73,40
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	12,00	0,20	5,00	12	132,00
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	13,40	7,00	10,10	9	110,10

1 V. **Nai de Deus.** S. María.
1953. Publícase o primeiro número do Almanaque agrícola ZZ. Sempre en idioma gallego normativo, é un manual agrario de carácter técnico, etnográfico, e con diversos contidos vencellados a sabiduría popular. 100.000 exemplares de tirada anual.

2 S. Ss. Basilio; Gregorio.

3 D. S. Xenoveva.

4 L. Ss. Iolando; Rigoberto.
1882. Sae á rúa o primeiro número de La Voz de Galicia.
1922. Pepe Da Pena (José Cerviño García), morre en Cotobade, un dos mellores santeiros (construtores de cruceiros).
1977. Lei sobre a reforma do Rexistro Civil para traducir os nomes propios ó galego.

5 M. S. Emilia.
1976. Créase o Consello de Forzas Políticas.

6 M. **A Epifanía. Os Santos Reis, Melchor, Gaspar e Baltasar.**
Ss. Wilma; Melanio.

Cuarto Minguante

7 X. S. Raimundo.
1950. Morre Castelao en Bos Aires.

8 V. Ss. Luciano; Eladio.
1979. Fúndase en Barcelona Edicións Sotelo Blanco.

9 S. S. Lucrecia.

10 D. **Bautismo do Señor**
S. Gonzalo.

11 L. S. Alexandre.
1533. A Xunta de Goberno do Novo Reino de Galicia acorda aumentar dúas provincias: A Coruña e Tui.
1859. Nace en Carballo Alfredo Brañas.

12 M. S. Xulián.
1912. Nace en Celanova o escritor Celso Emilio Ferreiro.

13 M. S. Hilario.

Lúa Nova

14 X. S. Félix.

15 V. Ss. Raquel; Amaro.

16 S. S. Marcelo.

17 D. Ss. Antón Abade; Guido.

18 L. Ss. Prisca - Priscila.

19 M. S. Mario.

20 M. Ss. Sebastián; Fabián.
1765. Inaugúrase na Coruña a Academia de Agricultura.

Cuarto Crecente

21 X. S. Inés.

22 V. Ss. Laura Vicuña; Vicente.

23 S. S. Virxinia.

24 D. S. Francisco de Sales.

25 L. S. Elvira.

26 M. Ss. Timoteo; Tito; Guímara;
Ansurio; Viliúlfo.

27 M. Ss. Ánxela Merici.

28 X. S. Tomé de Aquino.
1731. Primeira sesión da "Academia Literaria Compostelana", presidida por Pablo Mendoza de los Ríos.
1902. Nace o pintor Urbano Lugrís.

Lúa Chea

29 V. S. Valerio.
1899. Nace en Rianxo o escritor Rafael Dieste.
1930. Morre o poeta Manoel Antonio.

30 S. S. Martiña.
1886. Nace en Rianxo Alfonso Daniel Rodríguez Castelao.

31 D. **Domingo de Septuaxésima.**
Ss. Xoán Bosco; Marcela.
1809. Ocupación de Vigo polas tropas francesas.
1820. Nace en Ferrol Concepción Arenal.

Febreiro

O TEMPO

O mes amosará a súa friaxe que engomificará os dedos de mans e pés, ademais das orellas e mesmo chegará ata o sámago dos ósos. Non se

desbota, que en certos días do mes, poidan acadar gran forza algunha treboada e mesmo saraibadas. Malia no decorrer dos mes xunto, con xeiras xotas, haberá solleiras para quentar o carrelo. As brétemas serán importantes. Os mariñeiros non se azurrarán a saír ao mar pois se amosará alporizada.

"Neve febreiriña pica galiña"

"En febreiro mete obreiro, pan che comerá pero traballo che fará"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	16,52	4,30	9,99	8	66,74
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	14,03	5,25	9,16	10	154,74
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	15,51	1,21	7,50	5	57,89
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	15,70	6,70	10,90	5	51,50
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	14,40	5,20	9,30	4	47,30
	Ourense (2005-2020)	17,60	2,50	8,80	4	32,50
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	14,90	0,90	7,70	7	68,10
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	15,30	7,70	11,20	8	50,20

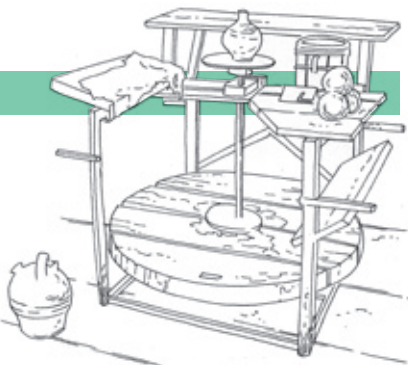
-
- 1 L.** S. Severiano.
-
- 2 M.** S. Candeloria. Presentación do Señor.
-
- 3 M.** Ss. Brais; Óscar; Francisco Blanco.
1807. Nace en Ferrol o pintor Pérez Villaamil.
-
- 4 X.** S. Xilberte.
 1135. Fundación do mosteiro de Aciveiro (Forcarei).
1864. Nace en Betanzos Salvador Cabeza De León.
1893. Morre en Vigo Concepción Arenal.
-
- 5 V.** S. Ádega.
-
- 6 S.** Ss. Doris; Paulo Miki.
-
- 7 D.** S. Gastón.
1876. Primeiro número da publicación *O Tío Marcos da Portela*, totalmente en galego, dirixido por Valentín Lamas Carbajal.
-
- 8 L.** Ss. Xerome Emiliano; Xacoba.
1835. Nace en Ponteceso o escritor Eduardo Pondal.
-
- 9 M.** S. Rebeca.
-
- 10 M.** S. Escolástica.
1810. Motín obreiro en Ferrol capitaneado por Antonia Alarcón.
1890. Naufraxio do buque inglés *The Serpent* ó carón do Cabo Vilán.
-
- 11 X.** Nosa Señora de Lurdes.
 1885. Nace na Coruña o escritor Wenceslao Fernández Flórez.
-
- 12 V.** S. Pamela.
-
- 13 S.** S. Beatriz.
-
- 14 D.** Ss. Cirilo; Valentín.
-

-
- 15 L.** Ss. Fausto; Xurxa.
1765. *Sae á rúa* o xornal *La Región*.
1944. Constitución do Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento.
-
- 16 M.** **Martes de Entroido.**
S. Samuel.
-
- 17 M.** **Mércores de Cinza.**
S. Aleixo.
-
- 18 X.** S. Bernarda.
-
- 19 V.** S. Álvaro.
 1949. Fundación de Cerámicas do Castro.
-
- 20 S.** S. Clodio.
-
- 21 D.** S. Severino.
1900. Morre en Compostela Alfredo Brañas, político e economista.
-
- 22 L.** Ss. Eleonora, Nora.
-
- 23 M.** S. Florencio.
1908. Nace en Botos (Lalín) o pintor José Otero Abeledo "Laxeiro".
-
- 24 M.** Ss. Rubén; Serxio.
1837. Nace en Santiago Rosalía De Castro.
1985. Comeza a emitir a Radio Galega.
-
- 25 X.** Ss. Néstor; Sebastián de Aparicio.
1861. Nace en Pontevedra o pianista Carlos Sobrino.
-
- 26 V.** S. Augusto.
-
- 27 S.** S. Leandro.
 Lúa Chea
-
- 28 D.** S. Román.
1981. Morre en Vigo o escritor Álvaro Cunqueiro.
-

Marzo

O TEMPO

O vento do nordés dará lugar a días de intensa friaxe polo que pode caer algunha zarrpicada de neve nos curutos dos montes. A chuvia serán de gran intensidade que poden chegar asulagar as terras lindantes ,aínda que axiña abocañarán. Pode haber unha que outra treboada con aparato eléctrico. Se pode afirmar como dí o refrán "Marzo, marzán se un día es malo, para outro es pior". Malia todo haberá días de agarimosas solleiras. Porén esta melloría non acadará ao mar que se amosará brava.

*"Marzo marzal deixame o viño trasegar"
"O sol de marzo mata a reina no pazo"*

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	17,05	3,92	10,56	8	81,97
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	15,01	5,13	9,67	10	203,73
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	16,59	2,78	9,18	9	87,79
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	15,00	7,60	11,40	8	47,60
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	16,70	5,00	10,20	6	83,10
	Ourense (2005-2020)	20,00	4,00	11,20	6	76,20
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	16,30	1,10	8,40	7	105,20
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	16,50	9,00	12,60	8	99,80

1 L. S. Rosendo.
1493. *Arribada da caravela La Pinta ó porto de Baiona, pilotada polo pontevedrés Sarmiento.*

2 M. S. Lucio.
1886. *Nace na Coruña o compositor Eduardo Rodríguez Losada.*

3 M. S. Celidonio.

4 X. Ss. Ariel; Capitón.
1889. *Nace en Cambados o escultor Francisco Asorey.*
1936. *Morre o galeguista Antón Vilar Ponte.*

5 V. S. Olivia.
1888. *Nace en Ourense Ramón Otero Pedrayo.*

6 S. S. Elcira.
1856. *Banquete intelectual de Conxo, con Pondal e Aurelio Aguirre.*

Cuarto Minguante

7 D. Ss. Perpetua; Felicidade.
1908. *Morre en Cuba o escritor Curros Enríquez.*
1909. *Nace en Santiago Xosé Mª Castroviejo.*

8 L. S. Xoán de Deus.
1917. *Morre na Coruña Eduardo Pondal.*

9 M. S. Francisca Romana.
1695. *Nace no Bierzo Frei Martín Sarmiento.*

10 M. S. Macario.
1944. *Editase en Bos Aires Sempre en Galiza de Castelao.*
1965. *Morre en Belesar o derradeiro guerrilleiro da Resistencia Galega Xosé Castro Veiga "O Piloto".*

11 X. S. Eulolio.

12 V. S. Norma.

13 S. S. Rodrigo.

Lúa Nova

14 D. S. Matilde.

15 L. S. Luísa de Marillac.

16 M. S. Heriberto.

17 M. S. Patricio.
1960. *Morre en Madrid o pintor Álvarez De Sotomayor.*

18 X. S. Cirilo.
1897. *Nace en Pontecesures o pintor Carlos Maside.*

19 V. S. Xosé.
1847. *Fúndase o "Círculo de Artesanos" a prol do desenvolvemento cultural de Galicia.*

20 S. S. Alexandra.
1886. *Nace en Mugardos o pintor Felipe Bello.*

21 D. S. Uxía.
1874. *Nace na Coruña o músico Andrés Gaos.*

Cuarto Crecente

22 L. S. Lea.
1992. *Morte do poeta Antón Aviles De Taramancos.*

23 M. S. Dimas.

24 M. Ss. Elba; Catarina de Suecia.

25 X. S. Anunciación.
1990. *Morre en Santiago Ricardo Carvalho Calero.*

26 V. S. Braulio.
1930. *Pacto de Lestrove.*

27 S. S. Ruperto.

28 D. **Domingo de Ramos.**
S. Octavio.
1809. *Os exércitos de Morillo e Cachamuiña liberan Vigo dos Franceses.*
1966. *Morre en Lalín o astrónomo Ramón Mª Aller.*

Lúa Chea

Cambio horario (Adiantarase o reloxo 1h)

29 L. S. Gladys.

30 M. S. Artemio.

31 M. Ss. Benxamín; Balbina.
1901. *Nace en Pontearas o escritor Fermín Bouza Brey.*

Abril

O TEMPO

O refrán castelán “En abril augas mil” non se cumprirá e Galicia pois haberá días de seca máis dos que podíamos desexar, aínda que as chuveira e careifas se presentarán por diversos puntos da Comunidade. Porén non enchouparán a terra nen farán rebentar as fontes nen que as barraxes se enchan. Contra mediados do mes ao ir do día, o sol, acabará por impoñerse coa axuda do vento que afastará as nubes clarexando o ceo. No mar revecearán días calmos con outros de mar duro.

“Chuvia de abril enche o carro e o carril”

“Abril quente e mollado carga o carro e engorda o gado”

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	17,08	6,05	11,59	15	113,65
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	14,67	6,13	10,00	17	258,20
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	16,66	5,16	10,39	14	134,77
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	15,70	8,80	12,10	14	61,60
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	16,40	5,70	10,30	16	145,30
	Ourense (2005-2020)	19,50	6,50	12,40	14	141,20
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	16,10	3,60	9,50	15	152,20
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	16,40	9,90	13,10	16	201,50

1 X. Xoves Santo.

S. Hugo.
1188. Inauguración do "Pórtico da Gloria" da Catedral de Santiago.
1844. Comeza en Lugo a "Revolución Progresista Galega".
1917. Sae á rúa o xornal *El Ideal Gallego*.

2 V. Venres Santo.

Ss. Xandra; Francisco de Paula.

3 S. Sábado de Gloria.

S. Ricardo.
1841. Nace en Santiago o escultor *Isidoro Brocos*.

4 D. Domingo de Pascoa.

S. Isidoro.
1284. Morte de Afonso X o Sabio, creador das Cantigas de Santa María.
Cuarto Minguante

5 L. S. Vicente Ferrer.

1889. Nace en Lugo o pintor *Jesús Rodríguez Corredoira*.
1896. Nace en Ourense o galeguista *Ben-Cho-Shey*.
1897. Morre na Coruña Francisco de la Iglesia, autor da letra da famosa *Alborada de Pascual Veiga*.
1902. Nace en Pontevedra o pintor *Arturo Souto*.
1979. Morre na Coruña *Luis Seoane*.
1926. Xoaquín Loriga inicia o voo *Madrid-Manila*.

6 M. S. Edith.

7 M. S. Xoán Bautista da Salle.
1963. Créase a *Fundación Penzol en Vigo*.

8 X. S. Constanza.

9 V. S. Demetrio.
1842. Nace o compositor *Pascual Veiga en Mondoñedo, autor do Himno Galego*.

10 S. S. Ezequiel.
1874. Nace na Coruña o pintor *Francisco Lloréns*.
1976. Morre en Ourense *Ramón Otero Pedrayo*.

11 D. Domingo de Quasimodo - As Pascuiñas.
S. Estanislao.

12 L. Ss. Arnaldo; Xulio.

1888. O químico *Antonio Casares e Rodrigo falece en Compostela*.
Lúa Nova

13 M. Ss. Martiño; Aída.
1840. Nace en Lugo *Juan Montes Capón, un dos mellores músicos galegos de todos os tempos*.

14 M. S. Máximo.

15 X. S. Crescente.

16 V. S. Flavio.

17 S. Ss. Leopoldo; Aniceto.

18 D. S. Vladimír.
1978. Constitúese a *Xunta de Galicia*.

19 L. S. Enma.

20 M. S. Edgardo.

Cuarto Crecente

21 M. S. Anselmo.

22 X. Ss. Karina; Señoriña.

23 V. S. Xurxo.

24 S. S. Fidel.

25 D. S. Marcos.
1734. Nace na Coruña *José Andrés Cornide Saavedra*.
1974. *Revolución dos Caraveis en Portugal*.

26 L. Ss. Cleto; Marcelino.
1846. *Mártires de Carral: fusilamento do coronel Solís e os seus compañeiros do alzamento contra o goberno absolutista de Narváez*.

27 M. Ss. Zita; Toribio de Mogrovejo.

Lúa Chea

28 M. S. Valeria.

29 X. S. Catarina de Siena.

30 V. Ss. Amador; Pío V.
1963. *Falece en Ourense Vicente Risco*.

Maio

O TEMPO

No encete do mes haberá trebóns varudos e poida que unha que outra saraibada e xamacar algunha xiada, facendo que o refrán "Ata o cuarenta de maio non te quites o saio" este presente. A chuvía pode dar en algures a enxurradas na superficie do solo, así as barraxes non aumentarán de caudal. O mes nos agasallará con agarimosos días de sol que permitirán ledicia para todos. O estado do mar será calmo poidendo os mariñeiros faenar sen medo as treboadas.

"En maio aínda a vella quente o saio, e se se achega ben quentalle as pernas tamén"

"Polo San Isidro sementa o millo"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	20,79	7,56	14,68	8	46,30
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	19,17	9,10	13,87	7	88,65
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	21,31	7,28	13,94	5	30,97
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	17,40	10,10	14,00	7	65,00
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	22,20	8,50	15,00	5	20,40
	Ourense (2005-2020)	25,80	9,10	17,30	3	17,30
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	21,30	5,30	13,60	5	33,40
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	20,00	12,20	16,00	5	40,70

1 S. S. Xosé Obreiro.
1880. *Nace a primeira publicación periódica de Galicia: El Catón Compostelano.*

2 D. Ss. Anastasio; Boris.
1988. *Morte do escritor Ben-Cho-Shey en Madrid.*

3 L. S. Santa Cruz.

Cuarto
Minguante

4 M. S. Filipe e Santiago.
1907. *Fúndase o Centro Gallego de Bos Aires.*

5 M. S. Xudit.

6 X. S. Eleordo.

7 V. S. Domitila.

8 S. S. Segundo.

9 D. S. Isaías.

10 L. S. Antonio/a.

11 M. S. Estela.

Lúa Nova

12 M. Ss. Pancrácio; Nereo.

13 X. **Ascensión do señor.**
Nosa Señora de Fátima.

14 V. S. Matías.
1589. *O pirata Drake asedia a cidade da Coruña.*

15 S. S. Isidro.

16 D. Ss. Honorato; Eufrasio.
1984. *Constitúese a Asociación de Funcionarios para a Normalización Lingüística.*

17 L. S. Pascual Bailón.
1833. *Nace Manuel Murguía en Arteixo.*
1863. *Editase en Vigo a primeira edición de Cantares Gallegos de Rosalía de Castro.*
1963. *A Real Academia Galega institúe o Día das Letras Galegas.*

18 M. Ss. Enriqueta; Corina.
1916. *Créase na Coruña as Irmandades dos Amigos da Fala.*
1970. *Fúndase o Museo Maside de Arte Contemporánea en Sada.*

19 M. Ss. Yvo; Yvone.

Cuarto
Crecente

20 X. S. Bernardino de Siena.

21 V. Ss. Constantino; Trocado.

22 S. Ss. Rita; Quiteria.

23 D. **Domingo de Pentecostés.**
S. Desiderio.

24 L. Ss. Marta Auxiliadora; Susana.

25 M. Ss. Beda; Gregorio.

26 M. S. Mariana.
1898. *Nace en Soutelo de Montes Avelino Cachafeiro Bugallo, considerado o mellor gaiteiro de Galicia.*

Lúa Chea

27 X. Ss. Emilio; Agostiño de Cantorbery.

28 V. S. Xermán.

29 S. Ss. Maximiano; Hilda.

30 D. **Santísima Trindade.**
Ss. Fernando / Hernán; Xoana de Arco; Lorena.

31 L. S. Visitación.
1915. *Nace Ramón Piñeira na Lánca.*

O TEMPO

Ao ir do mes en algunhas bisbarras ceerán zarrapicadas de auga que poderán ser importantes nas zonas Atlánticas pois vento empurrar as nubes cangadas de golfor. Isto permitirá lenir a calor coa que se apandarás, como consecuencia do vento do sur, ao lumbrigar o día e ao solpor. Non se desbotan as treboadas que sempre se presentan no verán que fará se escentile o ceo con lóstregos, saraibadas, ademais de brétemas frias e mestas que darán lugar a que en certos momentos o sol chegue anubrarse.

*"Polo San Pedro colle o centeo"
"En San Xoán a sardiña molla o pan"*

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Dias de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	20,53	10,08	15,53	13	74,85
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	18,62	9,94	14,08	10	145,70
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	21,93	10,34	15,56	7	45,42
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	18,90	13,10	16,00	13	64,00
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	22,30	10,30	15,40	5	39,30
	Ourense (2005-2020)	24,90	11,60	18,10	7	46,10
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	20,30	7,60	14,10	7	43,00
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	19,20	13,40	16,50	9	61,90

1 M. Ss. Xustino; Pedro Vázquez.
1910. *Nace Luís Seoane en Bos Aires.*

2 M. Ss. Marcelino; Erasmo.

Cuarto
Minguante

3 X. **Santísimo Corpus Christi.**
S. Maximiliano.
1876. *Nace en Cambados Ramón Cabanillas.*
1903. *Nace Alexandre Bóveda en Ourense.*

4 V. S. Frida.

5 S. Ss. Bonifacio; Salvador.

6 D. S. Noberto.

7 L. S. Clodio.
1809. *Batalla de Pontesampaio contra as tropas francesas de Ney na que interveu tamén o "Batallón Literario de Santiago".*

8 M. S. Armando.

9 M. S. Efrén.

10 X. S. Paulina.
1909. *Nace o poeta Aquilino Iglesias Alvariño en Abadín.*
1958. *Falece o pintor Carlos Maside en Compostela.*

Lúa Nova

11 V. Ss. Bernabeu; Trinidad.

12 S. S. Onofre.
1874. *Nace en Vigo o músico e escritor Teodosio Vesteiro Torres.*

13 D. S. Antón.

14 L. S. Eliseo.
1987. *Publícase o primeiro número do "Atlántico Diario".*

15 M. Ss. Leonidas, Manuela.

16 M. S. Aurelio.

17 X. S. Ismael.

18 V. S. Salomón.

Cuarto
Crecente

19 S. S. Romualdo.

20 D. S. Florentino.

21 L. Ss. Raúl; Rodolfo; Luís Gonzaga.

22 M. Ss. Paulino de Nola; Tomé Moro.

23 M. S. Marcial.

24 X. S. Xoán Bautista.
1891. *Xogos Florais do Idioma Galego en Tui, con intervencións de Murguía, Brañas e o bispo Lago González.*

Lúa Chea

25 V. Ss. Guillermo; Tramunda.

26 S. Ss. Paio; Xoán Tersón.

27 D. S. Cirilo.

28 L. S. Ireneo.
1936. *Aprobación en plebiscito do Estatuto de Autonomía de Galicia.*

29 M. S. Pedro e Pulo.

30 M. S. Adolfo.

O TEMPO

O bo tempo vai a continuar tal como rematou o mes anterior con calor que pouco a pouco resultará abafante pola intensa ardentía que irá a máis por mor da alfa moi enxoita. A fogaxe pode desembocar en treboadas. Malia todo o mes no seu decorrer haberá ausencia de chuvia aínda que, ao final, poida caer unha melfa chuviscada aillada nalgunha bisbarra de montaña, Durante o mes o vento apenas se fará sentir e o mar que se amosará calmo.

*"O gran en Santa Mariña, metelo na arquíña"
"Santa Mariña sempre vén co seu cabaciño"*

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Dias de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	25,07	13,51	19,31	5	15,49
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	22,55	13,38	17,55	3	20,71
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	26,40	13,67	19,13	3	28,70
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	22,00	15,90	18,90	6	21,50
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	28,30	13,80	19,90	3	10,50
	Ourense (2005-2020)	31,50	15,90	22,80	2	26,60
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	26,00	11,20	18,50	5	24,70
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	23,50	16,70	19,80	4	20,10

1 X. S. Ester.
 1824. *Nace en Vigo o mariño Méndez Núñez.*
1920. *Morre na Habana Ramón Armada, fundador de A Gaita Galega, a primeira publicación en galego na América.*

2 V. S. Gloria.
1861. *Celébranse na Coruña os 1os Juegos Florales de Galicia. As súas creacións literarias serán publicados no libro Álbum de la Caridad en 1862.*

3 S. S. Tomás.
1528. *Constitúese en Compostela o Reino de Galicia.*

4 D. Ss. Sabela; Eliana; Liliana.

5 L. Ss. Antón-María; Berta.

6 M. S. María Goretti.

7 M. S. Fermín.

8 X. S. Uxío.
1923. *Anxel Casal promove a creación das Escolas do Ensino Galego, ofrecidas polas Irmandades da Fala.*
1983. *Fúndase o Consello da Cultura Galega.*

9 V. S. Verónica.

10 S. Ss. Elías; Xoán Xacobo Fernández.

Lúa Nova

11 D. S. Bieito.

12 L. S. Filomena.
1900. *Nace en Rianxo o poeta Manoel Antonio.*
1906. *Morre o compositor galego Pascual Veiga, autor do Himno de Galicia ou a Alborada Gallega.*

13 M. Ss. Henrique; Xoel.

14 M. S. Camilo de Lejis.

15 X. Ss. Boaventura; Xulio.
1885. *Morre Rosalía de Castro en Padrón.*

16 V. S. Carme.

17 S. S. Carolina.

Cuarto Crecente

18 D. S. Federico.

19 L. S. Arsenio.
1989. *Morre o etnógrafo e historiador Xaquín Lorenzo (Xocas).*

20 M. Ss. Mariña; Xosé Mª Díaz.
1979. *Apróbase o decreto polo que o galego pasa a formar parte do sistema educativo galego.*

21 M. S. Daniel.

22 X. S. María Madalena.

23 V. S. Brixida.

24 S. S. Cristina.

Lúa Chea
1985. *Primeira emisión da Televisión de Galicia.*
1967. *Morre o galeguista Lois Peña Novo.*

25 D. **Santiago Apóstolo.**
813. *Descuberta a tumba do apóstolo Santiago polo bispo de Iria Teodomiro.*
1965. *O xesuíta Xaime Seixas celebra en Compostela a primeira misa en galego.*

26 L. Ss. Xoaquín; Ana.

27 M. S. Natalia.

28 M. S. Celso.

29 X. S. Marta.

30 V. S. Abdón e Senén.
1881. *Nace en Vigo o xornal La Propaganda, creado por Ricardo Mella para a defensa e ilustración da clase obreira.*

31 S. S. Ignacio de Loyola.

Cuarto Minguante

Agosto

O TEMPO

Este mes nas zoas de beiramar, a causa do intenso golfor, os á días serán de intensa calixe e parrumeiras. A mediados de mes un aire nordés vaise amercear dos sudorosos corpos e traerá un pouco de frescura Malia a seca vai a continuar decontado aínda que agora como tempo se amosa tan desigual poida sorprendernos conn algunha chuveira. Os mariñeiros poderán poñerse en vela nun mar cha.

"O orballo de agosto dá no rostro"
"En agosto, nin viño, nin muller, nin mosto"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	25,40	12,87	18,95	5	41,34
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	22,70	13,24	17,48	5	91,65
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	26,72	13,36	19,08	5	22,10
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	23,50	16,20	19,70	4	51,60
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	27,50	13,70	19,40	5	24,40
	Ourense (2005-2020)	30,80	15,00	22,20	4	22,30
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	25,30	10,70	17,80	4	29,00
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	23,20	16,40	19,60	3	59,20

1 D. S. Alfonso María de Ligorio.
1878. Sae á rúa o primeiro número do xornal El Correo Gallego.

2 L. S. Eusebio.

3 M. S. Lidia.

4 M. S. Xoán María Vianney.

5 X. Ss. Osvaldo; Neves.

6 V. **Transfiguración do Noso Señor.**

7 S. Ss. Sixto; Caetano.

8 D. S. Domingos de Guzmán.

Lúa Nova

9 L. S. Xusto.

10 M. S. Lourenzo.

11 M. S. Clara de Asís.
1903. Nace en Lugo o escritor Ánxel Fole.

12 X. S. Laura.

13 V. S. Víctor.

14 S. S. Alfredo.

15 D. **Asunción da Virxe María.**

Cuarto
Crecente

16 L. Ss. Roque; Xema.

17 M. S. Xacinto.
1908. Sae á rúa o primeiro número de El Progreso de Lugo.
1936. Alexandre Bóveda é fusilado na Caeira (Pontevedra).

18 M. Ss. Helena, Leticia.

19 X. S. Mariano.

20 V. S. Bernardo.

21 S. S. Pio X.

22 D. S. María Raíña.

Lúa Chea

23 L. S. Rosa de Lima.

24 M. S. Bartolomeu.

25 M. Ss. Luís (rei); Xosé Calasanz; Pedro Vázquez.

26 X. Ss. Tareixa de Xesús; César.
1990. Morre o galeguista Ramón Piñeiro.

27 V. S. Mónica.

28 S. S. Agostiño.

29 D. Ss. Xoán Bautista; Sabina.

30 L. Ss. Donato; Ero.
1879. Créase o Centro Gallego de Montevideo.

Cuarto
Minguante

31 M. S. Ramón.
1979. Morre en Vigo o escritor Celso Emilio Ferreiro.

Setembro

O TEMPO

A forza do sol será cada vez menos porque foron moitas xeiras, dende ao lumbrigar do día e ata un solpor, de intensa calor nos meses que o precederon. E se antes puido vencer na loita das acometidas dos fenómenos da atmósfera agora, nas alturas, o vento xélido e o orballo polas mañanciñas rematarán cos seus azos, xa cativos. Contra final do mes arrizará a chuvia empurrada polo vento porén non irán a máis e permitirán facer as colleitas correspondentes. O mar calmo.

*"San Mateo vendima ti, vendimo eu"
"Polo San Lucas saben ben as uvas"*

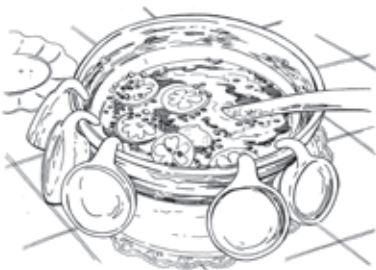
DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	24,68	11,25	17,75	9	38,71
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	21,94	12,41	16,49	8	115,25
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	24,25	11,76	17,01	4	23,15
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	21,60	14,80	18,00	9	51,10
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	24,90	11,70	17,40	3	21,60
	Ourense (2005-2020)	28,60	13,00	19,60	3	24,40
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	23,90	9,00	16,10	4	37,80
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	22,50	15,80	18,70	7	60,20

-
- 1 M.** S. Arturo.
-
- 2 X.** S. Moisés.
-
- 3 V.** S. Gregorio Magno.
-
- 4 S.** S. Irma.
1906. Morre o poeta Valentín Lamas Carvajal.
-
- 5 D.** S. Victorino.
-
- 6 L.** Ss. Eva; Evelyne.
-
- 7 M.** S. Rexina.
-
-
Lúa Nova
-
- 8 M.** **Natividade da Virxe.**
1897. Nace en Ourense o escritor Eduardo Blanco Amor.
-
- 9 X.** Ss. Serxio e Omar; Remedios.
-
- 10 V.** Ss. Nicolás de Tolentino; Adalberto; Pedro de Mezonzo.
-
- 11 S.** Ss. Orlando; Roldán.
-
- 12 D.** S. María.
-
- 13 L.** S. Xoán Crisóstomo.
1898. Morre en Pontevedra o galeguista Ramón Martínez López.
-
-
Cuarto Crecente
-
- 14 M.** S. Imelda.
-
- 15 M.** **Nosa Señora das Dores.**
1851. Nace en Celanova o escritor Cúrsos Enríquez.
-

-
- 16 X.** S. Cibrán.
-
- 17 V.** S. Roberto.
-
- 18 S.** S. Xosé de Cupertino.
-
- 19 D.** S. Xenaro.
-
- 20 L.** S. Amelia.
-
- 21 M.** S. Mateu.
-
-
Lúa Chea
-
- 22 M.** S. Mauricio.
-
- 23 X.** Ss. Lino e Tegra.
1895. Nace en Lalín o aviador Xoaquín Loriga, o primeiro da aviación en Galicia.
-
- 24 V.** Nosa Señora do Carme.
-
- 25 S.** S. Aurelio.
1110. Afonso Raimúndez é proclamado rei de Galicia polo arcebispo Xelmírez.
-
- 26 D.** Ss. Cosme e Damián.
-
- 27 L.** S. Vicente de Paúl.
-
- 28 M.** S. Wenceslao.
-
- 29 M.** Ss. Miguel; Gabriel e Rafael.
-
-
Cuarto Minguante
-
- 30 X.** S. Xerónimo.
-

O TEMPO

En determinados días do mes o ceo se alabardará de grosos buzarrros, de toda clase, que percorrerán o ceo. O sol tencionará entrar nesta barreira porén sen acadar o éxito necesario pois a súa forza, nesta época do ano, xa está moi esmorecida. Tanto nubeiro nas alturas rematarán por rebentar deixando auga en sobexo, que xunto cun vento nordes, vasoirá as ribeiras. lameiros. O mar será de picado a tesó.

"Flores en outono fame no ano novo"

"Polo San Simón proba o viño e o porco polo San Martiño"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	20,60	7,86	13,95	12	123,73
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	18,42	9,13	13,20	13	287,80
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	19,47	7,81	12,69	10	143,14
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	18,20	10,80	14,50	12	135,20
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	18,90	8,80	13,40	10	87,40
	Ourense (2005-2020)	22,70	8,60	14,70	9	66,60
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	18,80	5,30	11,60	10	130,40
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	19,50	12,20	15,50	11	140,50

1 V. S. Tareixa do Neno Xesús.
1884. O escritor Vicente Risco
nace en Ourense.

2 S. S. Anxos Custodios.
1881. Nace en Viveiro o
galeguista Antón Vilar Ponte.

3 D. S. Xerardo.
1914. Nace en Silleda Ramón De
Valenzuela.

4 L. S. Francisco de Asís.

5 M. Ss. Flor; Froilán.

6 M. S. Bruno.
1923. Morre Andrés Martínez
Salazar, transcribiu a Crónica
Troiana.

Lúa Nova

7 X. Nosa Señora do Rosario.

8 V. Nosa Señora de Begonia.
1676. Fr. Benito Jerónimo Feijoo
nace en Casdemiro (Pereiro de
Aguiar).

9 S. S. Dionisio.

10 D. S. Francisco de Borja.
1974. Creación do Museo do Traxe
Galego.

11 L. S. Soidade.

12 M. Nosa Señora do Pilar.

13 M. S. Eduardo.

Cuarto
Crecente

14 X. S. Calisto.

15 V. S. Tareixa de Ávila.
1702. Entra na ría de Vigo a
escuadra que transporta 108
millóns de pezas de ouro e prata,
o famoso tesouro de Rande.

16 S. S. Eduvixes.
1881. O músico Marcial De Adalid
morre na Coruña.

17 D. S. Margarida Mª de Alacoque.

18 L. S. Lucas.

19 M. Ss. Paulo da Cruz; Renato.
1869. Nace en Mondoñedo o
escritor Noriega Varela.

20 M. S. Irene.
1929. O compositor Reveriano
Soutullo estrea o pasodobre
Pontearas.

Lúa Chea

21 X. S. Úrsula.
1886. Nace o filósofo Xoán
Vicente Viqueira.

22 V. S. Sara.

23 S. S. Remixio.
1923. Fundación do Seminario De
Estudos Galegos.

24 D. Ss. Antón Mª Claret; Paderna.

25 L. S. Olga.
1854. Nace en Mondoñedo
Manuel Leiras Pulpeiro.

26 M. S. Darío.

27 M. S. Gustavo.

28 X. Ss. Simón; Xudas.

Cuarto
Minguante

29 V. S. Narciso.
1977. Inauguración do Museo Do
Pobo Galego.

30 S. S. Alonso.
1920. Aparece o primeiro número
en Ourense da revista "NÓS"

31 D. S. Lucía.

Cambio horario
(atrasarase o reloxo 1h)

Novembro

O TEMPO

O vento traerá nubeiros de mesta negra que van albardar toda a bóveda celeste e ao non poder coa súa carga deixarán caer unha chuvia, que non será de ida e volta, como no mes anterior senón que durará un tempo. O vento nordés axudará a esta friaxe e os oroles se cubrirán de manto branco. En fin un mes que abre as portas do inverno. Malia as noites xelidas o sol sempre se amerceará de nós e vains agasallar co veraniño de San Martiño. O mes nos derradeiros días vaise amosar cun tempo airado. O mar picado.

"Castañas noces e viño fan as delicias do San Martiño"

"Polo San Martiño vai ver teu soutiño"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	15,64	7,20	11,22	19	235,09
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	13,07	7,00	9,87	20	604,62
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	13,64	5,28	8,93	19	166,02
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	15,90	9,70	12,70	12	117,20
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	12,50	6,50	9,10	17	191,40
	Ourense (2005-2020)	15,80	7,00	10,60	18	166,70
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	12,80	5,00	9,00	20	245,10
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	15,40	10,30	12,80	20	278,50

1 L. **Todos os Santos.**
1567. Nace en Baiona Diego Sarmiento De Acuña, Conde de Gondomar.
1849. Nace en Ourense o escritor Valentín Lamas Carvajal.

2 M. Todos os Fieis Defuntos.

3 M. S. Martiño de Porres.
1853. Sae á rúa o primeiro número de Faro De Vigo.

4 X. S. Carlos Borromeo.

Lúa Nova

5 V. S. Silvia.

6 S. S. Leonardo.

7 D. Ernesto.

8 L. S. Ninfa.

9 M. S. Teodoro.
1959. Nace en Cambados o escritor Ramón Cabanillas.

10 M. S. León Magno.

11 X. S. Martiño de Tours.

Cuarto Crecente

12 V. S. Cristián.

13 S. S. Diego.
2002. Afundimento do petroleiro Prestige fronte ás costas galegas.

14 D. S. Humberto.
1738. Nace en Noia o escultor Xosé Ferreiro.
1886. Nace en Ourense o investigador Florentino López Cuevillas.
1916. Sae á rúa o primeiro número da publicación galeguista "A Nosa Terra".

15 L. S. Alberte Magno.
1944. Créase en Montevideo o Consello De Galiza.

16 M. Ss. Margarida; Xertrude.
1877. Nace en Ourense o músico Francisco Santalices.

17 M. S. Sabela de Hungría.
1918. 1ª Asemblea en Lugo das Irmandades Da Fala.

18 X. S. Elsa.

19 V. Ss. André; Avelino.

Lúa Chea

20 S. S. Edmundo.

21 D. S. Presentación da Virxe.

22 L. Ss. Cecidia; Xoán de Pontevedra.

23 M. S. Clemente.
1879. Reunión de creación do Centro Galego Na Habana.

24 M. S. Flora.

25 X. S. Catarina Labouré.

26 V. S. Delfina.

27 S. Ss. Virxilio; Facundo; Primitivo.

Cuarto Minguante

28 D. **Primeiro Domingo do Adviento.**
S. Branca.

29 L. S. Saturnino.

30 M. S. André.
1232. Consagración da Catedral De Tui.
1833. As sete Provincias Galegas do antigo reino de Galicia pasan a ser as catro actuais.

Nadal

O TEMPO

Chega o derradeiro mes do ano que vén a ser como unha prolongación de como rematou o anterior, e dicir, con nubiros que embazarán o ceo durante varias xeiras arrousando importante golfor do Atlántico con descarga de auga a oito. Poida que estas chuvias, unha vez máis no ano, fagan que os baltróns dos ríos se ateguen de auga co asulagamento das terras a carón. Porén contra mediados do mes teremos un tempero con albas aloumiñosas e de sol. O mar presentaráse bravo en certos días e duro noutros.

"O que queira ter boa allada que a plante en Nadal"

"Polo San Tomé, colle o porco polo pé máis axiña para o matar que para o cebar"

DATOS CLIMATOLÓXICOS

	Estación de recollida de datos y media anos	 Temperatura media das máximas (°C)	 Temperatura media das mínimas (°C)	 Temperatura media do mes (°C)	 Días de choiva	 Precipitación total L/m ²
A Coruña	Mabegondo (2000-2020)	15,37	6,30	10,57	12	88,47
	Fontecada-Sta. Comba (2003-2020)	12,94	7,01	9,79	18	383,83
Lugo	Campus Lugo (2000-2020)	12,85	4,46	8,05	10	96,63
	Pedro Murias-Ribadeo (2000-2020)	15,60	9,10	12,30	9	57,40
Ourense	Gandarela-Celanova (2005-2020)	12,60	6,30	9,00	9	86,10
	Ourense (2005-2020)	14,00	5,60	9,20	9	94,30
Pontevedra	Mouriscade-Lalín (2000-2020)	13,80	4,10	8,50	11	118,00
	Corón-V. de Arousa (2002-2020)	14,90	9,70	12,20	14	171,20

- 1 M.** S. Florencia.
1979. O escritor Eduardo Blanco Amor morre en Vigo.
- 2 X.** S. Viviana.
- 3 V.** S. Francisco Xabier.
- 4 S.** Ss. Xoán Damaceno; Bárbara.
1967. *Fundación de Edicións Do Castro.*
-
Lúa Nova
- 5 D.** S. Ada.
- 6 L.** S. Nicolás.
1931. Fundación en Pontevedra do Partido Galeguista.
- 7 M.** S. Ambrosio.
- 8 M.** Inmaculada Concepción.
- 9 X.** S. Jéssica.
1617. Cangas foi saqueada polos turcos.
- 10 V.** Nosa Señora de Loreto. S. Eulalia.
- 11 S.** S. Dámaso.

Cuarto Crecente
- 12 D.** Nosa Señora de Guadalupe.
1925. O Pazo de Castrelos é doado a Vigo por Quiñones de León.
- 13 L.** S. Lucía.
- 14 M.** S. Xoán da Cruz.
1895. Nace en Betanzos o músico José Rodríguez Arriola.
- 15 M.** S. Reinaldo.
- 16 X.** S. Alicia.
1811. Nace en Pontevedra o escritor Xoán Manuel Pintos. 1884. Nace en Vilanova de Arousa o escritor Julio Camba.

- 17 V.** S. Lázaro.
1900. Nace en Laxe o investigador e xeólogo Isidro Parga Pondal. 1932. Redacción do 1º Estatuto de Galicia.
- 18 S.** S. Sonia.
1895. Nace en Lugo o escritor Luís Pimentel.
- 19 D.** S. Urbano.

Lúa Chea
1981. Constitución do Parlamento De Galicia.
- 20 L.** Ss. Abrahán; Isaac; Xacobe.
1907. O Himno Galego estréase no Gran Teatro da Habana.
- 21 M.** Ss. Pedro Canisio; Aldara.
1121. Entrega de Dona Urraca a Xelmírez das Torres do Oeste. 1980. Referendo do Estatuto De Autonomía.
- 22 M.** S. Fabiola.
1884. Nace en Ourense o escritor Antón Losada Diéguez. 1896. Primeira proba da luz eléctrica en Vigo. 1911. Nace en Mondoñedo Álvaro Cunqueiro.
- 23 X.** S. Victoria.
1973. Morre en Vigo o pintor Urbano Lugrís.
- 24 V.** S. Adela.
- 25 S.** **Natividade do Noso Señor.**
Noel; Noelia.
- 26 D.** S. Estevo.
- 27 L.** S. Xoán.

Cuarto Minguante
- 28 M.** S. Santos Inocentes.
- 29 M.** Ss. Tomé Becket; David.
- 30 X.** S. Roxelio.
- 31 V.** S. Silvestre; Fránquila.

Ampexio[®] C

O cobre penetrante de Syngenta

Funxicida con formulación granulado
PEPITE[®], a base de cobre, para o control
do mildio da viña en postfloración

Ampexio[®] C

syngenta.

© 2020 Syngenta. Todos os dereitos reservados.

™ y ® son marcas comerciais do Grupo Syngenta.

Use os produtos fitosanitarios de maneira segura.

Lea sempre a etiqueta e a información sobre o produto antes de usalo.

®

Malas herbas mundiais

Poa annua L.

Ciclo vexetativo

Planta anual ou perenne, practicamente vivaz por autosementeira continua; permanece verde en inverno, florece todo o ano. Disemínase polo vento, a auga e os animais.

Hábitat

Frecuente nos camiños, pasteiros, pola beira dos campos e xardíns; sobre terreo rico en nitróxeno e compacto.

Distribución xeográfica

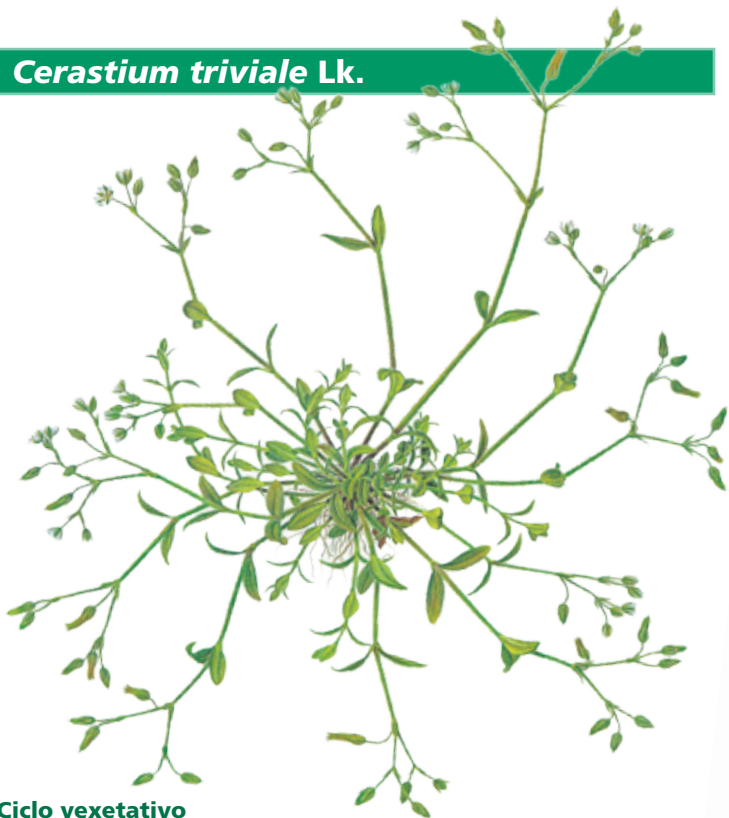
Cosmopolita, nas montañas e nos trópicos.

Importancia económica

Prexudicial nos xardíns e nos campos polo espazo que ocupa. É pastada con gusto polo gando, pero é de escaso rendimento.

Cerastium triviale Lk.

Ciclo vexetativo

Planta perenne, xermina xeralmente no outono e florece desde a primavera ata o outono. As sementes diseminanse polo vento, a auga, o ser humano e os animais (especialmente os ungulados).

Distribución xeográfica

É unha planta cosmopolita, desenvólvese en moitos ambientes desde zonas iluminadas ata sombrías, en ambientes cálidos ou frescos. Crece en chans ricos e frescos. É un indicador de chans limosos.

Hábitat

Prados artificiais e pastos, barbeitos e cultivos de horta.

Importancia económica

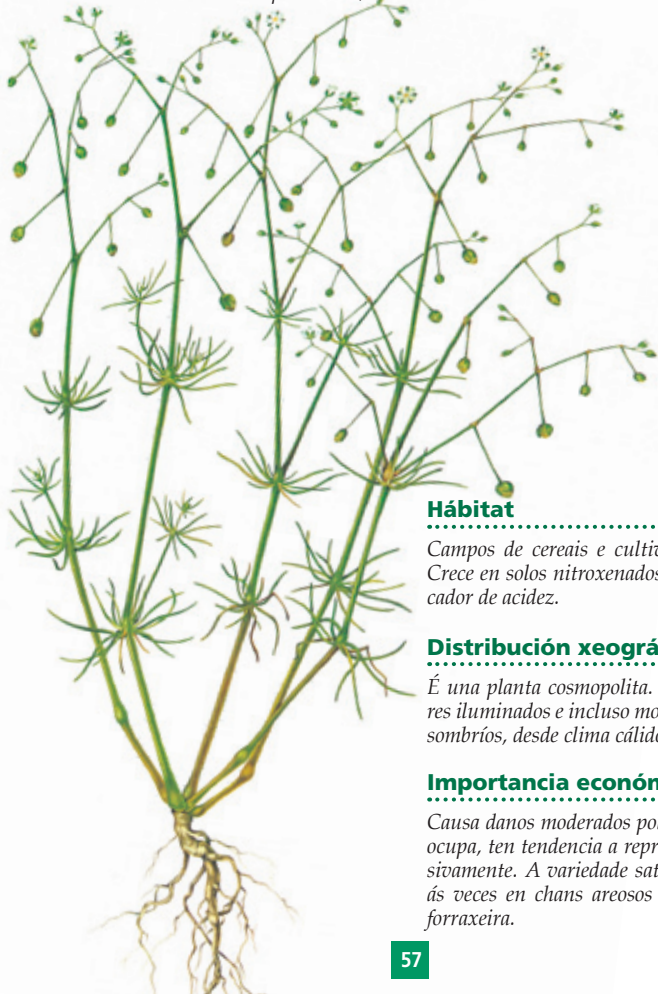
Chega a causar prexuizos graves polo espazo que ocupa e a extracción de nutrientes que realiza. Ten tendencia a formar un céspede a nivel do chan e a reproducirse masivamente.

Spergula arvensis L.

Ciclo vexetativo

Planta anual de verán, xermina xeralmente na primavera e florece no verán. As sementes disemináanse polo vento, os

animais e o ser humano; sobre grandes distancias tamén pola auga.

Hábitat

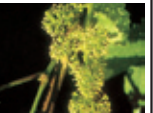

Campos de cereais e cultivos de horta. Crece en solos nitroxenados e é un indicador de acidez.

Distribución xeográfica

É una planta cosmopolita. Prefire lugares iluminados e incluso moderadamente sombríos, desde clima cálido ata frío.

Importancia económica

Causa danos moderados polo espazo que ocupa, ten tendencia a reproducirse masivamente. A variedade sativa cultívase ás veces en chans areosos como planta forraxeira.

ESTADOS	NO INVERNO	GROMOS	ACIOS Á VISTA	COMENZO DA ESFARNA	REMATE DA ESFARNA	GRAN DE ERVELLA	PECHE DO ACIO	NA PINTA	3 SEMANAS ANTES DA VENDIMIA
PRAGAS E ENFERMIDADES									
MILDEU		RIDOMIL GOLD MZ PEPITE	RIDOMIL GOLD COMBI OU QUADRIS	QUADRIS OU AMPEXIO	AMPEXIO	AMPEXIO C	CuprantolDuo	COBRE SANDOZ PLUS	
OÍDIO	THIOVIT-JET	THIOVIT-JET	THIOVIT-JET OU TOPAS 200	TOPAS 200	DYNALI OU TOPAS 200	DYNALI OU TOPAS 200	DYNALI OU TOPAS 200	TOPAS 200	
PODRE DA UVA						SWITCH		SWITCH OU GEOXE	SWITCH
VERMES DA UVA				KARATE ZEON +1,5CS OU COSTAR	KARATE ZEON +1,5CS OU COSTAR		KARATE ZEON+ 1,5CS OU COSTAR		
NUTRICIÓN E REGULACIÓN					ISABIÓN ABOFOL	ISABIÓN ABOFOL	Stimufolk		

No caso de ataques de "Acariosis" ou "Araña Vermella", aplicar VERTIMEC.

Outros males da viña

ÁCAROS

Case sempre se encontran nas follas. Son de tamaño moi pequeno, visible con lupa. Poden causar danos importantes á viña, producindo a caída prematura das follas e dificultando a maduración do gran con diminución do grao alcohólico, así coma o bo agostamento dos baceiros.

Debe tratarse ao comezo dos primeiros síntomas ou de forma preventiva cun produto como **Vertimec** (75 ml/hl), mollando homoxeneamente toda a follaxe.

PODRE DA UVA

Este mal ataca sempre as mellores castes do país e tamén a todas aquelas de acio pecho.

- O primeiro tratamento farase ó remata-la "Purga" con **Switch** ou **Geoxe**.
- Os outros tratamentos faranse con **Switch** antes do peche do acio e durante o pintor. Prazo de seguridade 21 días. Pode mesturarse cos produtos antimildeu. Dose 0,6-1 kg/ha.

VERME DA UVA

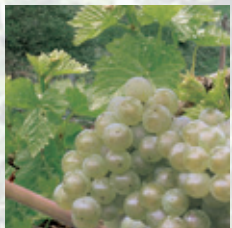
É un verme que no primeiro come as flores do acio e fai unhas teñas como se fose unha araña; máis tarde fura as uvas e podrecen por esta causa. Esta praga tópanse en case que todas as viñas, uns anos máis que outros. Combátese botando **Karate Zeon + 1.5 CS** 65-130 ml/hl.

BLACK-ROT OU PODREMIA NEGRA

Esta enfermidade ataca con virulencia a follas, bace-lo e acios da vide. Produce manchas de color vermella ladrillo e cóbrese nos seu interior de pequenas pústulas negras circulares. En acios produce a desecación e engurrado dos grans.

Tratar con **Dynali** 50-65 ml/hl ou **Cuprantol Duo** a 1,5-2,5 kg/ha.

REFORZAMENTO DAS CEPAS

Os nosos viñedos son moi pouco fertilizados, por iso vanlle moi ben os tramentos cun “fertilizante foliar”. Deben facerse tres ou catro aplicacións durante a época de máis medrío das gromadas e uvas.

Aplicar **Isabión** a 300 ml/hl ou **Abofol** a 100-150 g/hl. Este fertilizante pode mesturarse no momento do tratamento cos produtos indicados contra o Mildeu.

A partir do pintor aplicacións con **Stimufol K** 300 g/hl favorecen a maduración da uva.

MALAS HERBAS

Para combater as malas herbas que nacen entre as cepas, na parada vexetativa da viña, pódese actuar con **Touchdown Premium** a dose de 2-5 l/ha malas herbas anuais e de 5 a 7,5 l/ha para as vivaces.

Se o que se precisa é un desherbado duradeiro, botárase **Terafit**, herbicida de pre e postemerxencia contra malas herbas anuais de folla estreita e ancha.

Consellos

para os coidados da viña

CANDO PLANTES CEPAS, procura un patrón axeitado á túa terra: nas terras soltas e secas de ladeira precisa plantas con patrón de raíz profunda; nas terras frescas de ribeira, a clase de ten que ser de raíz máis superficial. Tamén é importante que a afinidade da caste de cepa a enxertar con patrón sexa boa. Antes de mercar os patróns ou cepas enxertadas, convén asesorarse nas Oficinas Agrarias Comarcais ou na Estación de Viticultura e Enoloxía de Galicia.

GALICIA, POLA SÚA CLIMATOLOXÍA, é un país endémico de enfermidades de fungos, especialmente “Mildeu”. Os tratamentos de inverno contribúen a unha sanidade mellor das cepas.

OS LABORES FONDOS DA VIÑA deben facerse sempre na plena parada invernal, sempre antes da movida do zume.

O RISCO DE XEADAS AUMENTA nas viña con herba. No mes de abril, en que hai risco de xeadas tardías, as cepas deben ter un solo limpo de herbas. Unha aplicación de REGLONE nese mes é moi recomendable. É posible facer a aplicación con TOUCHDOWN PREMIUM, tendo en conta non mollar nin pámpanos, nin gromos nin follas.

COMEZA A SULFATAR cando vexas que hai risco; non esperes a cando sulfate o veciño ou a que cho diga alguén de fóra da túa bisbarra; as viñas de cada terra e de cada caste teñen riscos distintos; a túa experiencia de anos anteriores é a que máis vale.

NON SACHES A VIÑA CANDO está próxima a “purga” ou “esfarna”, pois un pequeno dano nas finas raíces da superficie pode ser motivo de caída de flor.

OS PRIMEIROS TRATAMENTOS ata inicio de floración con RIDOMIL GOLD MZ PEPITE. E ata o grao de ervella é axeitado facelos con AMPEXIO ou QUADRIS; este sulfato combate el só “Mildeu”, “Oídio”, ademais é dos indicados nos programas de “Loita Integrada”.

SE O TEMPO TEN RISCO nunca espere máis de 12 días dun tratamento a outro, e se chove procura un escampo para tratar, pois un tratamento nestes días pode ser a salvación da colleita.

DEPOIS DA UVA “GRAN DE ERVELLA” son axeitados os tratamentos con produtos equilibrados en Cobre. CUPRANTOL DUO e un cobre axeitado a os viñedos Galegos pola súa acción funxicida dobre con dous cobres con distinta forma de actuación.

NOS ULTIMOS TRATAMENTOS pódese incluír TAEGRO para combater o oídio e a botritis (autorizado en agricultura ecolóxica).

NON ESFOLLES A VIÑA MOI CEDO nin máis da conta: esfoliar moi cedo coas uvas medrando pode facer que o sol lles produza danos; quitarlle moitas follas adultas pode mermar a formación de azucres na uva.

NON VENDIMES UVA MOLLADA e quíttalle o “Podre” se o ten.

Carial[®] Flex

O funxicida mais versátil

Carial[®] Top

O funxicida que vale por dous

Ridomil[®] Gold

MZ Pepite

A tecnoloxía que marca a diferenza

syngenta[®]

A combinación perfecta para
o tratamento antimildeu das patacas

Tratamentos

Das Froiteiras de Carabuña

(Pavieiras, melocotoeiros, ameixeiras e outros)
Por cada 100 litros de auga

TRATAMIENTO PREFLORACIÓN

ZZ-CUPROCOL (150 ml/hl)

LEPRA-CRIBADO

SCORE (30 ml/hl)

OÍDIO

TOPAS 200 (25 ml/hl)

ou **SCORE** (20-30 ml/hl)

MONILIA

SCORE (20-30 ml/hl)

PULGÓNS

KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl)

ou **EVURE** (10-20 ml/hl)

ÁCAROS

VERTIMEC (75 ml/hl)

OUTROS INSECTOS

(Anarria, mosca da froita, cirugas
minadoras, carpocapsa, pulgóns, etc.):

KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl)

FERTILIZACIÓN FOLIAR

ISABIÓN (300 cc/hl)

ABOFOL (100 g/hl)

CLOROSE FÉRRICA

SEQUESTRENE G-100 (50-100 g/árbore)

Tratamentos a fazer

Por cada 100 litros de água

TRATAMIENTO PREFLORACIÓN

ZZ-CUPROCOL (150 ml/hl)

MOTEADO

SCORE (15 ml/hl)

OÍDIO E FUNGOS

TOPAS 200 (25 ml/hl)

PULGÕES

KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl)

ou EVURE (10-20 ml/hl)

VERMES OU CARPOCAPSA

KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl)

AFFIRM OPTI (2,06 kg/ha)

VOLIAN TARGO (50-75 ml/hl)

PSILA OU MIELETA

VERTIMEC (80-100 ml/hl)

VOLIAN TARGO (50-75 ml/hl)

nas Maceiras e Pereiras

Por cada 100 litros de auga

ÁCAROS

VOLIAN TARGO (50-75 ml/hl)

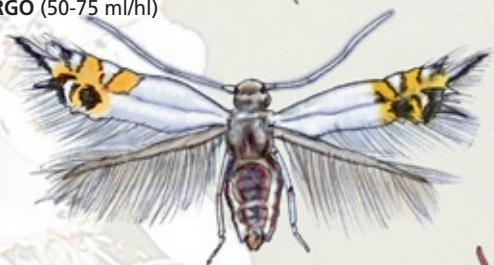
OUTROS INSECTOS

(minadores, tigre da pereira,
piollo de San José, etc.):

KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl)

ou

VOLIAN TARGO (50-75 ml/hl)

FERTILIZADOR FOLIAR

ISABIÓN (300 cc/hl)

ABOFOL (150 g/hl)

CLOROSE FÉRRICA

SEQUESTRENE G-100

(50-100 g/árbore) conforme porte.

Tratamentos de Invernadoiros e hortas

PROBLEMAS	TRATAMENTOS
VERMES da terra	FORCE (10-20 kg/ha)*; mesturado coa terra.
MILDEU (Tomates e outros)	CARIAL TOP (60-300 ml/hl) ou ORTIVA (80 ml/hl) ou CUPRANTOL DUO (2-2,6 kg/ha) ZZ-CUPROCOL, cando os froitos estean xa a madurar (150 ml/hl).
BOTRITE (Calquera cultivo)	SWITCH (morango, tomate, berenxena, leituga e xudía verde) 100 g/hl.
PULGÓNS (Calquera cultivo)	KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl) MINECTO ALPHA (1 l/ha) (soio invernadoiro) ou EVURE (10-20 ml/hl).
MOSCA BRANCA	MINECTO ALPHA (1 l/ha) (soio invernadoiro) EVURE (10-20 ml/hl) (10-20 ml/hl).

* Consultar registro

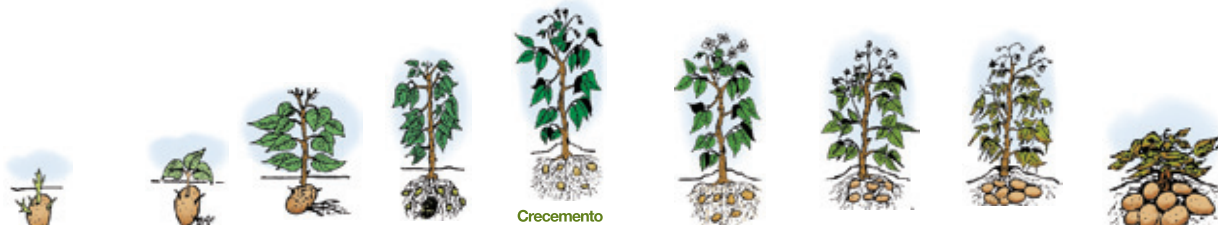
PROBLEMAS	TRATAMENTOS
HERBAS	ZETROLA (500-1500 ml/hl). Mata herbas de folla estreita sen danar o cultivo aínda que este se molle. CINDER (2,5-5 l/ha)*.
CULTIVOS CATIVOS	ISABIÓN (250 ml/hl) aplicar varias mans. Pode mesturarse cos funxicidas.
FUNGOS, en Caraveis, Rosas e outros cultivos	SCORE (30-50 ml/hl).
OÍDIO	TAEGRO (0,185-0,37 kg/ha) THIOVIT-JET (400-600 g/hl) ou TOPAS 200 (25 ml/hl).
VERMES que comen froitos, flores, follas ou talos	KARATE ZEON + 1.5 CS (65-130 ml/hl) ou AFFIRM (150 g/hl) (en invernadoiro) ou COSTAR (30-50 g/hl) ou EVURE (10-20 ml/hl).
ARAÑA VERMELLA	VERTIMEC (50-100 ml/hl).

NOTA: non mesturar Isabión con Cuprantol Duo nin ZZ-Cuprocol.

* Consultar registro

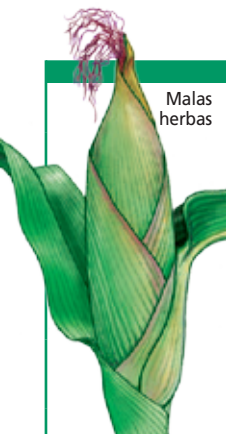

Tratamentos das Patacas

	Sementeira	Xerminación	Desenvolvemento das follas	Formación de brotes laterais	Crecemento lonxitudinal (brotes principais)	Floración	Formación do froito	Maduración de froitos e sementes	Senescencia	Observacións
Pragas										
Mildeu (Mera)			Ridomil Gold MZ Pepite (200 g/ha ou 2,5 kg/ha)		Carial Top (0,6 l/ha) Carial Flex (02-0,6 kg/ha) Revus (400-600 ml/ha)					Tratar nos momentos de máximo crecemento do cultivo e alternar entre os produtos anteriores.
Alternaria						Carial Top (0,6 l/ha)				Tratar ao inicio dos primeiros síntomas ou de forma preventiva.
Insectos do chan	Force 1,5 G (3-5 kg/ha)									Aplicar en tratamento localizado no momento da sementeira.
Eirugas e polilla	Karate Zeon + 1.5 CS (65-130 ml/ha)				Ampligo (30 ml/ha)					Tratar cando se observen os primeiros danos.
Escaravello				Karate Zeon + 1.5 CS (65-130 ml/ha) Evure (10-20 ml/ha) Ampligo (30 ml/ha)					Tratar cando se observen as primeiras larvas.	
Pulgón				Karate Zeon + 1.5 CS (65-130 ml/ha) Evure (10-20 ml/ha)					Tratar cando aparezan os primeiros pulgóns.	
Malas herbas	Dual Gold (0,5-1,5 l/ha) Auros (4 l/ha) Touchdown Premium (3-6 l/ha) Arcade (4 l/ha) Cinder (3-5 l/ha) Salona (0,75 kg/ha)									Todos os herbicidas deben usarse antes da xerminación da pataca. Usar Dual Gold cando se prevea a aparición de gramíneas.
Fertilizantes			Abofol (100 g/ha)			Stimufol K (250-500 g/ha)				Complementan a acción dos fertilizantes de fondo.
Bioestimulantes					Isabión (200-300 ml/ha)					Axuda a restablecer a sanidade da pataca en casos de sarabia, xeadas, estrés, etc.

Tratamentos do millo e outros cereais

Millo

	TRATAMENTOS	OBSERVACIÓNS
Malas herbas	Lumax (4 l/ha)	Para herbas gramíneas e de folla ancha antes da nacemento do millo.
	Camix (3,75 l/ha)	Para herbas gramíneas e de folla ancha antes o pouco despois da nacemento do millo. Aplicar ata 4-8 follas do millo.
	Primextra Líquido Gold (4 l/ha) Cinder (3-5 l/ha)	Para herbas gramíneas e de folla ancha antes da nacemento do millo.
	Callisto 100 (0,75-1,5 l/ha) Callisto Plus (2 l/ha)	Aplicáse para control da xuncia. Controla ademais as herbas de folla ancha e dixitaria (pata de galiña).
	Elumis (1-2 l/ha) Mistral Plus (0,8-1,2 l/ha)	Aplicar para controlar herbas gramíneas e folla ancha despois de nacidas. Aplicar con o millo 3-8 follas.
	Casper (400 g/ha)	Aplicar para controlar herbas de folla ancha despois de nacidas. Aplicar con o millo 3-8 follas.
Pulgóns e eirugas	Karate Zeon + 1.5 CS (0,065 - 0,130 l/ha)	Aplicar ó inicio do ataque.
	Ampligo 150 ZC (0,3 l/ha)	Aplicar ó inicio do ataque.
Insectos do chan	Force (10-15 kg/ha)	Aplicar localizado na liña de sementeira.

Cereais de inverno (Trigo e Cebada)

	TRATAMENTOS	OBSERVACIÓNS
Malas herbas	Auros Plus 3.0 3l/ha+(0,2-0,25 l/ha)	Controla xoio e herbas folla ancha. Aplicar desde a sementeira ata herbas en 2 follas.
	Addition (1,5-2,5 l/ha).	Control de hoja ancha y estrecha en trigo, cebada, centeno y triticale. Aplicar en pre y post del cereal.
	Axial Pro (0,75-1 l/ha). Aplicar con non máis de 300-400 l agua.	Para controlar aveia e xoio en trigo e cebada, cando están nacidas. Aplicar pleno afillamento.
	Serrate (250 g/ha).	Só en Trigo, centeo e triticale. Controla bromo, xoio, aveia e outras herbas de folla ancha.
Tratamentos funxicidas en vexetación.	Elatus Era (1 l/ha).	Aplicar a partir da folla bandeira.

O Parque Natural Baixa Limia - Serra do Xurés

As montañas do parque natural do Xurés, que marcan a “raia” seca que divide xeograficamente os Estados de España e Portugal, foron o berce de boa parte da mitoloxía galega. Precisamente, a orixe dos nomes de España e Portugal provén desta zona, habitada polo pobo celta dos “galaicos”.

Serra do Xurés

Descrición

O Parque Natural “Baixa Limia-Serra do Xurés” sitúase no suroeste da provincia de Ourense polo extremo da comarca da Baixa Limia. Conta cunha superficie de arredor de 30.000 hectáreas que abrangue os concellos de Entrimo, Lobios e Muíños e forma fronteira con Portugal no parque nacional portugués de Peneda-Gerês. Aquí mestúranse serras escarpadas con outras de formas máis suaves, nas que o granito é o protagonista, pequenos ríos que discorren entre as rocas, descolgándose en fervezas e saltos de auga, e bosques mestos. Con predominio de formacións arbustivas de toxo e uces, tamén existen carballeiras e outras formacións arbóreas de bidueiros, sobreiras e érbedos. Conten unha rica diversidade de fauna, onde conviven aves rapaces como a aguiá real, aves forestais e acuáticas, anfibios e réptiles, mamíferos como o lobo, o corzo ou o xabaril e varias especies de peixes. Hai túmulos e dolmens do Paleolítico, castros, vías, baños e miliarios da época romana, numerosas mostras de arquitectura medieval e infinidade de exemplos de arquitectura popular perfectamente integrados na paisaxe. Foi declarado parque natural o 11 de febreiro do 1993.

Clima

No Parque Natural Baixa Limia-Serra do Xurés converxen os climas atlántico e mediterráneo. A temperatura media anual está entre os 14 °C na área noroccidental e os 10 °C na zona sur. O verán pode ser bastante caloroso, acadando mesmo os 35 °C; e as temperaturas máis baixas adoitan alcanzar os -5 °C no inverno. As precipitacións varían entre os 800 e os 1.600 mm, con maior nivel no outono e inverno.

A vexetación

A maior parte do territorio ocúpala as formacións arbustivas de toxo e uces alternados con rochas, masas de arborado ou pasteiros de montaña. Debido ao feito de atopármolos nunha zona de transición climática, a vexetación alterna bosques de árbores caducifolias, máis propias das condicións húmidas, coas de folia perenne. Nas partes máis baixas aparecen bosques de carballos e sobreiras, e o mato está formado por xestas, urces brancas, toxos e algunhas especies máis exixentes en canto a temperatura e sequidade como xaras, xibardas e érbedos. A medida que ascendemos en altura, o rebolo substitúe o carballo e aparecen acivros, teixos, urces, rosas, arandeiras, gamóns, érbedos, bidueiros, piñeiros silvestres e capudres, así como herbáceas de escasa cobertura.

No parque existen algunhas plantas endémicas ou propias deste territorio, como o acereiro (*Prunus lusitanica*), que coloniza barrancos e áreas de gran humidade. Outras, e de alto interese de conservación, son *Veronica micrantha*, así como o lirio de monte ou lirio do Xurés (*Iris boissieri*), que florece entre as uces, moi escaso e endémico das montañas de Galicia e Norte de Portugal.

A fauna

Todos os grupos fáunicos están moi ben representados no parque natural. Coñécense unhas 30 especies de anfibios e réptiles. Son especialmente destacables as poboacións da píntega rabilonga, a lagarta rabuda e a completa comunidade de ofidios, integrada por todas as especies da fauna galega, incluídas a cobra rateira, a cobra riscada e, singularmente, a víbora fociñuda.

Circus cyaneus

Arredor de 150 especies de aves viven temporal ou permanentemente na Baixa Limia, representando o 76 % das censadas en Galicia. Na súa maioría crían aquí. Destacan as aves rapaces, incluíndo especies moi ameazadas e de distribución moi localizada, como é o caso da aguiá real e outras como a aguiá perdigueira, que ten aquí a súa zona de presenza máis frecuente en Galicia, o bufo real ou a aguiá cobreira, o miñato abelleiro, a gatafornela (*Circus cyaneus*), a tartaraña cincenta (*Circus pygargus*) e o falcón peregrino. Nos rochedos e matogueiras, atopamos o pombo pequeno (*Columba oenas*), a andoriña dáurica (*Cecropis daurica*), a pica campestre (*Anthus campestris*), os merlos rubio e azul, a choia (*Pyrhacorax pyrrhacorax*) ou o escribente hortelán (*Emberiza hortulana*). O cruzabico (*Loxia curvirostra*) ten aquí unha das súas poucas (quizais a única) zona de cría en Galicia.

Todas as especies autóctonas de mamíferos, unhas 40, se citan no parque natural. Destacan os máis emblemáticos, como o gato bravo, a lontra, a marta e o lobo, así como os morcegos, que contan con especies pouco coñecidas como o morcego da fraga. O leirón alcanza nestas serras o límite suroccidental da súa área de distribución europea. O oso pardo sobreviviu na área ata a primeira metade do século XX. Entre os grandes herbívoros conviven xabaril, corzo e cervo, e nos altos cumios a raza galaicoportuguesa do poni galego ou garrano, que habita en semiliberdade. En 1997 iniciouse a reintrodución, con éxito, da cabra brava, especie da que hai constancia histórica da súa presenza ata 1892 na área e que constituía un endemismo local.

Nos ríos e encoros do espazo natural atópase a troita común, o barbo (cunha distribución en Galicia restrinxida ás concas dos ríos Limia e Támega), o cacho, a vermella, a boga do Douro, e o espiñento.

Patrimonio cultural

Campamento Aquis Querquennis

Os primeiros pastores e agricultores que se asentaron nesta zona (entre o 3.500 e o 2.000 a. C.) deixaron numerosos monumentos megalíticos: antas, arcas, mámoas, dolmens e panteóns funerarios. A **Casa da Moura**, en Entrimo, é un dos dolmens de máis sona de Galicia polo seu estado de conservación e polas súas dimensións (4 m de longo por máis de 2 m de alto). Entre os elementos megalíticos máis destacables no concello de Muíños cómpre citar a necrópole de **Maus de Salas**, formada por

as antas **Casiña da Moura** e **Casota do Foxo**, no lado sur do encoro de Salas.

Como exemplo da cultura castrexa están o **castro de Taboadela en Barxés** e o **castro de Outeiro da Cela** en Mugeimes (Muíños), o xacemento do **Castelo en Galez** (Entrimo) ou o xacemento do **Monte dos Castelos**.

O legado máis singular da época romana é a **Vía Nova**, pola conservación do seu trazado. En tempos da Gallaecia romana comunicaba as cidades de Braga e Astorga. A súa lonxitude alcanzaba os 300 km e o seu ancho era de 7 a 10 metros. Cada mil pasos atopamos os miliarios, uns monólitos cilíndricos duns dous metros de altura que servían para sinalar as distancias e, en ocasións, para renderlles culto ás autoridades.

O Campamento *Aquis Querquennis*, en Bande, próximo ao encoro das Conchas, albergou o medio milleiro de lexionarios e a tropa auxiliar que construíron e vixiaron a *Vía Nova* no seu paso por terras de Ourense. Á altura de Río Caldo, en Lobios, atopamos a *Mansio Aquis Originis*. As escavacións sacaron á luz restos de edificios asociados a cociñas e un espazo termal con sistema de calefacción.

Ademais dun balneario, na localidade de Lobios atópanse as **Termas do río Caldo**, unha piscina pública gratuita na que tamén brotan as augas curativas das que xa gozaron os romanos.

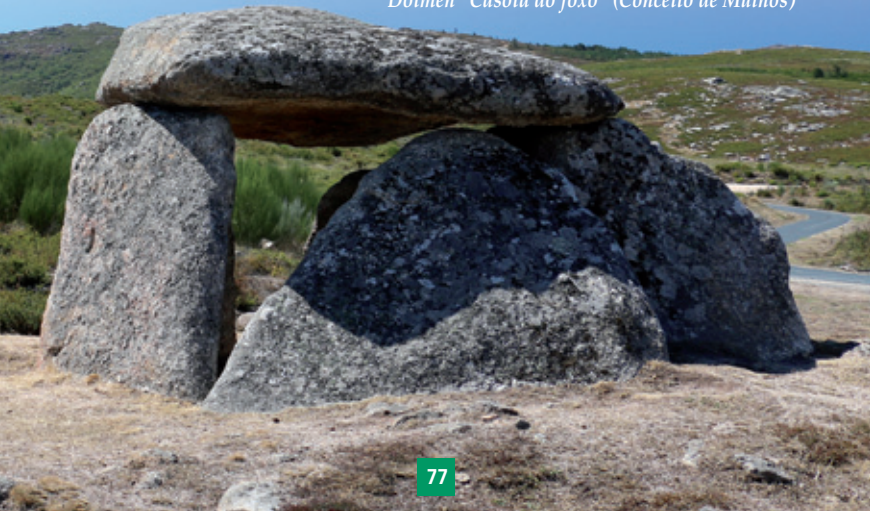
A maior xoia arquitectónica relixiosa da zona é a **igrexia visigótica de Santa Comba**, en Bande, do s. VII, declarada Monumento Nacional en 1921. Outros bos exemplos son a **igrexia de Santa María A Real**, en Entrimo, a **igrexia de San Miguel**, en Fondevila (s. XVII) ou o **santuario dos Milagres de Couso**, en Muíños.

No parque natural atópanse restos de castelos feudais, como o da **Vila**, en Lobios, ou o de Monte dos Castelos, en Entrimo. Ou pontes como as do Casal, de Pacín, de Covas e a ponte vella de Porto Pequeno (todas en Entrimo); ou as de Ganceiros e de Carballedo de Torno (en Lobios).

Un tipo de construción tradicional da zona son as vivendas tradicionais incrustadas nos grandes bolos graníticos como as dos núcleos de Olelas e A Cela.

Tamén son moi características as alvarizas, tradicionais construcións circulares que protexen as colmeas contra os ataques dos osos e tamén contra posibles roubos. Algunhas, como as de Alvite, están colocadas en socalcos ou terrazas.

Dolmen “Casola do foxo” (Concello de Muíños)

*Dolmen "Casiña da moura"
(Concello de Muiños)*

Dentro do patrimonio inmaterial do parque natural atopamos o **Couto Mixto**, territorio que funcionou como unha república independente das coroas española e portuguesa desde a Baixa Idade Media e ata o Tratado de Lisboa de 1864. Estaba constituído polos actuais lugares de Santiago, Rubiás e Meaus, nos concellos de Calvos de Randín e Baltar.

Os seus habitantes gozaban de privilexios tales como non estar obrigados a adquirir unha determinada nacionalidade, exención de impostos e do servizo militar, liberdade de comercio ou dereito de asilo a refuxiados, entre outros. Dispoñían do "Camiño Privilexiado", inmune á acción dos gardas fronteirizos, duns seis quilómetros de lonxitude e delimitado con marcos, que comunicaba Randín en España con Tourem en Portugal.

Rutas

En todos os municipios hai rutas para coñecer os valores locais xa sexa en coche, a pé, en rutas BTT ou incluso en bicicleta eléctrica (alugueiro na zona). Para facer sendeirismo destacan: a ruta da Mina das Sombras, a ruta da Corga da Fecha e Vía Nova, a Geira Romana e dos Arrieiros, a ruta Torrente-Aldea de Salgueiro, a de Cela-Pitões, a ruta de Queguas, a de Padrenda, e moitas outras.

A **Vía Nova**, hoxe reconvertida nunha pertencente ao programa estatal Camiños Naturais, pódese percorrer en bicicleta, camiñando ou de a cabalo.

Como chegar

Desde a N-525 (Santiago-Zamora) ou a **A-52** (autovía das Rías Baixas), continuar ata Xinzo de Limia e despois pola estrada comarcal OU-301 por Mugueimes, ou ben por Calvos de Randín e Maus de Salas.

Desde Ourense, pola A-52, enlazar coa autovía AG-311 e continuar pola OU-540 (Lugo-Portugal) en dirección Celanova e Portugal ata a sede do Parque Natural en Lobios.

Miliarios Romanos (A Ponte Nova)

Equipamento

Centro de Interpretación do parque Natural, situado en Lobios (Estrada de Portugal, 34, Lobios (Ourense)).

Tfno.: 988 788 755

email: parque.natural.xures@xunta.gal

Horarios

Verán: L-D 10.00-14.00 / 16.00-20.00 h.

Inverno: L-D 10.00-14.00 / 16.00-18.00 h.

Máis información

Centro de Interpretación Aquae Querquennae - Via Nova

en Porto Quintela (Bande) Tfno.: 988 444 401.

Tres produtos gastronómicos típicos da zona están relacionados co aproveitamento dos recursos naturais do Xurés, directa ou indirectamente. Son o mel, a carne de vaca cachena (autóctona) e o queixo de cabra elaborado con leite cru.

Lobios conta cun Museo Numismático permanente no que atopar moedas da Grecia antiga, da República Romana, da Iberia ou da actualidade.

1 Dolmen (Casa da Moura)

2 Dólmenes (Casiña da Moura e Casola do foxo)

3 Castro de Taboadela

4 Castro de Outeiro da Cela

5 Campamento Aquis Querquennis

6 Mansio Aquis Originis e Termas do Río Caldo

7 Igrexia de Sta. Comba

8 Castelo de Loibos

9 Castro de Os Castelos e pontes

10 Miliarios Romanos

f Feiras gastronómicas de toda Galicia

A CORUÑA		
DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Xaneiro	Ferrol	Día do Arroz con Leite
Febreiro	Moeche	Feira do Mel de Moeche
Domingo de Entroido	As Pontes	Feira do Grelo
Domingo de Entroido	Lestedo (Boqueixón)	Festa da Filloa
Sab. sig. ao Martes de Entroido	Bergondo	Festa da Orella
Marzo	Ribadumia	Festa da Augardente do Ulla
Marzo	Santiago de Compostela	Festa da Uña
Marzo	Vedra	Festa da Orella
1º domingo de Marzo	Arzúa	Feira do Queixo de Arzúa
7 ao 10 de Marzo	Ferrol	Fevíño
Finais de Marzo	Cee	Festa do Cocido de Cee
Finais de Marzo	Muxía	Festa do Longueirón
Domingo seguinte á Pascua	Betanzos	Feira Exaltación do Viño do Ulla
Domingo seguinte á Pascua	Sarandón (Vedra)	Festa do Viño da Ulla
Xoves Santo	Camariñas	Festa do Polbo
Venres Santo	Camariñas	Festa do Rodaballo
Sábado Santo	Camariñas	Festa do Mexillón
Sábado Santo	Carnota	Festa da Centola
Sábado Santo	Padrón	Festa da Empanada de Lamprea
Venres Santo	Muxía	Festa do Congro de Muxía
2º quincena de Abril	Betanzos	Festa do Viño de Betanzos
Último sábado de Abril	Ordes	Feira do Champiñón
Maio	Carballo	Festa do Pan
Maio	Curtis	Feira Exaltación do Melindre
Maio	Padrón	Festa da Tortilla Xigante
Maio	Teo	Festa da Cacheira
1º domingo de Maio	Teo	Exaltación da Lamprea do Ulla
1º domingo de Maio	Teo	Festa da Carne ao Caldeiro
9 de Maio	Oroso	Festa da Troita
Venres ant. ao últi. dom. de Maio	Teixeiro (Curtis)	Feira Exaltación do Melindre
S. Xoán	Dodro	Festa do Carneiro
S. Xoán	Tallós (Dodro)	Degustación de Cordeiro Estufado

A CORUÑA

DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Últ. fin de semana de S. Xoán	Melide	Carne Estufada
Santiago	A Brea (Carballo)	Festa do Pan da Brea
Santiago	Brión	Festa da Froita
Santiago	Corme (Ponteceso)	Festa do Percebe de Roncudo
Santiago	Malpica	Festa da Tortilla
18 de Santiago	Mugardos	Festa do Polbo
25 de Santiago	Rianxo	Festa de Xouba
Últ. fin de semana de Santiago	Melide	Festa do Melindre
Últ. fin de semana de Santiago	Santiago de Compostela	Festa da Sidra
Últ. sábado de Santiago	Mugardos	Festa da Ameixa
31 Santiago - 1 Agosto	Cedeira	Festa do Percebe
Agosto	A Coruña	Feira do Viño Galego
Agosto	Cee	Festa do Berberecho
Agosto	Corcubión	Festa da Ameixa
Agosto	Fisterra	Festa do Longueirón
Agosto	Meá (Mugardos)	Festa da Ameixa
Agosto	Padrón	Festa do Pemento de Herbón
Agosto	Porto do Son	Festa do Polbo de Porto do Son
1º domingo de Agosto	Zas	Festa da Troita
17 de Agosto	Sada	Sardiñada
Última fin de sema. de Agosto	Narón	Oenach Céltico
Último domingo de Agosto	Noia	Festa da Empanada
1º domingo de Setembro	Lariño (Carnota)	Día do Porquiño
1º domingo de Setembro	Neda	Festa do Pan
1º domingo de Setembro	Pontedeume	Festa das Peras
15 de Setembro	Coristanco	Festa da Pataca
Outubro	A Barqueira (Cerdido)	Feira Monográfica do Mel
Outubro	Ponteceso	Festa da Faba
4º domingo de Outubro	Moeche	Festa da Faba
Novembro	As Pontes	Feira dos Fungos e Cogomelos
Novembro (San Martiño)	Ortigueira	Feira do Mel
30 de Novembro	Ortigueira	Festa do Bonito
6 - 8 Decembro	Mañón	Festa do Marisco
Último domingo de cada mes	Melide	Feira do Queixo da Montaña de Melide

LUGO

DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
23-24 de Xaneiro	Foz	Festa do Berberecho
Febreiro	A Fonsagrada	Feira do Butelo
Febreiro	Monforte de Lemos	Romaría das Roscas

LUGO

DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Domingo de Entroido	Navia de Suarna	Feira das Androllas
Domingo de Entroido	Taboada	Festa do Caldo de Osos
Marzo	Chantada	Feira do viño de Chantada
Marzo	Friol	Feira do queixo e pan de Ousá
Marzo	Pobra do Brollón	Feira do Viño de Vilachá
Sábado e Domingo de Ramos	Sober	Feira do Viño de Amandi-Sober
Domingo de Pascua	Portomarín	Día da Augardente de Portomarín
Domingo de Pascua	Quiroga	Feira do Viño de Quiroga
Abril	Monterroso	Queixo de denom. de Orixe Arzúa-Ulloa
Abril	Vilalba	Festa do Queixo San Simón
Abril (Domingo de Ramos)	Pedrafita do Cebreiro	Feira do Queixo do Cebreiro
20 de Abril	Xove	Festa do Polbo á pedra
Maio	Mondoñedo	As Quendas
Maio	O Courel	Xornada gastronómica do Cocido
Maio	Pobra do Brollón	Cata do Viño
1 de Maio	A Pontenova	Festa da Troita
1 de Maio	Cospeito	Festa da Filloa
S. Xoán	Monforte de Lemos	Mostra de viños da Ribeira Sacra
S. Xoán	Monterroso, Palas de Rei, Antas de Ulla	Feira do Queixo da comarca da Ulloa
S. Xoán	Pantón	Feira do Viño de Pantón
S. Xoán	Ribas de Sil	Festa da Cereixa e do Aceite
Santiago	Mondoñedo	Festa da Ensalada
Santiago	Viveiro	Festa da Pescada
1º Domingo de Santiago	Parga (Guitiriz)	Festa dos Callos
Último sábado de Santiago	Ribadeo	Festa do Polbo
Agosto	A Chousa de Merlán (Chantada)	Festa da Empanada
Agosto	Chantada	Festa da Empanada
Agosto	Folgosos do Courel	Festa da Empanada de Acelga
Agosto	Grolos (Guntín)	Festa do Pemento
Agosto	O Chanto (Sarria)	Festa da Empanada
Agosto	Sarria	Festa da Tortilla
Agosto	Sarria	Festa do Lacón
Agosto	Sober	Feira da Rosca
Principios de Agosto	Burela	Festa do Bonito
Primeiros de Agosto	Quiroga	Mostra do Mel
4º domingo de Agosto	Viveiro	Romaría do Naseiro

LUGO		
DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
1ª fin de semana de Setembro	Chantada	Degustación de carne de touro á pedra
1º domingo de Outubro	Vilanova de Lourenzá	Festa da Faba
2ª fin de semana de Outubro	Ferreira-O Valadouro	Feira do Mel
Outubro (San Lucas)	Mondoñedo	Feira do Mel de Mondoñedo
3º sábado de Outubro	Taboada	Festa do Viño Novo
Novembro	Cospeito	Feira do porco da ceba
Novembro	O Vicedo	Festa da Coquina
Fin de semana ant. a Noiteboa	Vilalba	Feira do Capón

OURENSE		
DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Xaneiro	Ábedes (Verín)	Festa do Chourizo
Xaneiro	O Barco de Valdeorras	Festa do Butelo
1ª fin de semana de Febreiro	Pobra de Trives	Festa do Chourizo de Vilanova
Domingo de Entroido	Vilariño de Conso	Festa do Cabrito
Abril	Ribadavia	Feira Exposición do Viño do Ribeiro
Maio	Ribadavia	Feira do Viño do Ribeiro
Domingo próx. ao 14 de Maio	Amoeiro	Festa do Porco
Santiago	Ourense	Festa da Pasta Fresca
Día 6 de Santiago	San Cristovo de Cea	Festa do Pan de Cea
Último domingo de Santiago	Pobra de Trives	Festa da Bica
Agosto	A Rúa	Festa do Viño
Agosto	Oímbra	Festa do Pemento de Oímbra
2-6 Agosto	Castelo de Miño	Festa da Anguía
Primeira semana de Agosto	Arnoia	Festa do Pemento de Arnoia
7-8 Agosto	Muiños	Festa das Sopas de Burro Canso
2º domingo de Agosto	O Carballiño	Festa do Polbo do Carballiño
17-18 Agosto	Allariz	Festa da Empanada de Allariz
22 de Agosto	Lobios	Festa dos Callos Limiaos
Último domingo de Agosto	Leiro	Festa da Vendimia
Setembro	Allariz	Feira do Doce, Armendoado e Melindre
Setembro	O Barco de Valdeorras	Festa do Viño de Valdeorras
2º domingo de Outubro	Vilar de Barrio	Festa da Pataca
29 de Outubro	Leiro	Festa do Licor Café
Novembro	A Gudiña	Festa do Xabarán con Castañas
Novembro	Cabanelas O Carballiño	Festa do Viño Novo de Cabanelas
Novembro	Riós	Feira da Castaña e do Cogomelo
8 de Novembro	A Veiga	Magosto Popular
11 de Novembro	Ourense	Magosto Popular

PONTEVEDRA

DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Xaneiro	Santa María de Oia	Festa do Chourizo
Xaneiro	Vilanova de Arousa	Festas dos Callos de Vilanova
3º sábado de Xaneiro	A Guarda	Festa da Paletada
Domingo antes de Entroido	Lalín	Festa do Cocido
4 de Febreiro	Vila de Cruces	Festa de Exaltación do Chourizo
Véspera do domingo de Paixón	Pontecures	Festa do Ovo con Chourizos
2º domingo de Marzo	Mourete (Pontevedra)	Festa do Caldo
Domingo anterior ao Ramos	Pontecures	Festa da Lamprea en Pontecures
Sabado e domingo de Ramos	Sanxenxo	Festa da Raia
Venres Santo	As Neves	Feira do Requeixo e o Mel
Sábado e Domingo de Pascua	Arcade (Soutomaior)	Festa da Ostra
23 de Marzo	Pontevedra	Feira da Cabaza
Domingo de Pascua	Silleda	Festa da Rosquilla
Domingo de Pascua	Tui	Festa da Angula
27-30 Marzo	Marín	Festa da Caldeirada
Último domingo de Marzo	Bueu	Festa do Millo Corvo
Último domingo de Marzo	Silleda (Sta María de Abades)	Romaría da Rosquilla
Abril	Nigrán	Festa da Cadelucha
19 e 20 Abril	Arbo	Feira de Lamprea
Último sábado de Abril	Santa María de Oia	Festa do Polbo
Maio	A Lama	Festa do Codillo
Maio	Pontecaldelas	Festa da Troita
Maio	Vila de Cruces	Festa do Galo de Curral
Maio	Vilaboa	Festa do Churrasco
7-8 de Maio	Silleda	Festa da Cacheira
2º domingo de Maio	Redondela	Festa do Choco
3º domingo de Maio	A Estrada	Festa do Salmón
Maio-S. Xoán	Ribadumia (Barrantes)	Festa do Viño Tinto do Salnés
S. Xoán	A Guarda	Festa do Roscón de Xema
S. Xoán	Vigo (Beade)	Feira-Festa da Cereixa de Beade
7-8 de S. Xoán	Bueu	Festa do Churrasco
1º domingo de S. Xoán	O Covelo	Festa do Chourizo de Paraños
21 de S. Xoán	Silleda	Festa da Parrilla
28-29 de S. Xoán	Campo Lameiro	Festa da Augardente
Último domingo de S. Xoán	A Guarda	Feira-Festa da Langosta
30 de S. Xoán	Cotobade	Festa do Queixo
Santiago	A Guarda	Festa do Peixe Espada
Santiago	Meis	Festa dos Callos de Meis

PONTEVEDRA

DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Santiago	O Rosal	Festa do Viño
Santiago	Vigo	Festa do Mexillón
2-4 Santiago	Bueu	Festa do Viño Tinta Femia
Día 6 de Santiago	Arbo	Festa da Lamprea Seca
6 de Santiago	Pontevedra	Festa da Peneirada
1º Domingo de Santiago	Gondomar	Festa da Rosquilla
7 de Santiago	Pontevedra	Festa da Anguía
2º sábado de Santiago	Catoira	Festa da Solla
13 de Santiago	Fornelos de Montes	Festa da Chanfaina
13 de Santiago	Portas	Festa do Galo de Curral
3º Domingo de Santiago	Ribadumia	Festa do Polo
24 de Santiago	Vilagarcía de Arousa	Xornadas Gastronómicas do Bacallau
25 de Santiago	Meaño	Encontro co Viño de Autor
25 de Santiago	O Covelo	Festa do Churrasco
26-27 de Santiago	Poio	Festa da Ameixa
Últi. fin de sem. de Santiago, día 27	Moraña	Festa do Carneiro ao Espeto
28 de Santiago	Cangas	Festa do Percebe e a Navalla
Agosto	A Caniza	Festa do Xamón
Agosto	Cambados	Festa de Exaltación da Vieira
Agosto	Carballeira de Ribadumia	Festa do Pan do Salnés
Agosto	Forcarei (Carballeira de Frei)	Festa do Porquiño
Agosto	Marín	Festa da Cigala
Agosto	Salvatera do Miño	Feira do Viño do Condado
Agosto	Vigo	Festa da Sardiña
Agosto	Vigo	Festa do Polbo
Agosto	Vilagarcía de Arousa (Carril)	Festa da Ameixa
Agosto	Vilanova de Arousa	Festa do Mexillón
1 de Agosto	Cangas	Festa do Bocho
1ª fin de semana de Agosto	Cambados	Festa do Viño Albariño
1º sábado de Agosto	Silleda	Festa da Tortilla
2º domingo de Agosto	Sanxenxo	Festa da Ostra
10-18 de Agosto	Pontevedra	Feira do Mel
14 de Agosto	Lalín	Festa do Xamón
16 de Agosto	Mondariz	Festa da Empanada
16 de Agosto	Poio	Festa do Mexillón
3º fin de semana de Agosto	Silleda (Bandeira)	Festa da Empanada de Bandeira
3º domingo de Agosto	Arbo	Festa da Augardente
Última semana de Agosto	Poio (Combarro)	Festa do Mar
Últi. fin de semana de Agosto	Poio (San Xoán de Poio)	Festa dos Callos

PONTEVEDRA

DATA	LUGAR	FESTA GASTRONÓMICA
Último domingo de Agosto	Moraña (Carballeira dos Mila)	Festa do Porquiño á Brasa
Último domingo de Agosto	Vigo (Cabral)	Festa do Pan de Millo
Setembro	Pazos de Borbén (Moscoso)	Festa das Chulas
4 de Setembro	Sanxenxo	Festa da Cebola
5 de Setembro	Redondela	Festa do Mexillón
1º domingo de Setembro	Salceda de Caselas	Festa dos Callos
7-9 Setembro	A Lama	Festa do Viño Pelete
3º fin de semana de setembro	A Guarda	Festa da Zorza
21 de Setembro	Mos	Festa da Orella
3º domingo de Setembro	Vigo	Festa dos Pexegos
21 e 22 de setembro	Marín	Festas da Sidra e da Mazá
22 de Setembro	Vigo	Festa da Empanada
Último domingo de Setembro	Valga	Festa da Augardente e a Anguia
3-5 Outubro	Bueu	Festa do Polbo
5 de Outubro	Cambados	Festa da Vendima
1º domingo de Outubro	O Porriño	Festa dos Callos
5 de Outubro	Redondela (Negros)	Festa da Mazá
2º domingo de Outubro	O Grove	Festa do Marisco do Grove
21-25 de Outubro	Bueu	Xornadas Micolóxicas
Último sábado de Outubro	Silleda (Breixa)	Festa da Castaña
27 de Outubro-1 de Novembro	Pontevedra	Xornadas Micolóxicas
2 de Novembro	Pontevedra (Lourizán)	Magosto Popular
2 de Novembro	Pontevedra (Salcedo)	Festas de Outono
3 de Novembro	A Estrada	Festa do Cogomelo
4 de Novembro	Vila de Cruces	Feira da Castaña
8-11 de Novembro	Bueu	Festa de San Martiño
9 de Novembro	Barro	Festa do San Martiño
9 de Novembro	Caldas de Reis	Festa do Magosto
9 de Novembro	Meis	Festa de San Martiño
9 e 10 de Novembro	Pontevedra (Tomeza)	Festa da Castaña
9 ao 11 de Novembro	Salceda de Caselas	Festa do San Martiño
9 ao 11 de Novembro	Vilaboa	Festa do San Martiño
10 e 11 de Novembro	Poio	Magosto Popular
11 de Novembro	Cotobade (Insula)	Magosto Popular
14 de Novembro	Moraña	Magosto Popular
2º quincena de Novembro	Vilagarcía de Arousa	Semana Micolóxica
3º domingo de Novembro	Vigo (Cabral)	Festa do Cabazo
Decembro	Agolada	Feira do Porco Cebado
5-14 de Decembro	O Grove	Festa do Centolo
6 de Decembro	Sanxenxo	Festa da Fabada
1º domingo de Decembro	Forcarei	Festa da Richada

Catálogo xeral

DE PRODUCTOS FITOSANITARIOS DE INTERESE PARA GALICIA E CORNIXA CANTÁBRICA

A información incluída neste almanaque é orientativa e non exige da lectura da etiqueta e da ficha de datos de seguridade do produto que se atopan á súa disposición na páxina web de Syngenta.

INSECTICIDAS

AMPLIGO 150 ZC

Insecticida foliar para controlar vermes (ao Aire libre).

10 % p/p Clorantraniliprol + 5 % p/p Lambda-cihalotrin.

ZC : N° 25.712

Cultivo	Plaga	Dose (cc/ha)	N° Máx. Apl.	P.S.
Barbarea, Brotes tenros, Canónigos, Mastuerzo, Rúcula	Eirugas	400	*	14
Escarola, Leituga		150	1*	14
Millo, Millo doze		300	*	14
Repolo		300	*	7
Brecol, coliflor y tomate		400	*	3

*En escarola, realizar unha única aplicación. Para o resto de cultivos, se é necesario, repetir a aplicación a os 7 días (en millo e millo doze, só co cultivo menor de 1 m de altura).

COSTAR

Insecticida biolóxico específico contra vermes de lepidópteros.

18 % p/p *Bacillus thuringiensis* var. Kurstaki. 90 millóns de U.I./g

WG : N° 22.060

Cultivo	Plaga	Dose (g/hl)	N° Máx. Apl.	P.S.
Acelga, ceboliña, cucurbitáceas, espinaca, herbas aromáticas (excepto albahaca) e leitugas	Eirugas	30-200	2-4	NP
Arcachofa, fabas, xudías verdes	Eirugas	75-100	2-4	
Apio, allo porro	Eirugas	50-200	2-4	

COSTAR (continuación)

Cultivo	Plaga	Dose (g/hl)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Berenxena, pemento, tomate	Eirugas	30-200	2-4	
	Tuta	30-150	2-4	
Citricos	Prays	50-100	2-4	
Coles, Nabo	Eirugas	30-100	2-4	
Florais	Eirugas	100-200	2-4	
Amorodo	Eirugas	30-100	2-12	
Maceira, pereira y marmelo	Eirugas de la pel	50-100	2-4	
Kiwi	Eirugas	50-100	2-4	
Pataca e rábano	Eirugas	100	2-4	
Vide	Lobesia	50-100	2-4	

Consultar rexistro: Alamo branco, algodónero, forestais, xirasol, oliveira, albahaca, perexil, remolacha azucreira, soia, tabaco

EVURE

Piretroide sintético con actividade insecticida principalmente por contacto, algo menos por inxestión, moi activo a altas temperaturas.

24 % p/v Tau-fluvalinato

EW Nº 18.498

Cultivo	Plaga	Dose (l/ha)	Nº Max Apl.	P.S.
Arcachofa, chícharos, chícharos (con vaina), xudías (sin vaina)	Trips, pulgóns	0,2-0,3	1	7
Avea; cebada, centeo, trigo, tritcale	Pulgóns, chinches	0,15-0,2	2	30
Berenxena, colza	Pulgóns, trips	0,15-0,2	2	3
Brecol, coles de Bruxelas, coliflor, repolo	Pulgóns	0,2-0,3	1	
Pataca	Pulgóns	0,2-0,3	2	7
Cerdeira	Pulgóns	0,1 (10 ml/hl)	1	10
Cítricos	Pulgóns, prays, trips	10 cc/hl	1	30
Frutais de óso	Trips, pulgóns, mosquito verde	20-30 cc/hl	1	30
Frutais de pébida	Psila, pulgóns	20-30 cc/hl	1	30
Leituga y similares	Pulgóns	0,2-0,4	1	14
Ornamentais	Pulgóns, trips	0,2	1	NP
Tomate	Pulgóns, trips	0,15-0,2	2 (14)	3

EVURE (continuación)

Cultivo	Plaga	Dose (l/ha)	Nº Max Apl.	P.S.
Vide	Trips, empoasca <i>Scaphoideus titanus</i>	20 cc/hl	1	28
Algodonero	Pulgóns, trips	0,2-0,4	1	7
Mostaza branca	Pulgóns	0,15-0,20	2	30
Alfalfa	Apion, sitona, pulgóns	0,2-0,3	2	7

FORCE 0,5G**NOVO**

Insecticida piretroide para tratamento da terra.

0,5 % Teflutrin

GR : Nº 17.502

Cultivo	Plaga	Dose (g/hl)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Algodoeiro, xirasol, faba verde, hortalizas do xénero Brassica (brócoli, coliflor, coles de Bruxelas, repolo, col, col chinesa, col ravo), feixón verde, millo, nabo, ravo, tomate e cenoria.	Insectos do chan	10-15	1	NP
Apio, berenxena, colinabo, fiúncho, leituga e similares		10-20	1	
Melón, sandía		15	1	

Consultar rexistro: Soia, sorgo remolacha azucreira, tabaco.**KARATE TRAP****NOVO**

Trampa xa montada con insecticida e atraentes, lista para colgar.

0,0075 g/unidad Lambda-cihalotrin

RB : Nº ES-00624

Cultivo	Plaga	Dose (Trampas/ha)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Albaricoqueiro, cerdeira, ameixeira, maceira, melocotoeiro (inclúe tamén nectarina), marmeleiro, pereira e vide (inclúe uva de mesa e para vinificación)	Mosca da froita (<i>Ceratitis capitata</i>)	50 - 80	1	NP
Limoeiro, mandarineira (incluído clementina e híbridos), laranxeira e pomelo		40 - 80		

Momento de aplicación: Aplicar desde o desenvolvemento do froito ata a recolección.

KARATE ZEON 1,5 CS

Insecticida piretroide de amplo espectro en forma microencapsulada.

1,5 % p/v Lambda cihalotrin

CS microencapsulado N° 25.143

Cultivo	Plaga	Dose (ml/hl) / Dose max. (l/ha)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Allos, cebola, chalote	Pulgóns	65-130 / 1,3	1	3
Guisante verde,	Pulgóns	65-130 / 1,3	1	7
Xudías verdes ¹	Pulgóns	65-130 / 1,6		
Ceboliña, legumino-sas grano	Pulgóns	65-130/ 1,3	1	14
Albaricoquero, ameixa	Anarsia, carpocapsa, ceratitis, eirugas minadoras, pulgóns, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i>	65-130 / 1,3	1	7
Arcachofa	Eirugas e pulgóns	0,65-1 / 1	2 (15 días)	3
Apionabo	Eirugas e pulgóns	65-130 / 1,3	1	3
Alfalfa ²	Apión, cuca, pulgóns, gusano verde	65-130 / 0,6	1	7
Almendro	Eirugas, pulgóns, avispiña, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i>	65-130 / 1,3	1	1
Avelá	Oruga, pulgóns, diablo	65-130 / 1,3	1	1
Berenxena, pemento, tomate	Mosca branca, eirugas, Pulgóns, Chinche verde	65-130 / 1,6	2 (15 días)	3
Coliflor		65-130 / 1,3	1	3
Cabaciña, melón, cogombro, candía	Mosca branca, eirugas, pulgóns	65-130 / 1,6		
Brecol		65-130 / 1,3	1	10
Cebada, centeo, trigo	Garrapatillo, pulgóns, sanpedrito, calamobius	65-130 / 0,5	2 (15 días)	30
Cerdeira	Eirugas minadoras, mosca, anarsia, carpocapsa, pulgóns, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i> , Serpeta	65-130 / 1,3	1	7

KARATE ZEON 1,5 CS (continuación)

Cultivo	Plaga	Dose (ml/hl) / Dose max. (l/ha)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Cítricos	Ceratitis, eirugas, pulgóns, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i>	65-130 / 1,3	1	7
Coles de Bruxelas	Eirugas e pulgóns	65-130 / 1,3	1	7
Repolo	Eirugas e pulgóns	65-130 / 1	1	7
Escarola ¹ , leituga ¹	Eirugas e pulgóns	65-130 / 0,5	1	14
Rúcula, canónigos	Eirugas e pulgóns	65-130 / 1,3	1	14
Espinaca ¹	Eirugas e pulgóns	65-130 / 0,45	2 (15 días)	7
Herbas aromáticas	Eirugas e pulgóns	65-130 / 1,3	1	7
Amorodo, rábano	Eirugas e pulgóns	65-130 / 1,3	1	3
Maceira, pereira, membrillo, néspero e Néspero do Xapón	Carpocapsa, ceratitis, eirugas minadoras, psila, pulgóns, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i>	65-130 / 1,3	1	7
Millo	Heliothis, pulgóns	65-130 / 0,4	2 (15 días)	30
Péxego, nectarino	Anarsia, carpocapsa, ceratitis, Eirugas minadoras, pulgóns, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i>	65-130 / 1,3	1,3	7
Pataca	Escaravello, eirugas, pulgóns	65-130 / 0,9	2 (15 días)	3
Vide	Polillas do acio, pulgóns, <i>Philaenus spumarius</i> , <i>Neophilaenus campestris</i>	65-130 / 1,3	1	7
	<i>Scaphoideus titanus</i>	165 / 1,3		

Consultar rexistro: algodónero, barbarea, brotes tenros, colza, baldíos, granadeiro, mastuerzo, oliveira, ornamentais herbáceas, remolacha azucreira e grosellero

¹ Só en cultivo al aire libre.

² Non para consumo en brotes.

³ Confirmar co rexistro a dose máxima por cultivo.

MINECTO ALPHA

Novo insecticida activador das defensas das plantas que aplicando mediante aplicación foliar ou rega de pingapinga.

10% p/v Ciantraniliprol + 1,25% p/v Acibenzolar-S-metil

SC N° ES-00096

Cultivo	Aplicación	Plaga	Dose (l/ha)	N° Máx. Apl. ¹	P.S.	
Leituga (aire libre)	Aplicación foliar	Trips	1-1,25	1	3	
		Spodoptera	0,75-1		14	
	Rega gota a gota	Trips	1		1	14
		Spodoptera	0,75			
Pemento (invernadoiro)	Rega gota a gota	Trips, mosca branca, lepidopteros*, minadores	1	1	14	
Tomate (invernadoiro)	Aplicación foliar	Trips, Mosca branca, lepidopteros*, tuta, minadores	1,2	1	3	
	Rega gota a gota		1		14	

¹ 1 aplicación cada dos anos.

* Eficaz contra *Spodoptera exigua*, *Spodoptera littoralis* y *Heliothis armigera*

VERTIMEC

Insecticida-acaricida con acción translaminar.

1,8 % p/v de Abamectina

EC N° 16.784

Cultivo	Plaga	Dose (ml/ha)	N° Máximo Apl.	P.S.
Albaricoquero, péxego, nectarino	Acaros	50-75	2	14
Amorodo, xudías verdes,	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	80-100	3	3
Ápio	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	80-100	3	10
Berenxena, cucurbitáceas	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	80-100	4 invernadoiro	3
Berenxena, cucurbitáceas	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	80-100	3 invernadoiro	3
Cítricos	Ácaros, <i>Phyllonictis</i>	40- 75	3	10
Flor cortada	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	50-100	3	NP
Leituga	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	80-100	4 invernadoiro	14
			3 Aire libre	7
Maceira, pereira	Ácaros	75-100	2	28
Mora-Frambueso	Ácaros	80-100	1	7

VERTIMEC (continuación)

Cultivo	Plaga	Dose (ml/ha)	Nº Máximo Apl.	P.S.
Pemento	Ácaros, <i>Lyriomiza</i>	80-100	5 invernadoiro 3 aire libre	3
Vide	Ácaros	75	2	28

Consultar rexistro: algodónero, coníferas, frondosas, ornamentais herbáceas, ornamentais leñosas.

ZELDOX**NOVO**

Un potente acaricida que actúa por contacto e ingestión producindo a parálise e morte dos ácaros afectados. Inhibe a síntese da quitina en todos os estadios do ciclo biolóxico (ovo, larva, ninfa) e actúa como esterilizante de femias adultas. Non controla individuos adultos.

25,87 g/l (24 % p/p) Hexitiazox

SC : N° ES-00235

Cultivo	Plaga	Dose (ml/hl)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Albaricoqueiro, amendoeira, abeleira, caqui, castiñeiro, cerdeira, ameixeira, nogueira, piñeiro piñoneiro, pistacho	Ácaros tetraníquidos	20 Máximo de 0,2 l/ha. Aplicar antes da fin da floración sen presenza do froito formado	1	NP
Cítricos	Ácaros tetraníquidos e Ácaro vermello	4 - 6 Aplicar ao principio da infestación	1	14
Froiteiras de pebida	Ácaros tetraníquidos	20 Aplicar ao principio da infestación	1	28
Viña	Ácaros tetraníquidos	20 Aplicar ao principio da infestación	1	21
Ornamentais florais ou de flor	Ácaros tetraníquidos	20 Aplicar unicamente ao aire libre ao principio da infestación	1	NP

* Só invernadoiro

FUNXICIDAS

AMPEXIO

Funxicida, formulado en forma de gránulos dispersables, indicado para o control preventivo de mildio da vide.

25 % Mandipropamida - 24 % Zoxamida WG : N° ES-00288

Cultivo	Axente	Dose	N° Máx. Apl.	P.S.
Vide	Mildio	0,5 kg/ha	3	21

AMPEXIO C

Funxicida, formulado en forma de gránulos dispersables, indicado para o control preventivo do Mildio da vide e do tomate.

2,5 % Mandipropamida, 13,95 Oxiclouro de cobre WG : N° ES-00288

Cultivo	Axente	Dose (hl)	N° Máx. Apl.	P.S.
Vide	Mildio	400-500	1	21
Tomate	Mildio	400-500	4	3 días, 10 tomate de industria

CARIAL TOP

Un funxicida para pataca con dúas materias activas: mandipropamida e difenoconazol.

25 % Mandipropamida + 25 % Difenconazol SC : N° ES-00066

Cultivo	Axente	Dose	N° Máx. Apl.	P.S.
Pataca	Mildio, alternaria	0,6 l/ha	3	3
Tomate	Mildio, alternaria	60-300 ml/hl	3	3

CARIAL FLEX

Funxicida en forma de gránulo dispersable específico para o control do mildio da pataca.

18 % Cimoxanilo + 25 % Mandipropamida WG : N° ES-00322

Cultivo	Axente	Dose	N° Máx. Apl.	P.S.
Pataca	Mildio	0,6 kg/ha	6	21

CIDELY TOP

Funcicida preventivo e curativo para controlar enfermidades fúngicas en diversos cultivos hortícolas.

12,5 % Difenconazol + 1,5 % Ciflufenamida

DC N° ES-00056

Cultivo	Axente	Dose (ml/h)	N° Máx. Apl.	P.S.
Berenxena, pemento, tomate	Oidio, cladosporiosis, oidiopsis, alternaria	100	2	3
Cabaciña, melón, cogombro, sandía	Oidio, alternaria, cladosporiosis, antracnosis, miscosfaerella	100	2	3
Amorodos	Oidio, alternaria, antracnosis, miscosfaerella	100	1	3

CUPRANTOL DUO

Funcicida a base de cobre para o control do mildeo e outras enfermidades en varios cultivos.

14 % Oxicloruro de cobre + 14 % Hidroxido Cuprico

WG N° ES-00863

Cultivo	Axente	Dose Kg/ha	N° Máx. Apl.	P.S.
Allo, cebola	Mildio	2-2,7	3	3
Aveleiro, castiñeiro	Mancha foliar	3	1	14
Nogeira	Mancha foliar	3-3,5	1	14
Berenxena, tomate	<i>Phytophthora Infestans</i> , Pseudomonas, Phytophthora	2-2,6	5	3
Citricos	Phytophthora	3,5	1	14
Cucurbitaceas de pel comestible	Mildio	1,8-2,2	4	3
Melón	Mildio	1,8-2,2	5	7
Froiteiros de óso	Abolladura, cribado y moteado	1	1	NP
Froiteiros de pebida	Chancro, moteado	0,9-2,5	1	NP
Kiwi	Pseudomonas	1,7	1	20
Leituga	Mildio	2-2,5	4	7
Oliveira	Pesudomonas, mancha foliar	1,8-2	2	NP
Ornamentais	Mildio, antracnosis y Pseudomonas	2	1	NP
Vide	Mildio, black rot	1,25-2,5	1	21

ZZ CUPROCOL

Fungicida a base de cobre en formulación coloidal con 90 % das súas partículas inferiores a unha micra.

70 % En forma de oxiclouro de cobre

SC suspension concentrada en auga N° 14.534

Cultivo	Axente	Dose (l/ha)	N° Máx. Apl.	P.S.
Cucurbitáceas de pel no comestible, vexetais do genero brassica	Mildio	0,5-1,05	3	7
Leguminosas verdes (frescas) e alcachofa	Mildio, alternaria, antracnosis, bacteriosis	0,5-1,05	3	3
Leituga e similares	Mildio, alternaria, antracnosis, bacteriosis	0,5-1,05	3	15
Cucurbitáceas de pel comestibles, vexetais de bulbo	Mildio, alternaria, antracnosis, bacteriosis	0,5-1,05	4	3
Berenxena, tomate	Mildio, alternaria, antracnosis, bacteriosis	0,5-1,05	4	10 aire libre 7 invernoiro
Almendro	Cribado	150 ml/hl	3	NP
Cítricos	Hongos endófitos, Fomopsis	125 ml/hl	2	15
	Aguado	75 ml/hl		
Amorodo	Antracnosis	0,5-1,05 l/ha	4	10 aire libre 7 invernoiro
Froiteiros de óso	Moteado, lepra	100-150 ml/hl	3	NP
	Monilia, cribado, bacteriosis	150 ml/hl		
Froiteiros de pebida	Moteado	150 ml/hl	3	NP
	Monilia, bacteriosis	100-150 ml/hl		
	Moteado, lepra	150 ml/hl		
Froitos secos	Monilia, bacteriosis	100-150 ml/hl	3	NP
	Moteado	150 ml/hl	3	
	Lepra		1	

ZZ CUPROCOL (continuación)

Cultivo	Axente	Dose (l/ha)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Nogueira	Monilia, bacteriosis	100-150 ml/hl	3	NP
	Moteado, lepra	150 ml/hl		
Oliveira*	Repilo	100-200 ml/hl	4	15
	Tuberculosis	150-200 ml/hl		
Ornamentais leñosas	Roya, hongos endófitos	150 ml/hl	3	NP
Pataca	Mildio, Alternaria	0,5-1,05 l/ha	4	15

* Como máximo aplicaranse 2.1 kg cu/ha y ano

DYNALI

Funxicida preventivo para o control do oídio da vide.

3 % Ciflufenamida + 6 % Difenconazol

DC : N° ES-00001

Cultivo	Axente	Dose	Nº Max Apl.	P.S.
Vide	Oídio, brenner, Black rot	50-65 ml/hl	2	21

GEOXE 50 WG

Tratamento funxicida en pereira e maceira contra estenfiliosis, alternariosis e enfermidades post-colleita, e en vide de mesa e viño contra botrite.

50 % Fludioxonil

WG : N° 25.920

Cultivo	Axente	Dose (g/hl)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Maceira	Estenfiliosis, alternaria, Enfermidades de postcosecha	30	2	3
Pereira	Estenfiliosis, alternaria	30	2	2
Vide de mesa	Botrite	100	2	7
Vide de vinificación	Botrite	100	2	21

ORTIVA

Funxicida para o control de esclerotinia en leituga, fungos en allos, mera da alcachofa, berenxena, cebola, corcubitáceas, amorodo, leituga, pemento e tomate, oídio, fungos e outras enfermidades.

25 % Azoxystrobin

SC N° 22.000

Cultivo	Axente	Dose (ml/ha)	N° Máx. Apl.	P.S.
Allos, cebola, chalote	Alternaria, mildio, podredumbre branca, roya, botrite	80-100	3	14
Ceboliña, ceboliño	Alternaria, mildio, podredumbre branca, roya, botrite	80-100	2	7
Apio	Alternaria, cercospora, oídio, septoria, roya	0,8-1 l/ha	3	14
Rábano, cenoria, chirivía, raíz de perejil y apionabo	Alternaria, cercospora, oídio, septoria, roya	0,8-1 l/ha	3	14
Colinabo	Alternaria, cercospora, oídio, septoria, roya	0,8-1 l/ha	2	14
Berenxena, tomate	Alternaria, cladosporiosis, mildio, oidiopsis	80-100	3	3
Pemento	Alternaria, cladosporiosis, mildio, oidiopsis	80-100	2	3
Caqui	Mancha foliar	50-100	2	NP
Cereais	Roya, septoria, <i>Rinchosporium</i>	0,8-1 l/ha	2	35
Cogombro, pepinillo, melón, sandía y calabacín	Antracnosis, cladosporiosis, didimela, mildio, oídio	75-80	3	3
Endivia	Cercospora, esclerotinia, oídio, mildio	80-100	1	14
Leituga e similares	Cercospora, esclerotinia, oídio, mildio	80-100	2	7
Frambueso	Oídio	100	2	3
Amorodo	Antracnosis	100	3	3
Chícharos, xudías con e sin vaina	Antracnosis, botrite, oídio, micosfarella, mildio, roya	80 - 100	2	14
Leguminosas	Antracnosis, botrite, oídio, micosfarella, mildio, roya			35
Vexetais do genero Brassicas	Alternaria, micosfarella, Mildio, oídio, roya branca	80-100	2	14
Maíz	Tizón do millo, carbón	1 l/ha	2	NP
Nabo	Alternaria	80-100	2	14

ORTIVA (continuación)

Cultivo	Axente	Dose (ml/ha)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Pataca	Alternaria	0,5 l/ha	3	7
	Viruela	3 l/ha en surco	1	
Porro	Cladosporiosis, mildio, roya	80-100	3	21
Remolacha	Cercospora	80-100	3	14

Consultar rexistro: Adormidera, borraja, cardo, colza, espárrago, albahaca, hinojo, lino, mostaza branca, perifollo, salsifies

ORTIVA TOP

Fungicida para uso agrícola en pulverización foliar normal contra un gran número de enfermidades que afectan aos cultivos hortícolas no invernadoiro e ao aire libre.

20 % Azoxistrobin + 12,5 % Difenconazol

SC Nº 25.407

Cultivo	Axente	Dose (l/ha)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Allo, cebola, ceboliña, chalote	Alternaria, Mildio, Roya	1	1	14
Alcachofa	Oidio	1	3	7
Frambueso	Oidio	1	2	7 aire libre 14 invernadoiro
Chícharos con vaina	Oidio	1	2	14 días solo aire libre
Amorodos	Oidio	1	2	3
Judías con vaina	Oidio	1	2	7
Apio	Septoria	1	3	14
Berenxena, Tomate	Oidio, mildio, cladosporiosis, alternaria	1	3	7 aire libre 3 invernadoiro
Pemento	Oidio, mildio, cladosporiosis, alternaria	1	2	3
Brecol, coliflor	Alternaria, mildio	1	2	14
Coles, coles de Bruxelas	Alternaria, mildio	1	2	21
Cucurbitáceas de pel comestible e non comestible	Milidu, cladosporiosis	1	3	3
Porro	Alternaria, roya	1	2	21

ORTIVA TOP (continuación)

Cultivo	Axente	Dose (l/ha)	Nº Max Apl.	P.S.
Leituga, leituga de cordeiro, agrião, barbarea, mostaza chinesa e brotes tenros. Inclúe rúcula só ao aire libre. Non inclúe endive.	Alternaria, mildio y esclerotinia	1	2	14
Cenoria, chirivía, salsifí y rábano rusticano	Alternaria, oidio	1	3	14

REVUS

Fungicida de acción preventiva para o control do mildio.

25 % Mandipropamida

SC Nº 25.186

Cultivo	Axente	Dose (ml/hl)	Nº Máximo Aplicaciones	P.S.
Acelga, chicoria, cóengos, escarola, ruqueta, mostaza chinesa, follas de espinaca, berros de terra, mastuerzo e verdolaga, hortícolas de folla, rúcula	Mildio	400-600	1	7
Herbas aromáticas, perexil	Mildio	400-600	2	7
Leituga	Mildio	400-600	1 Invernadoiro 2 aire libre	7
Cabaciña, melón	Mildio	400-600	4	3
Tomate	Mildio	400-600	4 profesional 3 no profesional	3
Pataca	Mildio	400-600	6	3
Vide	Mildio	400-600	4	21

RIDOMIL GOLD MZ PEPITE

Formulación fungicida sistémico e de contacto contra a mera e outras enfermidades.

3.9% Metalaxyl-M + 64% Mancozeb

WG Nº 24.294

Cultivo	Axente	Dose (ml/hl)	Nº Máx. Apl.	P.S.
Brecol	Mildio	200-250	3	30
Cebola, leituga	Mildio	200-250	3	28
Cogombro	Mildio	200-250	3	14
Pataca	Mildio, alternaria	200-250	3	21
Tomate	Mildio, alternaria, septoriosis	200-250	3	14
Vide	Mildio	200-250	4	NP

SCORE 25 EC

Fungicida de acción sistémica, preventivo e curativo.

25 % Difenconazol

EC N° 18.767

Cultivo	Axente	Dose (ml/hl)	N° Máx. Apl.	P.S.
Albaricoquero	Abolladura, cribado, Monilia, oidio	30	2	7
Alcachofa	Oidio	50-64	3	14
Brecol, repolo	Alternaria	50-64	3	14
Caqui	Mancha purpura	20-45	2	NP
Cerdeira	Monilia	30	2	7
Ameixeira	Monilia, oidio	30	2	7
Cravel	Roya	0,5 l/ha	3	NP
Amorodos	Oidio	20-50	3	3
Chícharos verdes, xudías verdes	Antracnosis, micosfarella	50-64	2	7
Leituga e similares	Alternaria	50-80	2	14
Maceira	Moteado	15	4	14
Péxego, nectarino	Abolladura, cribado, monilia, oidio	20-30	2	7
Amora-Frambueso	Antracnosis, oido, roya	20-50	3	3
Nispero	Moteado	20	4	14
Oliveira	Repilo	60	2	30
Pataca	Alternaria	0,5-0,6 l/ha	2	30
Pereira	Moteado, roya, septoria	20	4	14
Pemento	Alternaria, oidiopsis	50-64	4	7
Cogombro	Oidio	50-64	3	3
Porro	Alternaria	0,5 l/ha	3	21
Roseira	Oidio, Roya	0,5 l/ha	3	NP
Tomate	Alternaria, cladoporiosis, oidiopsis	50-64	3	7
Vide	Black rot, oidio	20-24	4	21
Cenoria	Alternaria	30	3	14

Consultar rexistro: Apio, cardos comestibles, chirivia, dalia, esparrago, fiúncho, remolacha azucreira

SERENVA**NOVO**

Fungicida de acción sistémica, preventivo e curativo.

37,5% Ciprodinil + 25% Fludioxinil

WG : N° 25.878

Cultivo	Axente	Dose (kg/hl)	N° Máx. Apl.	P.S.
Allos, cebola	Botrite, esclerotinia	0,12	1	7
Albaricoqueiro, cerdeira, ameixeira, melocotoeiro, nectarina	Monilia	0,1	1	7
Berenxena, cabaciña, cogombriño, cogombro, pemento, tomate	Botrite, esclerotinia	0,08-0,1	1	3
Espárrago	Botritie, estenfiliose	0,1	1	180
Flor cortada	Botrite, asperxilo	0,1	1	NP
Amorodeira	Botrite, antracnose	0,12	1	2
Chícharo	Antracnose, microsphaera, esclerotinia	0,1	1	14
Herbas aromáticas	Botrite, esclerotinia	0,06	1	7
Fiúncho, tabaco, cenoria	Esclerotinia	0,1	1	7
Feixóns verdes	Antracnose, esclerotinia, botrite	0,1	1	14
Feixón	Antracnose, esclerotinia, botrite			28
Leituga e similares	Botrite, esclerotinia	0,06	1	7
Maceira, marmeleiro, pereira	Monilia, antracnose, cancro, Gloesporium, botrite, mofo azul	0,1	1	3

SWITCH

Fungicida específico contra botrite, monilia, sclerotinia e asperxilo.

37,5 % Ciprodinil+ 25 % Fludioxonil

WG : N° 21.714

Cultivo	Axente	Dose (g/hl)	N° Máximo Aplicaciones	P.S.
Berenxena	Botrite, esclerotinia	60-100	2 aire libre 3 invernadoiro	3
Cebola, ceboliña, Ceboliño	Botrite, esclerotinia	1 kg/ha	1	14
Cucurbitáceas de pel comestible	Botrite, esclerotinia	60-100	1	3
Frambueso	Botrite, foma y mancha purpura	1kg/ha	1	7

SWITCH (continuación)

Cultivo	Axente	Dose (g/hl)	Nº Máximo Aplicaciones	P.S.
Amorodos	Antracnosis y botrite	0,6-1 kg/ha	2 aire libre 3 invernadoiro	1
Froiteiros de óso	Monilia	60-100	1	7
Froiteiros de pebida	Alternaria, antracnosis, botrite, chancro, fusarium, monilia, moteado, penicilium, stenfilium	80-100	1	14
Leituga e similares	Esclerotinia, botrite	0,5-0,6 kg/ha	3	7
Leguminosas	Antracnosis, botrite, esclerotinia	60-100	2	14
Amora-Frambueso	Mancha purpura, botrite, foma	1 kg/ha	1	7
Pemento	Esclerotinia, botrite	60-100	1	3
Tomate	Esclerotinia, botrite	60-100	2 aire libre 3 invernadoiro	3
Vide de viño	Aspergillus, botrite	0,6-1 kg/ha	2	21

Consultar rexistro: Herbas aromáticas, tabaco, vide de mesa

SWITCH ONE**NOVO**

Funxicida de aplicación foliar a base de fludioxonil, con amplo espectro de protección contra diferentes podreñas.

50 % Fludioxonil

WG : N° 25.584

Cultivo	Axente	Dose (kg/ha)	Nº Máximo Aplicaciones	P.S.
Acelga, endivia, espinaca, leituga e similares e beldroega	Botrite e esclerotinia	0,5	2 Aire libre e invernadoiro ¹	7
Cabaciña e cogombro; amoroadeira	Botrite	0,5	2 invernadoiro ¹	3
Chícharos sen vaíña e feixóns verdes con vaíña	Botrite e esclerotinia	0,75	2 Aire libre	1
Maceira e pereira	<i>Penicilium</i> , <i>alternaria</i> e <i>Gloesporium</i>	40-50 g/hl Max: 450 g/ha	2	14
Pemento e tomate	Botrite	0,5	2 invernadoiro ¹	3

¹ (Tradicional y bandejas sin sustrato) y protegido en túnel.

TAEGR0

NOVO

Taegro® é un biofungicida preventivo de amplo espectro de orixe natural, a base de *Bacillus amyloliquefaciens*, cepa FZB24 (13 % WP), que estimula os mecanismos de defensa naturais da planta.

30 g/kg *Bacillus amyloliquefaciens* (cepa FZB24)

WG N° ES-00878

Cultivo	Axente	Dose (kg/ha)	N° Máx. Apl.	P.S.
Berenxena, pemento e tomate	Mildio	0,185 - 0,37	10 aire libre	1
	Mildio, oídio e alternaria		12 invernadoiro	
Cabaciña, melón, cogombro e sandía	oídio	0,185 - 0,37	12 invernadoiro	1
Amorodeira	Botrite	0,185 - 0,37	12 invernadoiro	1
Leituga	Mildio	0,185 - 0,37	12 invernadoiro	1
	Mildio e esclerotinia		10 aire libre	
Vide	Podremia gris e oídio	0,185 - 0,37	12 invernadoiro	1

THIOVIT JET

Funxicida a base de xofre en microesferas, con acción por contacto e vapores, contra oídio, ácaros, eriofidos e fumaxina.

80 % Xofre

WG microgránulos mollables N° 12.901

Cultivo	Axente	Dose (g/hl)	N° Máx. Apl.	P.S.
Chicoria, cereais, endibia, escarola, leituga, lúpulo, remolacha azucreira	Oidio	20-50	2	NP
Aveleira, ornamentais	Oidio	20-50	3	NP
Amorodo	Oidio	20-50	4	NP
Berenxena, brécol, coles de bruxelas, coliflor, cucurbitáceas, pemento, repolo, tomate, vide	Oidio, araña roxa, eriofidos	20-50	4	NP
Froiteiros de óso, froiteiros de pebida, froiteiros tropicais	Oidio, araña roxa, eriofidos	20-50	3	NP
Oliveira	Negrilla	20-50	4	NP

TOPAS 200 EW

Fungicida sistémico con excelente actividade contra oídio e oidiopsis.

20 % Penconazol

EW N° 21.291

Cultivo	Axente	Dose (ml/hl)	N° Máx. Apl.	P.S.
Albaricoquero	Oidio	25	2	14
Pemento	Oidiopsis	15-20	2	3
Calabacin, cabaza, amorodo, melón, cogombro, tomate	Oidio	15-20	2	3
Froiteiros de pebida	Oidio	15-20	3	14
Péxego, nectarino	Oidio	25	2	14
Sandía	Oidio	25	2	3
Víde	Oidio	15	3	14

HERBICIDAS

Nota (xeral para todos os herbicidas) N° aplicacións: unha máxima por campaña. Prazo de seguridade: Non Procede.

Antes de utilizar calquera produto ler atentamente a etiqueta do mesmo.

ARCADE

Herbicida en forma de concentrado emulsionable para o control de malas herbas anuais (monocotiledóneas e dicotiledóneas) no cultivo da pataca. Recoméndase a súa aplicación durante a preemerxencia do cultivo.

80 % p/v Prosulfocarb + 8% p/v Metribuzina

EC N° 25.929

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Pataca	Malas herbas anuais gramíneas e de folla ancha	4-5 l/ha	200-400 l/ha

AUROS

Herbicida de pre e postemerxencia contra herbas anuais de folla estreita e ancha.

80 % Prosulfocarb

EC N° 18.087

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Cebada e trigo de inverno	Malas herbas anuais	3-5 l/ha	100-400 l/ha
Chícharos para grano, judías para grano, patata	Malas herbas anuais	3-5 l/ha	100-400 l/ha

AXIAL PRO

Herbicida de postemerxencia de alta eficacia, contra avea, xoio e outras gramíneas.

6 % Pinoxaden

EC N° ES-00015

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Cebada, centeo, trigo, triticale	Gramíneas	0,5-1 l/ha	100-400 l/ha
Trigo duro	Gramíneas	0,5-0,75 l/ha	100-400 l/ha

BANVEL D

Herbicida de postemerxencia para o control de malas herbas anuais e algunhas perennes de folia ancha no cultivo de millo e trigo.

48% p/v Dicamba (sal dimetilamina)

SL N° 11.533

Cultivo	Axente / Momento	Dose	Volumen Apl.
Millo (incluíndo millo doce)	En postemerxencia, cando o cultivo teña de 2 a 8 follas	300-600 cc/ha	200-500 l/ha
Trigo	En postemerxencia, antes de que o segundo nó sexa perceptible, a uns 2 cm do primeiro nó	250 cc/ha	200-400 l/ha

CALLISTO 100 SC

Herbicida para o cultivo do millo, entre outros, contra a xunca e outras herbas cando estas son noviñas.

10% Mesotrione

SC N° 25.810

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.	P.S.
Millo	Malas herbas	0,75-1,5 l/ha	200 l/ha	60
Millo doce	Malas herbas	0,75 l/ha	200 l/ha	42

Consultar rexistro: Adormidera, cana de azucre, colza, liño

CALLISTO PLUS

Herbicida para o cultivo do millo, contra a xunca e outras herbas en pre e postemerxencia.

5% Mesotrione+ 12% Dicamba

SC N° ES-00205

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.	P.S.
Millo	Malas herbas de hoja ancha	2 l/ha	80-400 l/ha	60 grano 90 forraje

*No caso dalgunhas malas herbas de nacemento graduado (*Abutilon theophrasti*, *Cenopodium album*, *Amaranthus retroflexus*), é aconsellable fraccionar a distribución do produto en dúas aplicacións: 1ª a unha Dose de 1,3 l / ha (2 a 6 follas do Millo), seguido dunha 2ª aplicación a unha Dose de 0,7 l / ha (8 a 9 follas do Millo).

CAMIX

Herbicida de pre e postemerxencia precoz contra herbas de folla estreita e ancha no cultivo do millo. CAMIX leva na súa composición unha substancia protectora que impide producir fitotoxicidade ao cultivo (Benoxacor).

40% S-Metolacloro + 4% Mesiotrione

SE N° 24.063

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Millo	Malas herbas anuais	3-3,75 l/ha	220-400 l/ha

CASPER

Herbicida en forma de gránulo dispersable, cun amplo espectro de control sobre malas herbas dicotiledóneas, anuais e perennes non cultivo do millo.

50% Dicamba (sal sódico) + 5% Proslufuron

WG N° 25.411

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Millo	Dicotiledoneas	0,3-0,4 kg/ha	50*-400 l/ha

*En determinados casos pode descender a 80 l/ha.

CINDER

NOVO

Herbicida preemerxente das malas herbas e selectivo en múltiples cultivos.

40% p/v Pendimetalina

SC N° 25.551

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Allo, millo, paíno* e sorgo*	Malas herbas anuais	3-5 l/ha Preemerxencia ou postemerxencia temperá (1-3 follas)	200-600 l/ha
Alcachofa, apio, brócoli, cebola de transplante, coliflor, repolo, coles de Bruxelas*, porro* e ceboliño*		2,5-4 l/ha Pretransplante	200-600 l/ha
Algodoeiro, chícharos, feixóns verdes para gran, chícharos de raposo (inclúe chícharos de raposo verdes)*, garavanzos (inclúe garavanzos verdes)*, chícharos verdes (chícharos secos e chícharos con vaiña)*, fabas para gran*, fabas verdes (con e sen vaiña)*, feixóns verdes*, lentellas (inclúe lentellas verdes)*, leguminosas forraxeiras (ervellaca, ervella brava, veza, faba forraxeira, trevo, soia, chícharo, chícharo de raposo, pedrelo, esparceta e zulla)*		3-5 l/ha Presementeira ou preemerxencia	200-600 l/ha

CINDER (continuación)**NOVO**

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Cebola de semente directa, chalota*, colza* e cártamo*	Malas herbas anuais	2,5-4 l/ha Preemerxencia ou postemerxencia temperá (1-3 follas)	200-600 l/ha
Cítricos, froiteiras de carabuña, froiteiras de pebida, amendoeira*, abeieira*, castiñeiro*, nogueira*, noz pacana*, piñeiro*, pistacho*, froiteiras subtropicais/tropicais (anacardio, coco e macadamia)*, outras froiteiras de folia caduca (noz do Brasil)* e caqui*		3-5 l/ha Prefloración	200-600 l/ha
Amorodeira		3-5 l/ha Pretransplante ou postransplante ao final da parada invernal	200-600 l/ha
Pemento		3-5 l/ha Pretransplante	200-600 l/ha
Tomate e berexena*		2,5-4 l/ha Pretransplante ou postransplante entre liñas	200-600 l/ha
Trigo, cebada, pataca e pataca doce*		3 - 5 l/ha Preemerxencia	200-600 l/ha
Vide		3 - 5 l/ha Final do letargo	200-600 l/ha

Consultar o rexistro: Soia, xirasol, tabaco

* Usos menores autorizados.

DUAL GOLD

Herbicida activo contra gramíneas anuais: Echinochloa, Digitaria, Setaria, Lolium, e outras. A xunca é moderadamente sensible.

96 % S-Metolacloro

EC N° 22.126

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Xirasol, Millo	Gramíneas anuais	0,5-1,6 l/ha	150 - 600 l/ha
Pataca		0,5-1,5 l/ha	150 - 600 l/ha
Tomate		1-1,3 l/ha	150 - 600 l/ha

Consultar rexistro: Algodonero, remolacha azucreira e tabaco.

ELUMIS

É un herbicida formulado como dispersión oleosa, para o control en postemerxencia de malas herbas presentes no cultivo do millo.

3 % Nicosulfuron + 7,5 % Mesotriona

OD N° 25.423

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Millo	Malas herbas anuais	1-2 l/ha	300-500 l/ha

LUMAX

Herbicida formulado como unha suspoemulsión para o control en preemerxencia das malas herbas do millo. A base de 3 ingredientes activos con modos de acción diferentes e complementarios.

18,75 % Terbutilazina + 3,75 % Mesotrione
+ 31,25 % S-metolacoloro

SE N° ES-00102

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Millo	Malas herbas monocotiledóneas e dicotiledóneas	3-4 l/ha	300-400 l/ha

MISTRAL PLUS

NOVO

Mistral Plus é un herbicida de postemerxencia para o control de folia estreita no millo con efecto complementario sobre dicotiledóneas. Os seus dous modos de acción diferentes confirenlle un forte carácter fronte á prevención de resistencias. Realizarase unha aplicación cada dous anos.

Nicosulfuron 5% + Dicamba 22% (c. sal sódico)

OD N° ES-00596

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Millo	Malas herbas monocotiledóneas e dicotiledóneas	3-4 l/ha	300-400 l/ha

NIRO

NOVO

Herbicida de contacto para postemerxencia.

50 g/l (sal isopropilamina) Glifosato + 40 g/l Diflufenican

SC N° 25.831

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Cítricos (laranxeira, mandarineira, clementina, limoeiro, bergamoteira), maceira, pereira, caqui*, froiteiras de carabuña (melocotoeiro, albaricoqueiro, nectarina, ameixeira, cerdeira), froiteiras de casca (amendoeira, abeleira, nogueira, pistacho), alfarrobeira, vide de mesa, vide de vinificación	Malas herbas anuais	3,0-4,0 l/ha (todo o terreo) 4,0-6,0 l/ha (bandas) (sen superar 3,0 l/ha no total da superficie)	100-400 l/ha

NIRO (continuación)**NOVO**

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Oliveiras (oliva de mesa)	Malas herbas anuais	3,0-4,0 l/ha (todo o terreo) 4,5-6,0 l/ha (bandas) (sen superar 4,0 l/ha no total da superficie)	100-400 l/ha
Áreas non cultivadas		4 l/ha	100-400 l/ha

NISSHIN**NOVO**

Herbicida de postemerxencia no millo contra *Sorghum halapense* e malas herbas anuais en postemerxencia precoz. Ten efecto complementario contra *Cyperus sp.*

% p/v Nicosulfuron

SC N° 19.414

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Millo gran e forraxeiro	Malas herbas anuais	1-1,25 l/ha Postemerxencia precoz	300-400 l/ha
	<i>Sorghum halepensis</i>	1-1,5 l/ha Postemerxencia	

PRIMEXTRA LIQUIDO GOLD SE

Herbicida a base dunha adecuada combinación de dúas substancias activas que permiten combater as gramíneas e dicotiledóneas anuais que invaden normalmente o cultivo do millo de consumo ou de forraxe.

31,25 % S-Metolaclo-ro + 18,75 % Terbutilazina

SE N° ES-00768

Cultivo	Axente	Momento de aplicación	Dose	Volumen Apl.
Xirasol	Malas herbas anuais	Pre-emergencia	4 l/ha	200-300 l/ha
Millo		Pre-emergencia	4-4,5 l/ha	200-300 l/ha
		Post-emergencia	3,5 l/ha	300 l/ha

SCAPEL**NOVO**

Herbicida para o control temperán de malas herbas anuais.

400 % Clortoluron + 25% Diflufenican

SC N° 24.004

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Cebada de ciclo longo, trigo brando	Malas herbas anuais	1,75-2,5 l/ha Preemerxencia ou postemerxencia a partir do estado de 3 follas	200-400 l/ha
Trigo duro		2 l/ha Preemerxencia ou postemerxencia a partir do estado de 3 follas	

TERAFIT

Herbicida residual e de contacto para o control de malas herbas tanto gramíneas como dicotiledóneas e ciperáceas, en cultivos de oliveiras, viña e cítricos.

25% Flazasulfuron

WG N° 21.990

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Cítricos, oliveira	Ciperaceas, dicotiledoneas, gramíneas	60-200 g/ha	200-400 l/ha
Vide	Ciperaceas, dicotiledoneas, gramíneas	100-200 g/ha	200-400 l/ha

TOUCHDOWN PREMIUM

Herbicida sistémico, non selectivo de postemerxencia, contra todo tipo de herbas, incluídas as perennes e malezas leñosas, cun gran ámbito de aplicación.

36 % Glisofato (sal amónico)

SL N° 25.428

Cultivo	Axente	Dose	Volumen Apl.
Algodón	Desecante	3-7,5 l/ha	100-400 litros de caldo si se utiliza tractor y 100-200 l/ha de caldo si se aplica de forma manual
praderías, herbáceas extensivas e intensivas	Malezas leñosas	5-7,5 l/ha	
Cultivos leñosos	Anuais	2-5 l/ha	
	Anuais	2-5 l/ha	
Contornos de oliveira	Perennes	5-7,5 l/ha	
	Anuais	3 l/ha realmente tratada	
Forestais e arbustos non froiteiros	Malas herbas	3-7,5 l/ha	
Redes viarias e de servizo (camiños, cercas e lindeiros, marxes de canles e de cultivos, canles de rego etc.)	Malas herbas	3-7,5 l/ha	
Áreas non cultivadas (recinto industriais)	Malas herbas	3-7,5 l/ha	

ZETROLA 100 EC

Un herbicida baseado na acción graminicida do ingrediente activo Propaquizafop, selectivo para cultivos de folla ancha.

10% Propaquizafop

EC N° 19.140

Cultivo	Axente	Dose l/ha	Vol. l/ha	Modo de emprego
Froiteiros de pebida, Nectarino, melocotonero, albaricoquero, allos, cebola, berenxena, brócoli, cabaza, chalote, chícharo de raposo, garavanzo, lentellas melón, sandía, tomate, remolacha azucreira, remolacha forraxeira, repolo, coliflor, tabaco, ornamentais herbáceas, ornamentais leñosas, viveiros, vide de mesa, vide de vinificación	Avena loca y Lolium	0,5-1,0	200-400	1 aplicación
	Resto Gramíneas anuais	0,5-1,5		
	Gramíneas perennes	1,5-2,0		1 aplicación por campaña
	Rebrotos de cereales	0,5-1,0		
Alfalfa, veza, leguminosas forraxeiras (yeros, faba seca, veza vellosa, almorta (perico ou moa), esparceta, alhova e zulla)	Avena loca y lolium	0,5-1,0	200-400	1 aplicación por campaña desde o inicio dos brotes ata unha altura de 20 cm aprox
	Resto gramíneas anuais	0,5-1,5		
	Gramíneas perennes	1,5		
	Rebrotos de cereales	0,5-1,0		
Cítricos, oliveira, cerdeira, ameixeira, almendro, avellano, castiñeiro, nogueira, piñeiro piñonero, pistacho	Avena loca y lolium	0,5-1,0	200-400	Aplicar en prefloración
	Resto gramíneas anuais	0,5-1,5		
	Gramíneas perennes	1,5-2,0		Aplicar en prefloración. 1 aplicación por campaña
	Rebrotos de cereales	0,5-1,0		
Colza, chícharos para gran, chícharos verdes, xudías para gran, xudías verdes, garavanzo verde, tirabeque (chícharo con vaina) e faba gran seca	Avena loca y Lolium	0,5-1,0	200-400	1 aplicación por campaña en rebrotos de cereais ¹
	Resto gramíneas anuais	0,5-1,5		
	Gramíneas perennes	1,5-2,0		
	Rebrotos de cereais	0,5-1,0		

¹ Contra avea tola e Lolium aplicar unha dose de 0,5-1 l/ha, contra o resto de gramíneas anuais entre 0,5-1,5 l/ha, e en gramíneas perennes entre 1,5-2 l/ha. Deixar 4 semanas entre a aplicación e o seguinte.

PRODUTOS VARIOS

ABOFOL

24 % Nitróxeno (N) total baixo varias formas + 16 % Fósforo (P₂O₅) soluble + 12 % Potasio(K₂O) soluble. 0,02 % Boro (B) e 0,04 % Zinc (Zn) + quelados por EDTA-Na₂. Sólido cristalino

Fertilizante foliar que estimula e regula a vexetación das plantas, diminúe os problemas de carencias e mellora a calidade das colleitas. Axuda a recuperar os cultivos nos accidentes climáticos. Autorizado para todos os cultivos.

DOSE: 100-300 g/hl. Tamén pode aplicárselle á terra para ser tomado polas raíces dos cultivos.

ISABIÓN

Complexo de aminoácidos. Líquido soluble.

Nutriente orgánico bioestimulante da vexetación das plantas en todo tipo de cultivos. Aplicar na fase de crecemento das plantas, especialmente indicado en cultivos cativos ou afectados por accidentes climatolóxicos, fitotoxicidades etc.

DOSE: 200-300 cc/100 l de auga (2-3 l/ha). Despois de xeadas, e en cultivos afectados, aumentar a dose a 400 cc/100 l de auga (4 l/ha).

STIMUFOL K

11 % Nitróxeno (N) total baixo varias formas + 5 % Fósforo (P₂O₅) soluble + 38 % Potasio(K₂O) soluble. 0,02 % Boro (B) e 0,04 % Zinc (Zn) + 2% Óxido de magnesio (Mg O) + Cu y MN quelados por EDTA-Na². Sólido cristalino

Nutriente especial complexo (NPK) de alto contido en Potasio, con Oligoelementos quelados. Especialmente indicado durante a etapa de engorde e maduración do froito. Aplicable en calquera cultivo.

DOSE: 250-500 g/hl o 2-4 kg/ha. STIMUFOL K tamén pode aplicarse a través da auga de rega, grazas ao seu alto grao de solubilidade (99,6%).

KLERAT BLOCK XT

NOVO

Brodifacoum 0,0025% p/p + Sustancia de sabor amargo 0,001% p/p (0,01 g/kg).

Bloques de parafina de color azul 20 g.

Inscrito o Rexistro Oficial de Biocidas da Dirección Xeral de Saúde Pública, Calidade e Innovación co nº ES/BB(MR)-2019-14-00620.

Raticida moi activo por inxestión contra ratas e ratos no interior e ao redor das edificación.

Aplicacións e usos autorizados:

Ratos: Interior de edificios: en portacebos Aplicar 20-40 g de KLERAT BLOCK XT por portacebo, é dicir 1-2 cebos (bloques parafinados) de 20 g. Se se necesita máis dun punto de cebo, a distancia entre portacebos deberá ser de 2 metros para infestación alta e 5 metros para infestación baixa.

Ratas: Portacebos cun máximo de 100-200 g de produto por punto de cebo. Se se necesita máis dun punto de cebo, a distancia entre portacebos deberá de ser de 5 metros para infestación alta e 10 metros para infestación baixa.

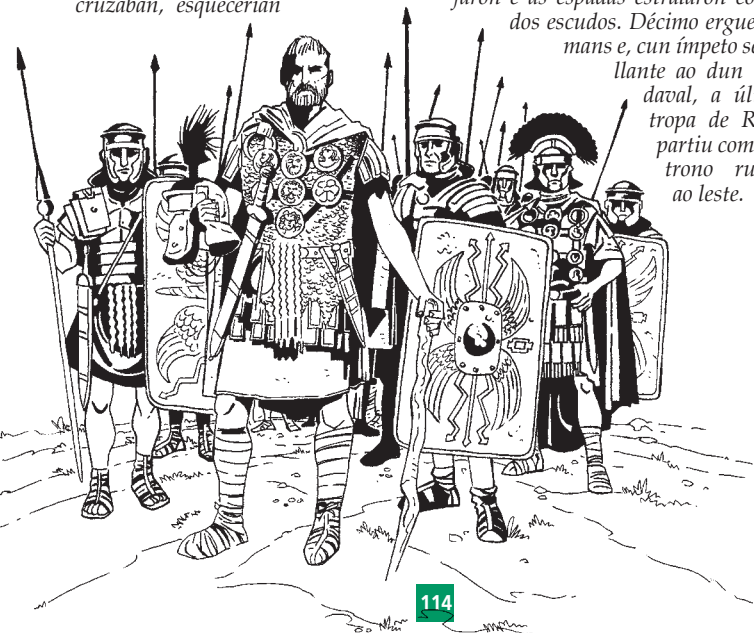
O RIO DO ESQUECIMENTO

Cando Décimo Xunio Bruto colleu o testemuño das tropas romanas logo da morte de Quinto Servilio Cepión, xurouse que non deixaría ningún recuncho de Hispania sen conquistar. Derrotou os lusitanos e fortificou os asentamentos para, desde alí, principiar a conquista do territorio galaico. Mais o ascenso non foi doado. As continuas escaramuzas dos seus poboadores, áxiles coma feras, facían tan penoso o avance, que entre as decimadas tropas romanas comezou a rumorearse que esa terra estaba protexida polos deuses. E, ao chegar ao río Limia, a tropa negouse a avanzar. Dicían que era o río do esquecemento e que se o cruzaban, esquecerían

a súa identidade, os seus deuses e a súa patria. Décimo, nun arrouto de furia, termou do estandarte, cruzou o río e chamou un a un e polo seu nome os soldados para convencelos de que ninguén esquecería nada e comiñounos a proseguiren a campaña.

Cando, días despois, atravesaron o río Minius e acadaron a costa, os romanos viron, abraiados, como o Sol se deitaba no océano, máis aló do cabo do mundo. Daquela, Décimo entendeu por que os galaicos pelexaban polas súas terras dese modo tan feroz: era o pobo elixido para defender o lugar de descanso do Sol.

Soaron as trompetas, os cabalos piafaron e as espadas estralaron contra dos escudos. Décimo ergueu as mans e, cun ímpeto semellante ao dun vendaval, a última tropa de Roma partiu coma un trono rumbo ao leste.

No curuto máis alto e penedoso da Serra de Gomariz vivía a Raíña Loba. Desde a atalaia de seu castelo rochoso deleitábase coas incontables penurias e miserias que padecían os seus súbditos para poderen pagar as gabelas e trabucos que ela lles exixía. Baixo o sol da peor canícula ou baixo borrascas salvaxes cargadas de choiva, os desgraciados soportaban aquelas intemperies malas e ningún alivio lles reportou ás súas miserias, ningunha compaixón sentiu cara a esas vidas escravas. Só os menos afectados, os máis fortes, lles ofrecían consolo e coidados aos que máis sufrían e desesperaban.

Malia que a indignación e a dor eran insoportables, entre a veciñanza de Cuqueixos e Pixeirós non soaron as trompetas, nin bateron os tambores. No seu canto, un murmuro comezou

a facerse sólido e había que adoptar as precaucións máis minuciosas para levar a cabo o plan trazado.

E así o fixeron: logo de cruzaren a porta da atalaia, dous campesiños que lle levaban as cotas á raíña aproveitaron que se apoiaba na alta muralla a amosarlles a inmensidade e riqueza do seu reino, para lanzarse sobre ela e empurrala ao abismo.

Ceibos xa de toda ira e escravitude, os seus corazóns pareceron aledarse, e o aire, fresco e fragrante, tróuxolles lembranzas dunha felicidade embazada. Neses novos tempos, emprenderon unha nova vida e animábanse mutuamente ao son da alegre copla:

“Matastes a Raíña Loba
Cuqueixos e Pixeirós.
Matastes a Raíña Loba,
Fidalgos quedastes vós”

PROVINCIA DA CORUÑA

A Baña	528	Cerceda	639	Mugardos	548
A Coruña	444	Cerdido	509	Muros	335
Abegondo	436	Cesuras	436	Muxía	424
Ames	639	Coiros	436	Narón	509
Aranga	436	Corcubión	424	Neda	509
Ares	548	Coristanco	524	Negreira	528
Arzúa	536	Culleredo	444	Noia	420
As Pontes	548	Dodro	420	Oleiros	444
Ateixo	444	Dumbria	424	Ordes	639
Bergondo	436	Enfesta	639	Oroso	639
Betanzos	436	Ferrol	509	Ortigueira	444
Boimorto	536	Fisterra	424	Outes	396
Boiro	484	Frades	636	Oza dos Ríos	436
Boqueixón	639	Irixoa	436	Paderne	436
Brión	500	Laracha	524	Padrón	420
Cabana	524	Laxe	524	Pino	536
Camariñas	424	Lousame	420	Pobra do	
Cambre	444	Malpica	524	Caramiñal	484
Capela	548	Mañón	548	Ponteceso	524
Carballo	524	Mazaricos	424	Pontedeume	548
Cariño	444	Melide	536	Porto do Son	480
Carnota	400	Mesía	603	Rianxo	484
Carral	444	Miño	548	Ribeira	484
Cedeira	509	Moeche	509	Roís	424
Cee	436	Monfero	548	Sada	436

PROVINCIA DA CORUÑA

Sadurniño	509	Teo	639	Vedra	639
Santiago	639	Toques	536	Vilamaior	548
Santiso	536	Tordoia	639	Vilasantar	536
Sobrado	536	Touro	536	Vimianzo	424
Somoza	509	Trazo	640	Zas	424
Sta. Comba	528	Val do Dubra	640		
Teixeiro	536	Valdoviño	509		

Outras Medidas:

En Rianxo úsase a **Cunca** que son 35 m². O ferrado ten 12 Cuncas.

En Boiro úsase **Cuartillo** que son 22,33 m².

En Rois úsase **Cuartillo** que son 17,50 m².

Na Pobra do Caramiñal úsase a **Cunca** que son 40 m².

PROVINCIA DA LUGO

A Fonsagrada	507	Friol	436	Pantón	489
A Pastoriza	504	Guntín	436	Paradela	559
A Pobra de Brollón	465	Láncara	629	Páramo	559
A Pontenova	504	Lourenzá	638	Pedrafita	578
Abadín	504	Lugo	436	Pol	496
Alfoz	714	Meira	514	Portomarín	671
Antas de Ulla	604	Mondoñedo	612	Quiroga	465
As Nogais	621	Monforte	489	Rábade	436
Baleira	714	Monterroso	604	Ribadeo	612
Barreiros	714	Muras	548	Ribas do Sil	465
Becerreá	578	Navia de Suarna	650	Ribeira de Piquín	514
Begonte	525	Negueira de		Riotorto	504
Bóveda	489	Muñiz	507	Samos	559
Carballedo	629	Neira de Xusa	610	Sarria	629
Castro de Rei	629	O Corgo	436	Sober	484
Castroverde	496	O Incio	559	Taboada	604
Cervantes	553	O Saviñao	559	Trabada	638
Cervo	725	O Valadouro	714	Triacastela	430
Chantada	629	O Vicedo	548	Vilalba	546
Cospeito	525	Ouro	548	Viveiro	548
Courel (Folgoos)	436	Outeiro de Rei	436	Xermade	525
Foz	714	Palas de Rei	604	Xove	725

Outras Medidas:

En Riotorto: **Fanega** igual a 4 Ferrados, **Ferrado** igual a 2 Tegos, **Tego** igual a 4 Cuartillos.

PROVINCIA DE PONTEVEDRA

A Caniza	437	Gondomar	541	Pontevedra	629
A Estrada	629	Lalin	536	Portas	629
A Lama	217	Marín	472 ou 504	Redondela	69
Agolada	536	Meaño	629	Ribadumia	629
Arbo	437	Meis	629	Rodeiro	536
As Neves	629	Moaña	472	Salvaterra	437
Baiona	539	Mondariz	432	Sanxenxo	629
Bueu	472	Moraña	648	Silleda	536
Caldas de Reis	672	Mos	497	Soutomaior	64
Cambados	629	Nigrán	541	Tomiño	629
Campolameiro	629	O Covelo	264	Tui	497
Cangas	472	O Grove	629	Valga	629
Catoira	629	O Porriño	497	Vigo	541
Cerdedo	528	Oia	402	Vila de Cruces	536
Crecente	437	Pazos de Borbén	74	Vilaboa	629
Cuntis	629	Poio	629	Vilagarcía	545
Dozón	536	Pontearreas	437	Vilanova	
Forcarei	500	Pontecaldeas	629	de Arousa	672
Fornelos de Montes	74	Pontecesures	420	Vilaxoán	603
		Pontesampaio	629		

Outras Medidas:

No Morrazo e ría de Vigo úsase moito a **Vara**, que vale no Morrazo 7,37 m², e en Vigo 4,57 m².

En Pontevedra, Caldas e Cambados úsase a **Cunca**, a doceava parte do **Ferrado** que vale 52,40 m². En Godos e Saíar 56 m². O **Ferrado** 12 veces a **Cunca**.

Na Estrada e Lalin úsase o **Cuartillo**, que vale na Estrada 26 m² e en Lalin 22,34 m².

En Pontecesures a **Cunca** ten 35 m².

Estadal: 12 pés = 336 cm.

PROVINCIA DE OURENSE

O **ferrado** vale: 629 m²

Outras Medidas:

Nas terras adicadas a viñedo, a **Cavadura** vale 437 m² ou 435 m², segundo as zonas.

O **Xornal** son 124 m². En lugares con pendente da Ribeira Sacra, unha "**cavadura**" ou "**home de cava**", equivale a 100 cepas ben desenvolvidas.

- Nas terras adicadas a outros cultivos, a **Tega** vale 388 m², a **Fanega** 4.141 m².
 - Na Porquelra, a **Tega** son 906 m² o **Copelo**, 21 m².
 - Para medidas do cereal, unha **Tega** equivale a 14 quilos de centeo, e unha **Fanega** son cinco **Tegas**.
 - O **Copelo**, en Celanova e A Bola, son 20 m².
 - En Valdeorras a **Maquía** son 120 m²; en Verín son 22,22 m².
- Para medir capacidades en distintas zonas de Ourense, empréganse as seguintes medidas:
- **Ola**: equivale a 16 litros ou 16,5 litros, segundo as zonas.
 - **Moio**: equivale a 8 olas (128 ou 132 litros).
 - **Cabazo**: son 20 litros.
 - **Cuartá e Media Cuarta**: son 20 e 101 litros respectivamente.
 - **Cántara**: son 16 litros. O **Canado** son dúas Cántaras (32 litros).

La práctica dun programa de control de roedores, levado a cabo dentro do programa xeral de bioseguridade dunha unidade de cría de animais, é unha das accións máis importantes que se deben realizar para a prevención de enfermidades, a redución da tensión animal e a preservación da infraestrutura das explotacións.

Os roedores actúan como portadores crónicos asintomáticos de ata 35 enfermidades transmitidas por animais. Entre os axentes destas zoonoses atópanse virus, bacterias (como *Rickettsia*), fungos, protozoos e parasitos. O impacto da súa presenza está relacionado coa susceptibilidade da unidade de cría de animais a varias enfermidades de relevancia económica e sanitaria.

Syngenta lanzou ao mercado o novo rodenticida **Klerat Block XT**, a base de Brodifacoum, con rexistro para uso doméstico e, por tanto, permitindo tamén en explotacións agrarias e gandeiras. Polas novas normativas de seguridade neste tipo de produtos, para que un rodenticida sexa autorizado para uso doméstico debe ter menos de 30 ppm da materia activa e **Klerat Block XT** ten só 25 ppm por cada cebo de 20 gramos.

Todo o cebo está recuberto, ademais, por unha capa de parafina para que permaneza estable durante moito tempo, aumentando a súa durabilidade. Este recubrimento tamén consegue que sexa un cebo cunha alta

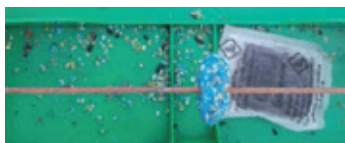

resistencia á humidade e á calor. O produto preséntase en caixas con cebos de 20 gramos, parafinados e deseñados en forma de hexágono cun buraco no centro para poñelo facilmente nos petiscos das caixas portacebo.

O primeiro que hai que destacar de **Klerat Block XT** é que a súa materia activa é o rodenticida máis eficaz e potente do mercado, Brodifacoum, que ademais non presenta ningún tipo de resistencias a nivel global, o que lle permite tamén ser eficaz para controlar as resistencias fronte aos rodenticidas anticoagulantes de primeira e segunda xeración. A esta potente materia activa hai que sumarlle a súa composición de alta calidade, que inclúe os alimentos (fariñas, grans e aditivos) e os aromas que máis lles gustan aos roedores, o que lle confire unha alta palatabilidade.

Caixa portacebo co bloque de Klerat

Final do ensaio mostrando o consumo

Nun ensaio feito en España, comparáronse os bloques de **Klerat Block XT** cun formulado en pasta fresca, que adoitan ser moi atractivos para os roedores. Como se pode constatar nas imaxes seguintes, o cebo de **Klerat Block XT** foi bastante atractivo para os ratos, cun consumo elevado do bloque, e non tocaron na pasta fresca.

Como en todos os rodenticidas de Syngenta, o produto ten un forte sabor amargo para evitar a inxestión accidental por parte de nenos.

Ademais todos os rodenticidas deben, de forma obrigatoria, ser utilizados en caixas portacebos que se poidan pechar, debidamente identificados, de maneira que queden protexidos das condicións atmosféricas, de seren inxeridos por outros organismos e da súa dispersión no medio ambiente.

Pero **Klerat Block XT** non só é un cebo fácil de usar, durable, resistente e cunha alta palatabilidade, senón que demostrou unha eficacia total. Nos ensaios realizados en granxas de vacas e galiñas, con poboacións estimadas de 70 ratas e 45 ratos respectivamente, e que presentaban abundantes restos de forraxes e pensos, os resultados foron claros: en ratas, cunha dose adecuada de produto, conseguiuase o 100 % de mortalidade en 14 días, e en ratos, a menor dose, tan só en 12 días conseguiuase ese 100 % de mortalidade.

A gráfica seguinte resume o ensaio na explotación de gando vacún. A primeira barra representa o consumo de cebo antes do ensaio; a segunda barra o consumo durante os 14 días do ensaio; e a terceira barra o consumo despois dos 14 días, onde se aprecia un consumo 0, sinal de que non hai máis presenza de ratas.

Consumo diario de cebo nunha granxa de vacas (en gramos)

Antes do ensaio	1384 g
Durante o ensaio (14 días)	460 g
Despois do ensaio	0 g

En definitiva, **Klerat Block XT** é un rodenticida moi eficaz a baixas doses, de alta calidade e durabilidade, resistente á humidade e ao calor, moi fácil de usar e que se pode utilizar tanto en edificios, casas, adegas, explotacións agrícolas e gandeiras, garaxes, xardíns etc., con total confianza.

O herbicida cheo de tecnoloxía

System 4
TECHNOLOGY

 Touchdown Premium[®]

syngenta.

Herbicida non selectivo de postemerxencia,
de potente efecto sistémico que controla
todas as malas herbas anuais e perennes,
mesmo as máis difíciles

Enderezos dos nosos colaboradores

PARA GALICIA - ASTURIAS

AGROVAL S.L.

(Pontevedra - Centro/Sur)
administracion@agrovalsl.com

As Gándaras de Prado s/n
(Fronte Campo de Fútbol de Budiño)
36475 - **O PORRIÑO** - Budiño
Telf. e Fax: 986 346765 - 986 346766

(Ourense - Oeste)

R/ Reza nº 12 (Galerías Roma)
32003 - **OURENSE**
Telf: 988 983777

ALMACENES ROYAL S.L.

(A Coruña - Norte)
agricultura@almacenesroyal.com

R/ Fraga Iribarne nº 48
15300 - **BETANZOS**
Telf.: 981 772714
Móbil: 689 248630

ASAGRO, SERVICIOS AGRÍCOLAS, S.L.

(Asturias - Oriental / Cantabria)
asagro@asagro.org

Polígono Silvota, parcela R 45
33192 - **LLANERA** (Asturias)
Telf.: 985 265898 Fax:985 250764
Móbil: 608 473131

**CAMPONOVO PROTECCIÓN
DE CULTIVOS S.L.**

(Pontevedra - Norte / Coruña - Sur)
p.cultivos@camponovo.es

Parque Empresarial A Sionlla
Rua da Comunidade Valenciana, 13
15707 **SANTIAGO DE COMPOSTELA**
Móbil: 606 990539

FITOAGRARIA S.L.

(Ourense - A Limia / Monterrei)
fitoagrarial@gmail.com

R/ Dous de Maio nº 57
32630 - **XINZO DE LIMIA**
Móbil: 663 840651

HORTA LEMOS

(Lugo - Centro / Sur)
hortalemoss@gmail.com

Ctra. N-540 - Km 4,6
27210 - **SANTA EULALIA DE ESPERANTE**
Móbil: 600 078779

XARDINAGRO S.L.

(Lugo - Norte / Asturias - Occidental)
xardinagro@camponovo.es

R/ Linares Rivas nº 4
27760 - **VILANOVA DE LOURENZÁ**
Móbil: 606 990537

Enderezos de SYNGENTA ESPAÑA S.A.U.:

No **PORRIÑO**: A Relva s/n 36400 - O **PORRIÑO** (Pontevedra) Telf.: 986 330300 - 986 331004 Fax: 986 335855
En **MADRID**: C/ Ribera del Loira nº 8-10, 3ª Planta; 28042 MADRID Telf.: 91 3876410 (Centralíña); Fax: 91 7210081

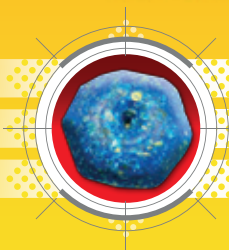
Os contidos desta publicación son propiedade de Syngenta España S.A.U. Prohibese a súa reprodución total ou parcial, por calquera medio, sen a autorización previa e por escrito de Syngenta España S.A.U.

syngenta.

KLERAT

RODENTICIDA

BLOCK XT

> **Fácil de usar**

> **Maior durabilidade**

> **Resistencia á humidade e ao calor**

KLERAT BLOCK XT é un rodenticida en cebo listo para usar

Baseado na substancia activa anticoagulante **Brodifacoum**.

Eficaz despois dunha soa inxestión contra:

- **Rato doméstico** (*Mus musculus*)
- **Rata parda ou de sumidoiro** (*Rattus norvegicus*)

2021

Calendario do Ano

Xaneiro							Febreiro							Marzo						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
				1	2	3	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28
25	26	27	28	29	30	31								29	30	31				

Abril							Maio							San Xoan						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
			1	2	3	4						1	2		1	2	3	4	5	6
5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13
12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20
19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27
26	27	28	29	30			24 ³¹	25	26	27	28	29	30	28	29	30				

Santiago							Agosto							Setembro						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
			1	2	3	4							1			1	2	3	4	5
5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30	31		23 ³⁰ 24 ³¹	25	26	27	28	29	27	28	29	30				

Outubro							Novembro							Nadal						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
			1	2	3		1	2	3	4	5	6	7			1	2	3	4	5
4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12
11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19
18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26
25	26	27	28	29	30	31	29	30						27	28	29	30	31		

■ Festa Nacional ■ Festa Autonómica